

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

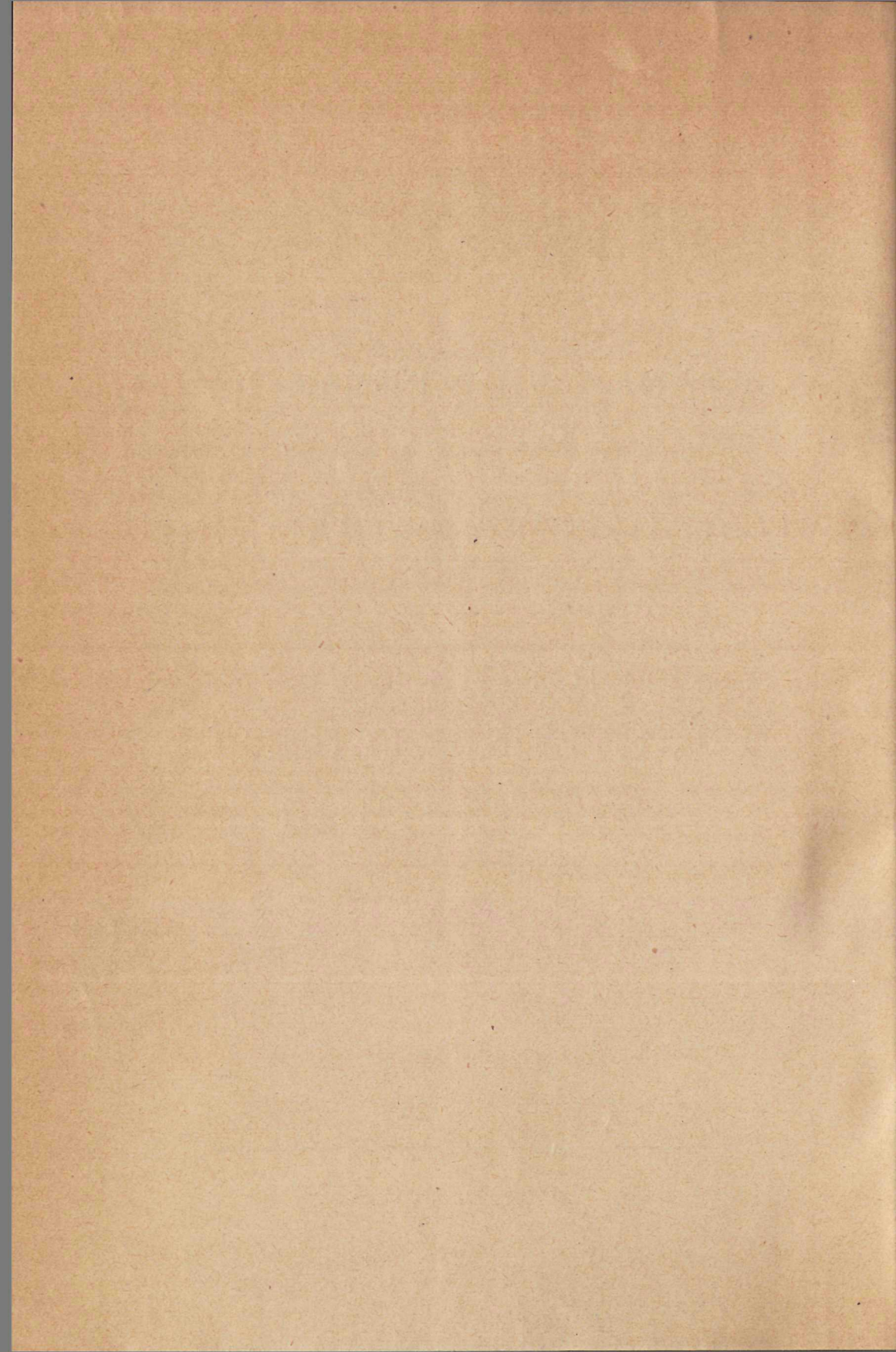
STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1942:37
FINANSDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG
TILL
ÅTGÄRDER FÖR FRÄMJANDE
AV
SJÖFOLKETS
UTSKYLDSBETALNING

S T O C K H O L M

1 9 4 2

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1942:37

FINANSDEPARTEMENTET

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG
TILL
ÅTGÄRDER FÖR FRÄMJANDE
AV
SJÖFOLKETS
UTSKYLDSBETALNING

STOCKHOLM 1942
POSTVERKETS TRYCKERI

5124

STATENS OFFENTLIGA TRYCKERIEN
KÖPENHAGEN

BETÄNKANDE MED FÖRSLAG

TILL

ÅTGÄRDER FÖR FRÄMJANDE

AV

STÖFOKETS

UTSKYDDSBERÄTNING

KÖPENHAGEN 1912
STATENS OFFENTLIGA TRYCKERIEN

1912

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet.

Sedan de för utredning rörande intressekontorens utveckling tillkallade sakkunniga, vilka den 28 mars 1942 avgivit sitt huvudbetänkande, i skrivelse den 7 maj 1942 till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet hemställt, att frågan om utskyldsbetalning av sjöfolk måtte överlämnas till utredning av en särskilt tillkallad sakkunnig, förordnade Herr Statsrådet den 8 maj 1942 postsparbankschefen J. Enger att såsom särskild sakkunnig fullfölja utredningen i vad avsåge utskyldsbetalning av sjöfolk.

Den verkställda utredningen överlämnas härmed vördsamt.

Stockholm den 31 augusti 1942.

JOH. ENGER.

Till Herr Stårådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet.

Sedan de för utredning rörande intresskontors inrättning tillkallats sakkunniga, vilka den 28 mars 1912 avgett sitt huvudbeträffande i skrivelse den 7 maj 1912 till Herr Stårådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet hemställt att frågan om utskiftning av sjöbott överlämnas till utredning av en särskild tillfällig sakkunnig förordnad Herr Stårådet den 8 maj 1912 postparagrafsarbeten i Färdar ut nämna särskild sakkunnig fullfölja utredningen i vad avseende utskiftning av sjöbott.

Den verkställda utredningen överlämnas härmed förhörens

Stockholm den 31 augusti 1912.

JOH. ENGER.

Historik.

1924 års uppördssakkunniga hade att behandla en till desamma översämnad framställning från sjöfolkshäll, att fartygsbefälhavare måtte äläggas att för gäldande av sjömännens skatter vid avmönstring göra visst procentuellt avdrag å deras löner på samma sätt som skedde för uttagande av den s. k. hyresavgiften. Redovisning av de avdragna beloppen skulle ske till vederbörande sjömanshus, som hade att översända medlen till uppördsmyndigheten å den ort, där den skattskyldige vore hemmahörande.

Nämnda sakkunniga, som i sitt betänkande föreslogo, att skatt, som regel beräknad på grundval av föregående års utskyldsbelopp, skulle uttagas i förskott samt att i fråga om löntagare uppörden skulle ske under medverkan av arbetsgivarna, vilka skulle verkställa avdrag å lönen för skatten samt redovisa de avdragna beloppen till uppördsmyndigheten, berörde icke särskilt frågan om sjöfolkets skattebetalning. De sakkunnigas förslag skulle emellertid, därest det genomförts, tydligen hava medfört, att de svårigheter, som till följd av sjöfolkets speciella arbets- och levnadsförhållanden sammanhänga med dess skattebetalning, i huvudsak undanröjts.

De sakkunnigas förslag avstyrktes så gott som enhälligt av de hörda myndigheterna och organisationerna. Styrelsen för *Sveriges allmänna sjöfartsförening* anförde därvid bland annat:

"Vad särskilt beträffar sjöfarten vill styrelsen framhålla följande. Inom få yrken läser skiftas anställning så ofta som inom sjömansyrket. Det förekommer sålunda allt som oftast, att en befattning ombord byter innehavare ett flertal gånger inom mycket kort tid. Sjömannen lämnar sin tjänst än i svensk än i utländsk hamn många gånger på så betydande avstånd från hemlandet, att skriftväxling med fartygets befälhavare tager allt för lång tid för att i förslaget avsedda uppgifter angående de anställda skola kunna med tillräcklig skyndsamhet utväxlas. Under sådana förhållanden är det praktiskt taget omöjligt för redaren att fullgöra förpliktelser, som enligt förslaget skola åvila löngivare. Det synes styrelsen, som om de särskilda förhållanden, som sålunda äro rådande med avseende å sjömansyrket, hade bort utgöra grundad anledning för de sakkunniga att till särskilt övervägande upptaga frågan om den förevarande angelägenhetens mest praktiska och ändamålsenliga ordnande i fråga om ombord anställda."

I en motion, nr 104 i andra kammaren vid 1934 års riksdag, föreslogs, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning för åvägabringande av särskilt skattesystem för sjöfolk. I motionen anfördes, sedan en redogörelse lämnats för ovannämnda yttrande av Sveriges allmänna sjöfartsförening, följande:

"Sedan detta yttrande avgavs, har det blivit allt mera klart, att det skatteuppörds-system, som praktiseras och även det som skulle ha praktiserats, därest sakkunnigas förslag

blivit genomfört i oförändrat skick, icke tillräckligt smidigt och heller icke tillräckligt effektivt kunnat anpassas efter sjöfolkets förhållanden. Av denna anledning torde det vara skäl att snarast få genomfört ett mera lämpligt och i sin helhet omformat skattesystem för ombordanställda.

En bland de svåraste uppgifterna för sjömännen är självdeklarationen. De flesta sjömän — i varje fall största flertalet av dem, som sysselsätts i utrikes fart — kunna icke avlämna självdeklaration, med påföljd att de taxerats för inkomster, de i verkligheten aldrig haft. Som ovan framhållits byta sjömännen ofta anställning eller tvingas, av en eller annan anledning, som sjömännen själv icke råder över, lämna sin tjänst. Vid varje sådan frivillig eller ofrivillig avmönstring får sjömännen bereda sig på en ganska lång arbetslöshetsperiod. De täta arbetslöshetsperioderna göra att sjömännen ofta blir efter med sin skatt. Inbetalningsterminerna inträffa för många just under tid, då han har det som svårast i ekonomiskt hänseende, kanske vid tidpunkt, då han gått ett par eller flera månader arbetslös. Kommer därtill att hans nästa anställning endast varar ett par månader, blir det även då svårt för honom att betala resterande skatter. Har då även den skattskyldige blivit taxerad för högre inkomst än den han verkligen haft, blir problemet ännu mera komplicerat. När han så kommer ombord i ett fartyg och blir presenterad en införsel på ett ganska högt belopp och han icke ser sig någon möjlighet att inom rimlig tid betala sina resterande skatter, lämnar han kanske av sådan anledning tjänsten för att söka sin lycka på annat ställe.

Det har flera gånger inträffat, att sjömän, som i flera månader varit arbetslösa, kort tid efter det de erhållit en efterlängtd anställning blivit presenterade införselbeslut på flera hundra kronor. Det är förklarligt, om en sådan person finner det lönlöst att fortsätta sitt arbete, helst om han därtill med ganska stor sannolikhet kan antaga, att anställningen ändå icke varar så länge, att införseln upphört. För arbetsgivareparten, redaren, är det givetvis också förenat med ganska stort besvär att sköta dessa införselar, varför man försöker hålla inne så mycket som möjligt av den skattskyldiges månadslön för att på så sätt snarast bli kvitt besväret. Många fall ha under senare år inträffat, där man innehållit nära nog hela månadslönen för den skattskyldige. Vilka känslor detta skall utlösa hos den det drabbar är lätt förklarligt.

För sjömännen borde det systemet vara infört, att skatten drages av för varje månad efter en på förhand fastställd procentsats. Det synes som det icke skulle vara omöjligt genomföra en sådan ordning. Väl kommer ett sådant förslag att stöta på en hel del motstånd från olika kommuner eller andra korporationer i landet, men detta motstånd torde säkerligen kunna övervinnas utan alltför stora slitningar. Om ett sådant förfarande kunde genomföras, skulle sjömännen betala sin skatt så snart han hade arbete och inkomst och behöfve icke som nu befara några svåra efterräkningar."

Bevillningsutskottet yttrade i anledning av motionen bland annat²⁾:

"De särskilda förhållanden, under vilka sjöfolket arbetar, hava otvivelaktigt medfört svårigheter för sjömän, framför allt de i utrikes sjöfart sysselsatta, att fullgöra dem åliggande skyldigheter att avgiva självdeklaration samt att erlægga påförda utskylder. Nu nämnda omständigheter hava orsakat, att sjömännen i stor omfattning underlåtit att fullgöra sin deklarationsplikt och utskyldsbetalning. I sin ordning har detta medfört att sjömännen ofta obehörigen undgått taxering eller taxerats oriktigt samt att avsevärda belopp, som påförts dem i utskylder, icke kommit att inflyta. Olägenheter hava sålunda uppkommit såväl för de skattskyldiga själva som för det allmänna.

Föreliggande spörsmål kan ingalunda betraktas såsom en fråga av underordnad betydelse. Till ledning för dennas bedömande ur det allmännas ekonomiska synpunkt må

²⁾ Bet. 1934: 21.

framhållas, att kommerskollegium i ett den 5 december 1930 till chefen för handelsdepartementet avgivet yttrande upplyst, att antalet i utrikes sjöfart sysselsatta svenska sjömän beräknats uppgå till omkring 20.000 samt att totala avlöningsbeloppet till dessa — befälshavarnas avlöning frånräknad — kunde beräknas till mellan 30 och 35 miljoner kronor.

Enligt utskottets mening är det knappast möjligt att enbart genom en förbättrad tillämpning av gällande bestämmelser åstadkomma önskvärd rättelse i omfördälda missförhållanden. Utskottet har därför ansett sig böra förorda vidtagande av en utredning för vinnande av mera ändamålsenliga bestämmelser än de nuvarande rörande avgivande av självdeklaration samt erläggande av påförda utskylder för sjöfolk. Därvid bör undersökas, huruvida man icke kunde erhålla ett lätt tillämpligt och enkelt system, vilket samtidigt som det för de skattskyldiga underlättade deklarationsplikens och utskyldsbetalningens fullgörande tryggade det allmännas intresse att utfå utskylderna, utan att sjöfolket i fråga om grunderna för utgörande av de direkta skatterna försattes i en undantagsställning. I fråga om deklarationsplikens fullgörande bör tillses, att särskilda för sjöfolket avpassade formulär utarbetas, som för dem bliva lätt tillgängliga. Beträffande utskyldsbetalningen bör framhållas, att en större snabbhet i fråga om indrivningen är nödvändig för att åstadkomma den önskade effekten. En tänkbar utväg vore, att sjömännen, i likhet med vad å åtskilliga håll gäller i fråga om restaurangpersonal, genom myndigheternas försorg tilldelades särskilda skatteböcker, i vilka de påförda utskylderna infördes. Skatteboken borde kunna ersätta såväl självdeklaration och den löneuppgift arbetsgivaren har att lämna som jämväl debetsedel och kvitto å erlagda utskylder.

Därest en sådan skattebok skall kunna fylla med densamma avsett ändamål, är det uppenbarligen av vikt, att nämnda bok kommer den skattskyldige till handa i så god tid, att utskyldsbetalningen kan påbörjas i och med ingången av året näst efter det taxeringen verkställts. De av kommunerna beslutade utdebiteringarna äro emellertid icke kända inom sådan tid att detta blir möjligt. Det blir därför måhända nödvändigt, att särskild debetsedel å kommunalutskylder utfärdas. Emellertid har utskottet i detta sammanhang velat antyda en särskild synpunkt, som är värd att göras till föremål för beaktande. I fråga om ett stort antal av de i utrikes sjöfart sysselsatta gäller, att sambandet med hemortskommunen är tämligen ringa. Möjligen kan det därför befinnas riktigt att dessa, därest så kan ske utan att kommunernas berättigade intressen eftersättas, i fråga om skyldighet att erlagga kommunalutskylder likställas med svenska medborgare, som tillhört svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands (se 69 § kommunalskattelagen). Sådana personer taxeras sålunda i Stockholm för gemensamt kommunalt ändamål. Jämlikt förordning den 28 september 1928 skall kommunal inkomstskatt för gemensamt kommunalt ändamål utgöras med 5 öre för varje skatteöre. Måhända vore det ändamålsenligt att för vinnande av effektivitet — ej minst med hänsyn till att på grund av brister i fråga om mantalsskrivningen ett stort antal sjömän sannolikt eljest komme att undgå taxering — en särskild taxeringsnämnd handhar taxering av sjömän.

I frågans nuvarande läge har utskottet icke ansett sig kunna närmare uttala sig om, huruvida de ifrågasatta åtgärderna böra omfatta alla å fartyg anställda personer eller begränsas till vissa grupper. Vissa skäl synas emellertid tala för att åtgärderna icke skola omfatta befälhavare och övriga personer av befälsklass samt icke heller sådana sjömän, som ej äro underkastade skyldighet att på- och avmönstra, medan behovet av ändrade bestämmelser gör sig starkast gällande i fråga om i utrikes sjöfart, särskilt s. k. trampfart, sysselsatta personer."

Utskottet hemställde, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning rörande sådana

ändringar i gällande lagstiftning, att taxeringsförfarandet och utskyldsbetalningen för sjöfolk förenklades och gjordes mera effektiva än för närvarande vore fallet, ävensom för riksdagen framlägga de förslag, som av utredningen kunde föranledas.

Riksdagen beslöt i enlighet med vad utskottet sålunda hemställt.¹⁾

Ovan berörda riksdagsskrivelse och utskottsutlåtande remitterades till ett antal myndigheter, sjömanshusdirektioner samt arbetsgivaresammanslutningar och personalorganisationer inom sjöfartsnäringen.

I flertalet avgivna yttranden vitsordades behovet av förbättrade förhållanden på förevarande område. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* ställde sig dock tveksam till om den ifrågasatta anordningen med särskilt skattesystem för sjöfolk kunde leda till någon förbättring av det resultat, som redan med hittillsvarande möjligheter stode att vinna, eller eljest innefattade fördelar, som för olika vederbörande kunde vara av den betydelse, att ytterligare utredning därom borde föranstaltas. *Sveriges segelfartygsförening* framhöll, att de av bevillningsutskottet framhållna svårigheterna för sjöfolket i förevarande avseende sannolikt icke vore så stora, som man på visst eller vissa håll påstode. I flertalet fall berodde underlåtenheten att deklarerera och betala skatt icke på bristande förmåga utan på bristande vilja.

Vidkommande den ifrågasatta reformens omfattning och karaktär drogs i åtskilliga yttranden i tvivelsmål, huruvida ett verkligt effektivt system skulle kunna vinnas, därest reformprogrammet måste begränsas i enlighet med bevillningsutskottets önskemål, att sjöfolket i fråga om grunderna för de direkta skatternas utgörande icke försattes i undantagsställning. Sålunda yttrade *kommerskollegium*, bland annat, att det enligt kollegiets mening kunde starkt ifrågasättas, huruvida en godtagbar lösning av frågan kunde vinnas utan att sjöfolket med avseende å grunderna för utgörande av de direkta skatterna försattes i en viss undantagsställning, särskilt i fråga om kommunalutskyldernas utgörande. *Kammarrätten* yttrade bland annat:

I det utlåtande, som kammarrätten avgivit över 1924 års uppördssakkunnigas betänkande, hade på anförda skäl kammarrätten förklarat sig icke kunna tillstyrka de sakkunnigas förslag om ett uppördsförfarande medelst förskottsavsättning av skatt. Ehuru kammarrätten principiellt vidhölle denna ståndpunkt, ville kammarrätten icke avstyrka, att beträffande det förevarande speciella området, där såsom förut nämnts behovet av ett mera effektivt uppördsförfarande vore trängande, dylik förskottsavsättning på ett eller annat sätt infördes. Såvitt kammarrätten för närvarande kunde finna, vore det — bortsett från eventuella ändringar i avseende å taxeringsförfarandet — endast på denna väg möjligt att åstadkomma en ur det allmännas synpunkt mera tillfredsställande utskylds betalning från sjöfolkets sida än under nuvarande förhållanden ägde rum.

Riksräkenskapsverket fann det mindre tillrådligt ur kontrollsynpunkt att utan tvingande skäl tillämpa skilda uppördssystem för olika grupper

¹⁾ Riksd. skriv. 1934: 177.

av skattskyldiga och ansåg sig icke kunna förorda, att den av riksdagen begärda utredningen utsträcktes i vidare mån än att lämpligheten av de åtgärder, som föreslagits i syfte att avhjälpa en del av de brister, som för sjöfolkets vidkommande vidlådde nuvarande taxerings- och uppborädsförfarande, toges under närmare övervägande.

Frågan om ändring i själva skattesystemet beträffande sjömän berördes i åtskilliga yttranden. Sålunda uttalade sig fyra sjömanshusdirektioner och *Sveriges allmänna sjöfartsförening* för lämpligheten av att samtliga sjömän finge erlägga skatt — även kommunalskatt — med viss procent av sin inkomst, oberoende av inom vilken kommun de vore mantalsskrivna, och två direktioner ansågo lämpligt, att sjöfolket i fråga om skyldighet att erlägga kommunalutskylder likställdes med person, som avsåges i 69 § kommunalskattelagen. *Sveriges radiotelegrafistförening* föreslog, att ett särskilt skattesystem skulle åvägabringas för visst sjöfolk i utrikes, eventuellt även inrikes fart. *Överståthållarämbetet* förklarade sig mera tilltalat av det i motionen framlagda förslaget än av utskottets förslag, enligt vilket förstnämnda förslag ett sådant system för sjömän skulle införas, att ett visst skattebelopp månadsvis innehölles efter en på förhand bestämd procentsats å den utbetalade avlöningen. *Överståthållarämbetet* och *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* anförde betänkligheter mot tanken att sjömän skulle taxeras för gemensamt kommunalt ändamål, överståthållarämbetet åtminstone såvitt anginge gifta sjömän, vilka hade sina familjer bosatta här i riket.

I detta sammanhang anförde länsstyrelsen bland annat:

Frånsett att behov och fördel av sådan anordning måste bestridas av länsstyrelsen, kunde erinras om, att det i verkligheten nog icke förhölle sig så som i utskottsbetänkandet antytts, att för ett stort antal av de i utrikes sjöfart sysselsatta sambandet med hemorten vore tämligen ringa. I stället hade sjömannen i hemorten egen familj eller eljest anhöriga, vilka vore beroende av hans ekonomiska stöd; där väntade honom även den hjälp, varav han i tider av arbetslöshet kunde vara i behov. Ett mycket befogat anspråk på vederbörandes kommunalskatteskronor torde sålunda kunna lokaliseras till en viss kommun. Det förtjänade i detta sammanhang påpekas, att Göteborgs stad hade ett icke oväsentligt ekonomiskt intresse av dessa sjömanstaxeringar. Under hand hade nämligen upplysts, att sjöfolk — i olika slag av sjöfart — i Göteborg årligen torde betala omkring $\frac{1}{4}$ miljon i kronor och kommunalskatter, varav omkring 140.000 kronor genom införsel. Det kunde dock icke bedömas, huru mycket därav, som belöpte å sjömän i utrikes sjöfart.

Beträffande frågan om skyldighet att avgiva självdeklaration ansågo åtskilliga myndigheter och organisationer, vilka föreslogo ett uppboräds-system med procentuella löneavdrag, avsedda att utgöra definitiv skattebetalning, att deklaration endast skulle behöva lämnas av den, som hade annan beskattningsbar inkomst än sådan, som följde med anställningen ombord. I övriga yttranden ifrågasattes icke någon inskränkning i deklara-tionsplikten för sjöfolk. Däremot framhölls i flera yttranden, att deklara-

tionsblanketterna borde göras lättare tillgängliga för sjömännen sålunda, att de tillhandahölles på sjömanshus, av rederier och fartygsbefälhavare samt att de senare borde se till, att deklarationer upprättades, uppsamla desamma och översända dem till vederbörande myndighet. I något yttrande uttalades, att om skattebok skulle införas borde densamma innehålla en förkortad deklarationsblankett, som kunde avskiljas ur skatteboken, medan enligt ett annat yttrande ett särskilt avskiljbart blad i sjömannens motbok skulle kunna användas som deklarationsblankett. I vissa yttranden ansågs skatteboken kunna helt eller delvis ersätta deklarationen.

I fråga om arbetsgivares skyldighet att lämna uppgift till ledning för anställds taxering förutsattes i ett flertal yttranden, att denna skulle bibehållas men att ytterligare uppgiftsskyldighet, exempelvis beträffande anställande av sjöfolk, icke skulle föreligga. I åtskilliga yttranden föreslogs emellertid antingen större eller mindre uppgiftsskyldighet än nu sagts.

Angående frågan, huruvida en särskild taxeringsnämnd borde handhava sjömäns taxering, uttalades i yttrandena olika meningar.

Beträffande uppbördens föreslogos i yttrandena olika system, som alla hade det gemensamt, att en del av sjömannens lön skulle innehållas för betalning av hans utskylder. Därvid förordades antingen, att de innehållna beloppen skulle utgöra förskottsavsättningar till den skatt, som debiterades på grund av kommande taxering, samt att efterreglering med ledning av debiteringen därefter skulle ske eller att nämnda belopp skulle utgöra definitiv skattebetalning. Av yttrandena må här återgivas följande.

Kommerskollegium: Med hänsyn till de särskilda förhållanden, som rådde beträffande sjömansyrket, syntes kollegium frågan om ett system med förskottsavsättningar för skatter böra göras till föremål för alldeles särskild uppmärksamhet vid den kommande utredningen.

Direktionen för sjömanshuset i Stockholm: Det vore givetvis ett önskemål, att den ifrågasatta procentuella skatten (stats- och kommunalskatt sammanslagen) bleve reglerad på sådant sätt, att jämkning i skatten vid kalenderårets utgång i allmänhet icke skulle behöva ifrågakomma för dem, som åtnjutit inkomst allenast från sjömansyrket, och att dessa personer sålunda genom den månadsvis betalda skatten bleve definitivt fria från sin skatteplikt för den intjänade hyran. Ju bättre detta önskemål kunde tillgodoses, dess mera komme man ifrån de olägenheter, som vore förenade med nu rådande ordning med införsel i lön till ett sammanlagt belopp med i vissa fall ända till 4 à 5 gånger månads- hyran. Kunde utan att bestämmelserna bleve alltför detaljerade och invecklade den procentuella skatten konstrueras under hänsynstagande exempelvis till olika fall av försörjningsplikt, vore ock åtskilligt vunnit för undvikande av restitution av för mycket erlagd skatt.

Direktionen för sjömanshuset i Hälsingborg: Det uttagna skattebeloppet borde anses vara definitivt, så att ingen efterreglering borde ske, utom i fall då det gällt sjömän, som ägt fastighet, kapital eller annan inkomst eller som haft rätt till avdrag i egenskap av familjeförsörjare. En efterreglering för alla bleve mycket dyrbar utan att något nämnvärt därmed skulle kunna vinnas.

Liknande synpunkter som i de två sistberörda yttrandena framfördes i yttranden av *sjömanshusen i Malmö, Landskrona och Norrköping* samt av *Sveriges allmänna sjöfarts-*

förening och Sveriges redareförening, vilka båda sistnämnda sammanslutningar dock även framlade alternativa förslag till uppördens ordnande i enlighet med övriga här ovan omförmälda system.

Den procentsats, som skulle tillämpas för utdebitering å sjömans beskattningsbara inkomst, föreslogs av Sveriges radiotelegrafistförening till 8 procent.

Direktionen för sjömanshuset i Stockholm uttalade ett önskemål om att den procentuella skatten skulle konstrueras under hänsynstagande till olika fall av försörjningsplikt för undvikande av restitution av för mycket erlagd skatt.

Frågan om procentsatsens storlek berördes endast i ytterligare två yttranden. I flertalet yttranden har frågan icke uppmärksammats.

I yttrandena berördes i allmänhet icke närmare frågan om huru den efterreglering skulle ske, som bleve nödvändig, därest de innehållna beloppen icke skulle utgöra definitiv skattelikvid. *Direktionerna för sjömanshusen i Oskarshamn och Kalmar* samt *Sveriges redareförening* föreslogo restitution åt dem, som erlagt för mycket, och efterbeskattning av dem, vilka betalt för litet. *Sveriges allmänna sjöfartsförening* föreslog, att den, som erlagt för mycket i skatt genom de procentuella löneavdragen, skulle äga att tillgodoräkna sig det för mycket inbetalade beloppet vid skattebetalningen under nästföljande år.

I yttrandena förutsattes allmänt, där det icke utsades, att innehållande av viss del av sjömannens lön för skatt samt redovisning därav borde ombesörjas av fartygsbefälhavarna. Rederierna, som ofta saknade kännedom om de enskilda sjömännen, syntes icke lämpligen böra omhändervisa innehållandet av lönebelopp.

Till underlättande av kontroll och redovisning av de innehållna lönebeloppen hade, som ovan nämnts, bevillningsutskottet föreslagit ett system med skatteböcker, i vilka nämnda belopp skulle kvitteras. Förslaget gillades av sex sjömanshusdirektioner, Sveriges allmänna sjöfartsförening, Stockholms rederiförening samt Svenska Sjöfolksförbundet. Av berörda direktioner förordade dock en, nämligen *direktionen för sjömanshuset i Stockholm*, i första hand, att skatteuppörden skulle verkställas och redovisas i samma ordning som uppörden av hyresavgifter, varefter direktionen fortsatte: En annan praktikabel utväg syntes vara, att skattebetalningen ordnades med anlitan av ett system med stämplor eller skattemärken, som befälhavaren skulle infästa i en särskild skattebok eller ännu hellre i ett tillägg till sjömannens motbok. Även för en på sådant sätt ordnad skattebetalning skulle redovisning kunna ske via sjömanshus. Kritik mot det föreslagna systemet med skatteböcker anfördes av kommerskollegium, sjömanshusen i Göteborg, Malmö, Hälsingborg och Gävle, överståthållarämbetet och länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus län samt Malmöhus län. *Kommerskollegium* fann det sannolikt, att det föreslagna systemet med skattebok, särskilt med hänsyn till nödvändigheten under viss förutsättning av denna boks komplettering i debiteringsavseende med särskild debetsedel

å kommunalutskylder, skulle visa sig icke utan mycket stora svårigheter kunna vara ägnat att nämnvärt förbättra det nuvarande uppbördssystemet. Beaktas borde härvid, bland annat, att sjömanshusen endast i begränsad omfattning kände sjömännens adresser, varför stora svårigheter alltjämt måste föreligga att nå dessa med skatteböcker, debetsedlar eller meddelanden härutinnan. Någon erinran i och för sig mot anordnande av skat-redovisning i viss anslutning till det nu gällande systemet för redovisning av sjöfolkets hyresavgifter syntes kollegium icke vara att framställa. I be-traktande av önskemålet om systemets enkelhet ifrågasatte emellertid kolle-gium, huruvida icke en enklare och jämväl ur kontrollsynpunkt mera till-fredsställande utväg vore anlitaudet i någon form av särskilda skattemärken såsom bevis å erlagd skatt. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* yttrade: Vid kommande de i betänkandet omförmälda "skatteböckerna" syntes det läns-styrelsen kunna ifrågasättas huruvida mycket skulle vara att vinna genom att införa sådana för sjömännen. Dessa och restaurangpersonalen kunde i detta hänseende icke jämsställas. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* yttrade: Gentemot skattemärkena kunde erinras, att nya arbetsuppgifter därmed skulle uppstå för rederier och fartygsbefäl, vilka för dem icke kunde antagas vara annat än till besvärande olägenhet. Att kronans intresse av kontroll å indrivningen måste tillgodoses torde även vara tydligt; medlen att vinna sådan liksom att skapa garanti för uppbörden vore däremot icke lätta att överblicka. *Kommerskollegium* betonade nödvändigheten av att vid vilken uppbördsform som än anlitaues utnyttja den intima kontakten mellan sjömanshus och sjöfolk. I enlighet med denna tankegång har i ytt-randena i allmänhet förutsatts, att uppbörden skulle av fartygsbefälhavarna redovisas till sjömanshusen. *Direktionen för sjömanshuset i Norrköping* yttrade: Det innehållna skattebeloppet kunde lämpligen av befälhavaren antecknas i särskilda skatteböcker samt insändas direkt till en för riket gemensam myndighet. En annan möjlighet vore, att skatten redovisades till sjömanshusen på samma sätt som hyresavgifterna. Styrelsen för *Sveriges allmänna sjöfartsförening* föreslog, att ett avtryck av anteckningarna i skatte- eller motböckerna på därför avsett duplettupplägg skulle av befäl-havaren insändas till rederiet för vidarebefordran jämte ifrågakommande skattebelopp till vederbörande skattemyndighet. Styrelsen anslöt sig till tanken på upprättande av en central skattemyndighet med uppgift att om-händerhava sjöfolkets skattefråga. *Direktionen för sjömanshuset i Hälsing-borg* yttrade: Det innehållna skattebeloppet skulle införas i sjömansrullan och vid avmönstringstillfället avlämnas mot kvitto däri till mönstringsför-rättaren, som jämväl försåge motbokens skattesida med anteckning, att beloppet mottagits av sjömanshuset. Inkasserade skattebelopp skulle in-föras i sjömanshusets kassabok och mönstringsliggare för att sedan jämte de av befälhavaren mottagna taxeringsuppgifterna översändas kvartalsvis

eller vid årets slut t. ex. till skattemyndighet i stad eller för utom stad mantalsskrivna till vederbörande länsstyrelse för att genom denna överlämnas till hemkommunen. Innehållna skattebelopp för besättningsman, som stannade i tjänsten längre tid än t. ex. ett år utan att ommönstring skedde, borde av befälhavaren redovisas till mönstringsförrättaren i fartygets hemort.

I fråga om restindrivningen må av yttrandena följande här återgivas.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län: Då länsstyrelsen icke velat direkt tillstyrka någon åtgärd till ifrågasatt ändring i själva uppborðsförfarandet för sjöfolk, berodde detta på att erfarenheterna från skatteindrivningen i Göteborg icke direkt talade för att förhållandena påkallade något sådant specialförfarande. Här kunde från statistiken år 1932 erinras om att vår handelsflottas tonnage, 1.750.147 bruttoton, till icke mindre än 702.274 ton belöpte å Göteborgs och Bohus län samt att av de reguljära svenska transoceaniska ångbåtlinjerna, 231 utgående lägenheter, 182 belöpte å fartyg, tillhöriga rederibolag, hemmahörande i Göteborg; övriga två bolag, som expedierat sådana lägenheter, hade särskilda kontor i Göteborg. Skatteindrivningen för i staden mantalsskrivet sjöfolk hade försiggått i sådant samförstånd och samverkan med rederierna i staden, att det tillämpade förfarandet och vunnet resultat nog vore av vikt för bedömande av frågans betydelse även för andra orter. Genom att särskild hamnexecutor med biträde anställdes för skatteindrivning hos sjöfolk — och hamnens arbetare — hade ett system vunnits för detta arbete, som redan hittills nog finge anses hava fungerat tillfredsställande. Å restlängd uppförda sjömän i stadens övriga nitton exekutorsdistrikt överlämnades till hamnexecutorns indrivningsåtgärder. Införsel kunde förmedlas genom rederierna till fartygsbefälhavarna och redovisning kunde lämnas, medan fartyget befunde sig på långresa utan att vederbörandes återkomst till hamn behövde inväntas. Systemet förutsatte, som ovan nämnts, rederiernas medverkan med försändelser och redovisning till och från fartyget under dess resa. Den nu uppkomna frågan om ändrade, effektivare indrivningsåtgärder hade riktat uppmärksamhet på att avsevärd fördel vore att vinna genom ett tillämpande av nämnda system i än större utsträckning än hittills samt genom realiserande av ett av indrivningsmyndigheterna i Göteborg tidigare närt önskemål, att uppgifter kunde från sjömanshuset omedelbart lämnas till utmätningssmannen (hamnexecutorn) om namn och adress å dem som påmönstrat fartyg; för sjöman hemmahörande å annan ort kunde underrättelse sändas till hemorten. Därigenom kunde, efter undersökning rörande restantier för vederbörande, åtgärd för införsel lättare och snabbare vidtagas hos rederiet — fartygsbefälhavaren — än vad hittills varit möjligt. Dylikt underrättelsesystem vore sålunda en viktig, önskvärd reform.

Rederiaktiebolaget Svenska Lloyd: Genom lagstiftningen om införsel i lön till gäldande av förfallna skatter överflyttades den väsentliga delen av arbetet med skatterestantiernas indrivande från myndigheterna till arbetsgivarna. På grund av särarten av sjöfolkets anställningsförhållanden bleve detta arbete av vida större omfattning inom sjöfartsnäringen än inom övriga verksamhetsområden. Då myndigheterna ålade ett företag ett arbete av detta omfång utan någon som helst kompensation för den tid, arbetskraft och ekonomiska uppoffring detta krävde, vore det rimligt, att desamma åtminstone vidtoge anstalter för att i görligaste mån underlätta arbetets utförande. Detta vore dock ej fallet. Visserligen vore de bolaget tillstända förteckningarna över skatterestantier för i Göteborg hemmahörande hos bolaget anställda personer i stort sett relativt överskådliga och fullständiga, men de sammandrag, som exekutivmyndigheten i Göteborg lämnade bolaget över från andra orter ingångna sådana uppgifter, lämnade i dessa avseenden åtskilligt övrigt att önska. De voro så ofullständiga och icke sällan felaktiga att det för den skattskyldige

ibland vore hopplöst att söka identifiera vilket särskilt skattebelopp som avsåges. Härigenom uppkomme missförstånd, då den skattskyldige ofta trodde sig redan ha betalt den skatt det gällde. Förutom den fullständigt onödiga ansvällningen av den förut digra korrespondensen, som klarläggande av sådana missförstånd gäve anledning till, uppstode ofta onödig och icke önskvärd irritation eftersom sjömannen emellanåt frestades tro, att den förmenta dubbeldebiteringen berodde på bristande ordning från rederiets sida.

Förlängning av besvärstiden i skattemål för sjöfolk påyrkades av *Sveriges allmänna sjöfartsförening*. De ombord anställdas besvärsrätt i skattefrågor måste anses såsom blott och bart illusorisk, då de överhuvud taget saknade möjlighet, åtminstone under anställning i längre fart, att begagna sig av sin nämnda rätt.

Därest ett särskilt system för taxering och utskylds betalning infördes för sjöfolk, ansåg *kommerskollegium*, att detta icke borde gälla sjöfolk, tjänstgörande å fartyg med manskapsförteckning, d. v. s. icke mönstringspliktiga fartyg i ren inrikes fart. Kollegium ifrågasatte, huruvida tillräckliga skäl förelåge att inom ramen för ett nytt skattesystem inrymma även befålet. I varje fall syntes kollegium anledning icke föreligga att låta ett dylikt system omfatta befälhavaren. Systemets begränsning till sjöfolk å mönstringspliktiga fartyg förordades även av fyra sjömanshusdirektioner, *Sveriges allmänna sjöfartsförening* och *Sveriges redareförening*. Av berörda direktioner och sammanslutningar påyrkade en del viss begränsning utöver det sagda. En direktion samt sjöfartsföreningen ville sålunda från systemets tillämplighet undantaga "ombord anställda i närliggande fart", varmed möjligen till en del förstods samma kategori sjöfolk, som avsågs av *Sveriges segelfartygsförening*, vilken i sitt yttrande bestämt avrådde, att systemet utsträcktes till att omfatta även det å segelfartyg och motorseglare i inrikes- och östersjöfart tjänstgörande sjöfolket. En direktion samt *Sveriges redareförening* ansågo, att systemet överhuvud icke borde omfatta sjöfolk i inrikes fart, en direktion påyrkade undantag för postseglare och fiskare och en annan för besättningen å kronan tillhörigt fartyg, fiske- eller fångstfartyg, isbrytare eller bärgningsfartyg. *Svenska sjöfolksförbundet* framhöll, att systemet icke borde göras obligatoriskt för sjömän i inrikes fart. *Sveriges radiotelegrafistförening* ansåg, att särskilt skattesystem borde åvägbringas för visst sjöfolk i utrikes eventuellt även inrikes fart, och anhöll, att systemet måtte tillämpas även å fartygstelegrafisterna. I fråga om begränsningen efter tjänstegrad ifrågasatte fyra sjömanshusdirektioner samt *Sveriges redareförening*, att allt befäl, och fyra direktioner, att endast befälhavaren borde undantagas från systemets tillämplighet. En sjömanshusdirektion ville därjämte undantaga sjöfolk, som vore ägare av fastighet här i riket, och en annan direktion yttrade, att ingen borde vara fritagen från vanlig deklarationsplikt, i den mån han hade andra förvärvskällor.

Angående övergången till det nya systemet yttrade *Sveriges allmänna sjöfartsförening*: Vid en övergång till en ordning som den ovan antydda krävdes givetvis vissa förfoganden, ägnade att göra densamma så litet kännbar som möjligt för den enskilde sjömannen. Det torde enligt styrelsens åsikt i sådant hänseende kunna ifrågasättas att helt avskryva de efter tidigare grunder för övergångsåret beräknade skattebeloppen.

Enligt direktiven för 1936 års uppborrdskommittés arbete hade kommittén att överväga riksdagens ovannämnda skrivelse år 1934, nr 177.

Efter att hava lämnat en redogörelse för tidigare framställningar och förslag i ämnet samt yttranden över berörda riksdagsskrivelse och det bevillningsutskottets betänkande, som föregått denna — varför här ovan redogjorts — uttalade kommittén, att det jämförelsevis stora antal skattskyldiga tillhörande ifrågavarande kategori, som i allmänhet icke i vederbörlig ordning fullgjorde sin utskyldsbetalning utan måste bliva föremål för indrivningsåtgärder, gäve vid handen, att nuvarande förhållanden icke vore tillfredsställande. De säregna levnadsförhållanden, som vore utmärkande för de sjöfarande, torde också i och för sig motivera, att beträffande dem vissa åtgärder vidtoges för underlättandet av deras taxering och utskyldsbetalning samt för effektivisering av restindrivningen.

Kommittén redogjorde därefter för sina åsikter och förslag i nämnda hänseenden.

Beträffande själva skattesystemet yttrade kommittén, att det torde ligga utom dess uppdrag att verkställa utredning och framlägga förslag i fråga om grunderna för utgörande av de direkta skatterna, innebärande att sjöfolket därutinnan i ett eller annat hänseende skulle försättas i en undantagsställning. Med anledning av vad som under den tidigare behandlingen av frågan om taxeringsförfarandet och utskyldsbetalningen för sjöfolk förekommit ville emellertid kommittén tillkännagiva sin uppfattning beträffande några dithörande spörsmål. Enligt kommitténs åsikt borde, om man för uppörden av sjöfolks utskylder skulle övergå till ett system med obligatoriska förskottsavsättningar av lön, förskottsavsättningarna icke göras definitiva utan en slutlig reglering ske efter verkställd taxering. Det måste enligt kommitténs förmenande anses olämpligt att beträffande grunderna för bestämmande av skattens belopp införa undantagsbestämmelser för en viss yrkeskategori av skattskyldiga. Dessutom torde det vara förenat med hart när oöverkomliga svårigheter att, om sådana undantagsbestämmelser likväl skulle införas för ifrågavarande yrkesgrupp eller vissa kategorier därinom, bestämma en skattesats, som med hänsyn till såväl det allmännas som den enskildes berättigade intressen kunde anses skälig. Kommittén ansåge emellertid lämpligt, att sjöfarande som blivit riksbok-

förd¹⁾, likställdes med sådan svensk medborgare, som avsåges i 69 § kommunalskattelagen och, därest skattskyldighet föreläge, taxerades av den gemensamma taxeringsnämnden samt att allmän kommunalskatt för sådan skattskyldig utgjordes i Stockholm för gemensamt kommunalt ändamål. Det förutsattes, att sjömanshusen ständigt hölles underrättade om förändringar i folkbokföringshänseende i fråga om där inskrivna sjöfarande. Andra sjöfarande än riksbokförda kunde enligt kommitténs förmenande, även om sambandet med hemortskommunen ofta vore ringa, icke utan eftersättande av kommunernas berättigade intressen beskattas på sist antydda sätt, med mindre särskilda åtgärder vidtoges för att kompensera kommunerna för förluster. Sjöfolkets skatter hade för åtskilliga kommuner stor ekonomisk betydelse. Många sjöfarande hade familj eller andra anhöriga, som i hemortskommunerna åtnjöte förmåner av skilda slag, och i många fall måste de sjöfarande själva i tider av arbetslöshet och sjukdom taga kommunens hjälp i anspråk.

I fråga om sjöfolkets taxering erinrade kommittén om att, därest kommitténs förslag till folkbokföringsordnande genomfördes, förefintliga brister beträffande kyrkobokföring och mantalsskrivning, vilka torde hava föranlett, att sjömän i stor utsträckning kunnat undgå taxering, syntes komma att väsentligt minskas.

Kommittén ansåg icke skäl föreligga att föreslå, att en särskild taxeringsnämnd skulle handhava taxeringen av sjöfolk (med det undantag, som ovan nämnts). Ej heller fann kommittén för de sjöfarandes vidkommande en förenkling av deklarationsformuläret erforderlig. Däremot ansågs det skäligt, att sjöfarande, som under tiden mellan taxeringsårets början och den 15 februari eller någon del av samma tid varit påmönstrad till utrikes sjöfart och i sin deklaration uppgivit, att så varit fallet, finge avgiva deklaration senast den 15 mars. Därjämte syntes det kommittén lämpligt, att särskilda åtgärder vidtoges för att för sjöfolket underlätta avgivandet av deklaration. Såsom tänkbara sådana åtgärder kunde nämnas, att fartygsbefälhavare ålades att på resa under deklarationstiden tillhandahålla besättningen deklarationsblanketter och göra densamma uppmärksam på skyldigheten att avgiva deklaration samt att under samma tid å sjömanshusen och rikets lönade konsulat deklarationsblanketter hölles tillgängliga och genom anslag eller på annat sätt erinrades om deklarationsskyldigheten samt lämnades vissa upplysningar i samband därmed. Det borde vidare övervägas, huruvida det icke borde åläggas befälhavare att mottaga och till det sjömanshus, där vederbörande sjöman vore inskriven, vidarebefordra till honom överlämnad deklaration samt sjömanshus att till respektive taxer-

¹⁾ Enligt kommitténs förslag till folkbokföringsförordning skulle, med vissa undantag, den vara riksbokförd, som skulle folkbokföras i riket men icke vore någonstädes där bosatt (26 §).

ringsnämnder överlämna sålunda inkomna deklamationer. I så fall borde deklamation anses i rätt tid avgiven, om den inom den föreskrivna deklamationstiden inkommit till vederbörande sjömanshus. Sjömanshusens medverkan vid översändande av deklamationer till taxeringsnämnderna syntes förutsätta, att sjömanshus från folkbokföringsmyndighet erhöle underrättelse om förändring av där inskriven sjömans folkbokföringsort eller att sjömanshus i sin ordning för deklamationernas översändande finge anlita länsstyrelserna, vilka genom de föreslagna, dit förlagda folkbokföringsregistren torde äga tillgång till erforderliga upplysningar om deklaranternas rätta beskattningsorter. Underrättelse, som nyss nämnts, erhöle sjömanshusen för det dåvarande endast beträffande den, som vore värnpliktig. Slutligen föreslogs, att i de tryckta upplysningarna till ledning för avgivande av deklamation skulle intagas anvisningar om att i förekommande fall i deklamationen skulle uppgivas, vid vilket sjömanshus deklaranter vore inskrivna, huruvida deklaranter under beskattningsåret varit påmönstrad till sjöfart och det rederi, hos vilket deklaranter vid deklamationstillfället varit anställd.

Vad anginge frågan om skyldighet för annan än skattskyldig att lämna uppgift till ledning för sjöfolks taxering fann kommittén icke skäl att beträffande redare föreslå någon ändring i uppgiftsskyldigheten enligt 33 § taxeringsförordningen.

Beträffande uppbörden av sjöfolkets utskylder hade kommittén övervägt olika möjligheter att anordna denna så, att skattebetalningen skulle kunna i görligaste mån underlättas och uppbördsresultatet samtidigt förbättras. Ehuru kommittén ansett sig böra ifrågasätta införande i allmänhet av ett uppbördsförfarande, grundat på förskottsavsättning till gäldande av utskylder i fråga om anställda under arbetsgivarnas medverkan, hade kommittén ansett frågan om uppbördens anordnande på antytt sätt för sjöfolkets del böra göras till föremål för särskilt övervägande. Kommittén hölle också före, att, om det överhuvud taget kunde anses lämpligt att för sjöfolket eller vissa kategorier inom denna grupp anordna uppbörden efter väsentligt olika linjer än beträffande andra skattskyldiga, ett uppbördssystem av angivet slag närmast borde ifrågakomma till genomförande. Såsom ovan anförts, ansåge kommittén, att om ett sådant system infördes i fråga om sjöfolkets utskylder, förskottsavsättningarna icke borde göras definitiva utan en slutlig reglering ske efter i vanlig ordning verkställd taxering. Av den ovan lämnade redogörelsen för avgivna yttranden över 1934 års riksdagskrivelse framginge emellertid, att från olika håll framförts önskemål om att förskottsavsättningarna skulle vara slutgiltiga. Genom överläggningar med tjänstemän å sjömanshus, fartygsbefälhavare och andra personer med ingående kännedom om sjöfolkets förhållanden hade kommittén erhållit den uppfattningen, att, om sjömännen icke genom förskottsavsättningarna i allmänhet bleve fria från vidare skattskyldighet, en reform enligt ovan

antydde riktlinjer ej vore av större värde, i det att ett stort antal skattskyldiga skulle underlåta att i vederbörlig ordning erlægga den del av utskylderna, som icke täcktes genom förskottsavsättningarna, och dessa återstående utskylder därför fortfarande måste bliva förmål för indrivningsåtgärder. En reform enligt berörda riktlinjer skulle vidare, enligt vad kommittén funnit, vara förenad med betydande svårigheter och medföra kostnader, som måhända icke skulle stå i rimlig proportion till vad som vore att vinna därmed. Kommittén delade också de betänkligheter ur kontrollsynpunkt, riksräkenskapsverket uttalat mot att utan tvingande skäl tillämpa skilda uppbördssystem för olika grupper av skattskyldiga. Enär kommittén hade grundad anledning antaga att på frivillighetens väg, genom postsparbankens skatteförmedling för sjömän, möjligheter skulle kunna skapas att för sjöfolket underlätta skattebetalningen samt då på sätt kommittén föresloge även restindrivningen torde kunna göras mera effektiv, ansåge sig kommittén icke böra förorda införande av ett särskilt uppbördssystem för sjöfolket. Då emellertid inom kommittén övervägts möjligheten att genomföra ett dylikt uppbördssystem och i samband därmed utarbetats ett utkast till frågans lösning, redogjorde kommittén i korthet för dettas grundlinjer.

Enligt nämnda utkast skulle förskottsavsättningar till gäldande av sjömans utskylder i likhet med hyresavgiften av befälhavaren för var och en av besättningen emot kvitto i sjöfartsboken innehållas å hyran och införas i sjömansrullan. Förskottsavsättningarna skulle emot kvitto i sjömansrullan avlämnas till vederbörande mönstringsförrättare vid varje avmönstring, därest sådan skedde inom riket, men, om avmönstring skedde utom riket, först när slutlig avmönstring av besättning ägde rum och sjömansrullan avlämnades. Sjöfartsbok och sjömansrulla skulle förses med särskilda kolumner för angivna ändamål. Varje sjömanshus skulle såsom ett intressekontor förvalta de uppburna medlen för de vid sjömanshuset inskrivna sjömannens räkning och betala deras utskylder, för vilket ändamål uppbördsmyndigheterna skulle tillstålla sjömanshusen sjömannens debetsedlar. Till dess att vederbörande sjömans utskylder förfölle till betalning, skulle hans förskottsavsättningar vara insatta i bank å särskilt konto med rätt för honom att tillgodoföras därå löpande ränta. Då innehållandet och redovisningen av förskottsavsättningarna skulle verkställas i nära överensstämmelse med det beträffande hyresavgifterna tillämpade förfarandet, skulle det skildrade uppbördssystemet emellertid icke med fördel kunna tillämpas på andra sjömän än dem, som vore påmönstrade för utrikes fart, enär endast sådana sjömän erlade hyresavgift. Om systemet skulle omfatta jämväl andra sjömän, vore det ofrånkomligt att för uppbörden av förskottsavsättningarna på ett mera kännbart sätt taga arbetsgivarnas medverkan i anspråk. Beträffande sjömän, som icke vore anställda på fartyg i utrikes fart, syntes ej

heller föreligga samma skäl att tillämpa ett särskilt uppbördssystem. Möjligt borde det ifrågasatta systemet icke tillämpas på befälhavare.

På grund av de meddelanden, de lokala folkbokföringsmyndigheterna erhöle från sjömanshusen, vore det möjligt att beträffande envar avgöra, huruvida han vore inskriven vid sjömanshus. Vid mantalsskrivningen skulle det åligga pastor (folkregisterförare) att lämna uppgift om berörda förhållande, så att anteckning härom kunde inflyta i mantalslängden och sedermera i taxeringslängden. Av dessa längder skulle debiteringsförrätaren inhämta, om skattskyldig vore inskriven vid sjömanshus. För skattskyldiga sjömän skulle debetsedlar tillställas de sjömanshus, vid vilka de vore inskrivna. Sjömanshusen skulle hava att med ledning av sitt inskrivningsregister avgöra, huruvida sjöman, för vilken debetsedel emottagits, påmönstrats för utrikes fart. Om detta vore fallet, skulle sjömanshuset behålla debetsedeln och ombestyrta utskyldsbetalningen, i den mån gjorda förskottsavsättningar försloge därtill. I andra fall, d. v. s. om den inskrivne vore anställd å fartyg i inrikes fart eller, utan att idka sjöfart, kvarstode i registret, skulle sjömanshuset med besked därom återställa debetsedeln till debiteringsförrätaren. Därest sjömanshus i något fall saknade debetsedel för sjöman, för vilken förskottsavsättning influtit, skulle sjömanshuset genom skriftväxling med vederbörande uppbördsmyndighet söka vinna upplysning angående sjömannens debitering och, om så kunde ske, ombesörja dennes utskyldsbetalning. Likaledes skulle sjömanshuset underätta skattskyldig, då innestående förskottsavsättningar icke försloge till gäldande av förfallna utskylder, och därvid uppgiva det felande beloppet. Sjömanshus, som mottagit debetsedel för därstädes inskriven sjöman, skulle, därest sjömanshuset icke kunde inom vederbörlig tid betala sjömannens utskylder, ofördröjligen underrätta uppbördsmyndigheten om anledningen därtill.

Särskilda bestämmelser av invecklad beskaffenhet bleve erforderliga för uppbördens ordnande under övergången till det nya systemet.

För sjömanshusens bestyr med sjöfolkets skattebetalning skulle det bliva nödvändigt att dessa, vilkas personal finge icke oväsentligt utökas, tillerkändes ersättning av statsmedel.

Genomförandet av ett uppbördssystem av det slag, som kommittén sålunda förordade, skulle icke minst beträffande vissa detaljer, som icke berördes i redogörelsen, föranleda stora svårigheter, vilka kommittén emellertid på grund av sitt slutliga ställningstagande till frågan om ett särskilt uppbördssystem för sjöfolk saknade anledning att närmare behandla.

I fråga om restindrivningen anförde kommittén, sedan en redogörelse lämnats för huru denna vore ordnad i Stockholm och Göteborg, att då sjömän ofta bytte anställning det vore av särskild vikt, att sådana, som icke i vederbörlig ordning erlade sina utskylder, så snart som möjligt kunde träffas med indrivningsåtgärder.

Det av kommittén föreslagna folkbokföringssystemet med centrala personregister hos länsstyrelserna och anmälningar om anställning från arbetsgivarna till utmätningsmännen, vilka anmälningar vidarebefordrades till länsstyrelsen, möjliggjorde, att innan restlängd överlämnades till utmätningsmannen för indrivning, i densamma beträffande sjömän kunde göras anteckning om det sjömanshus, han tillhörde, och hans registernummer.

Kommittén ansåg, att restindrivningen skulle kunna ytterligare effektiviseras, om vederbörande exekutor finge till sjömanshusen översända förteckningar över å restlängd upptagna sjömän med begäran att bliva under rättad icke blott om sådan sjömans anställning, därest senare anställning tillträtts än den som antecknats i restlängden, utan även, därest sjömannen för tillfället icke hade anställning till sjöss, om när han framdeles påmönstrade samt fartygets och rederiets namn. I sistnämnda fall skulle sjömanshus i sitt inskrivningsregister göra anteckning om att upplysning önskades av viss exekutor och i sinom tid, då den efterspanade sjömannen påmönstrade, meddela de önskade uppgifterna. Införsel skulle sedan utan omgång kunna sökas hos rederiet. Måhända måste sjömanshusen erhålla gottgörelse för det ökade arbete, som skulle för dem uppkomma genom en sådan ordning. Därest registreringen å sjömanshusen ändrades sålunda, vartill förberedelser redan påginge, att densamma komme att ske i kortregister i stället för fasta böcker, syntes sjömanshusens medverkan vid efterspaningen av restförda sjömän kunna åstadkommas, utan att deras arbetsbörda behövde väsentligt ökas med åtföljande kostnadsökning. I så fall skulle vederbörande utmätningsman eller exekutor till vederbörande sjömanshus översända ett kort, "spaningskort", upptagande den skattskyldiges namn och registernummer samt plats för ifyllande av de önskade upplysningarna. Befunnes å sjömanshuset, att den efterspanade innehade viss anställning, skulle spaningskortet genast ifyllas och återsändas. I annat fall skulle kortet insättas invid den efterspanades kort i registret och så snart uppgift inkomme om erhållen anställning (pämönstring) eller om att den skattskyldige icke vidare idkade sjöfart, skulle kortet återsändas med anteckning därom.

Över 1936 års uppördskommittés betänkande i vad det angick taxeringsförfarande och utskylds betalning för sjöfolk avgåvos yttranden av bl. a. kommerskollegium, sjömanshusdirektionerna samt arbetsgivare och personalorganisationerna inom sjöfartsnäringen. Kommitténs betänkligheter mot införandet av ett särskilt uppördsystem för sjöfolket, grundat på obligatoriska förskottsavsättningar, delades av flertalet av nämnda myndigheter och sammanslutningar. *Kommerskollegium* uttalade sålunda, att kommitténs uppfattning, att sjöfolket av principiella skäl icke borde givas en undantagsställning i fråga om grunderna för skatternas utgörande torde

böra godtagas. Det av kommittén från nämnda utgångspunkt diskussionsvis framlagda utkastet till särskilt uppördssystem, med icke definitiva förskottsavsättningar, hade i stort sett icke vunnit understöd i de till kollegium inkomna yttrandena. Icke heller kollegium ansåge sig kunna förorda det samma. Vid sådant förhållande och då kollegium i överensstämmelse med den uppfattning, som ganska allmänt kommit till uttryck i yttrandena, ansåge de av kommittén i stället förordade åtgärderna i praktiken kunna komma att medföra bestämda fördelar, ville kollegium tillstyrka de föreslagna åtgärderna, dock med jämkningar i vissa angivna hänseenden. Särskilt borde enligt kollegii mening vara av betydelse, att postsparbankens skatteförmedling utvidgades, och kollegium ville understryka kommitténs i detta sammanhang gjorda uttalande om det synnerligen önskvärda i att skattebetalningen för sjömännen i all möjlig mån underlättades och stimulerades — även om särskilda kostnader därigenom skulle uppstå. *Sveriges allmänna sjöfartsförening* framhöll, att enär kommittén förklarar av föreningen i tidigare yttrande ifrågasatta uppördssystem, som skulle innebära viss undantagsställning för sjöfolket med avseende å grunderna för beskattningen, icke böra ifrågakomma, man syntes tills vidare få framgå på kommitténs linje att inom ramen för det allmänna skatte- och uppördssystemet söka underlätta sjöfolkets skattebetalning. I likhet med kommittén ansåg föreningen det vara av stor vikt att i all möjlig utsträckning befordra frivillig avsättning till skattebetalning under postsparbankens medverkan och tillstyrkte livligt vidtagande av åtgärder i detta syfte. För den händelse det skulle visa sig, att denna frivilliga skatteavsättning icke komme att mera allmänt anlitas och avsett resultat på denna väg alltså icke uppnås, ansåg föreningen, att frågan om obligatorisk skattebetalning genom postsparbanken borde tagas under övervägande. Genom en sådan ordning borde ett effektivt skatteuppördssystem kunna åstadkommas, utan att åtgärder med i förväg bestämda särskilda skattesatser för sjöfolket behövde tillgripas. *Sveriges Segelfartygsförening* vidhöll sitt tidigare i ämnet avgivna yttrande och ville bestämt avråda från att ett särskilt skattebetalningssystem för sjömän utsträcktes till att omfatta det å segelfartyg och motorsglare i inrikes- och östersjöfart tjänstgörande sjöfolket. *Sjömanshusdirektionen i Stockholm* yttrade:

Vad beträffar systemet för den ordinarie uppörden ville direktionen främst understryka den jämväl av kommittén uttalade önskvärheten av att skattebetalningen för sjömännen i all möjlig mån underlättades och stimulerades, även om särskilda kostnader därigenom skulle uppstå. Direktionen fäste särskild vikt vid att sjömännen genom upplysning och propaganda gjordes uppmärksamma på förefintliga möjligheter att genom postsparbanken eller annorledes ordna skattebetalningen på mindre kännbart sätt. Direktionen finge härvid upplysa, att manskapsklassens valde representant i direktionen, ehuru han för sin del ansett ett system med obligatoriska förskottsavsättningar vara att förorda, dock ansett de av kommittén förordade åtgärderna till främjande av skattebetalning på frivillighetens grund försöksvis böra tillsvi vidare tillämpas. De kända olägenheterna beträffande

den nuvarande ordningen för sjöfolkets utskyldsbetalning sammanhängde, såsom ock kommittén framhållit, därmed, att den skattskyldige sjömannen ofta icke erhöle sin debetsedel i sådan tid, att han över huvud taget bleve i rätt tid erlägga belopp, som förföll till betalning vid den första uppbördstermin eller *stäm*ma, en debetsedel avsåg. På grund härav eller till följd av försumlighet komme ofta förhållandevis stora belopp att samtidigt förfalla till betalning, i vissa fall belopp ända upp till omkring dubbla månadshyran.

Svenska Sjöfolksförbundet fann det emellertid beklagligt, att kommittén ansett så stora svårigheter och hinder av olika slag föreligga, att ett för hela den svenska sjömanskåren enhetligt beskattnings- och uppbördssystem icke kunnat förordas. De åtgärder i syfte att underlätta avgivandet av självdeklaration, som föreslagits, vore visserligen att hälsa med tillfredsställelse, men otillräckliga när det gällde att bereda sjömannen samma möjlighet att som medborgaren på landbacken, vilken som regel vistades å den ort där skatteuppbörden för hans personliga vidkommande ägde rum, fullgöra sin skatteplikt på ett icke alltför omständligt och betungande sätt. *Sveriges redareförening* yttrade bl. a. följande:

Föreningen hade självfallet ansett sig böra ägna den största uppmärksamhet åt det i betänkandet utförligt berörda spörsmålet rörande taxeringsförfarandet och utskyldsbetalning för sjöfolk. Visserligen hade kommittén uttalat — under hänvisning till det stora antal skattskyldiga tillhörande ifrågavarande kategori, som i allmänhet icke i vederbörlig ordning fullgör sin utskyldsbetalning — att nuvarande förhållanden icke vore tillfredsställande. Kommittén hade också framhållit att de säregna levnadsförhållanden, som vore utmärkande för de sjöfarande, i och för sig kunde motivera, att beträffande dem vissa åtgärder vidtoges för underlättande av deras taxering och utskyldsbetalning samt för effektivisering av restindrivningen. Granskades härefter de positiva förslag kommittén framlagt eller förordat för att uppnå en förbättring av förhållandena, visade det sig emellertid, att man beträffande taxeringsspörsmålet inskränkt sig till ett vagt uttalande rörande enhetlig beräkning av sjöfolkets naturaförmåner, ifråga om utskyldsbetalningen till uppskisserande av ett betalningssystem, som kommittén icke velat förorda, och vissa uttalanden rörande utvidgning av postsparbankens verksamhet på området samt rörande utskyldsindrivningen förmenat, att de allmänna bestämmelser kommittén föreslagit m. m. skulle komma att förbättra indrivningen bland sjöfolket. Man finge icke underskatta betydelsen av det berättigade missnöje, som rådde bland stora delar av sjöfolket över den nuvarande ordningen. Det vore viktigt att så långt möjligt anledningarna till detta missnöje undanröjdes. Ur moralisk synpunkt vore det bättre ägnat att höja ansvars- och pliktökänsla genom underlättandet av en förskotts betalning av belopp, som vore riktigt fastställda, än av en tvångsvis skeende indrivning av belopp, vilka kunde hava påförts efter mera eller mindre godtyckliga grunder. Härtill komme, att införselsystemet förorsakade rederierna stora olägenheter icke minst i form av ökat arbete och kostnader.

I frågan om sjömannens taxering förordades i åtskilliga yttranden en ytterligare utsträckning av tiden för avgivandet av självdeklaration utöver vad kommittén föreslagit. Vidare uttalades i några fall önskvärdheten av att tiden för ingivande av besvär över taxeringsnämnds beslut avseende sjömans taxering förlängdes. Av yttrandena må följande återgivas.

Kommerskollegium: De åtgärder som kommittén tänkt sig för att underlätta avgivande av deklaration och vissa anordningar i anslutning därtill ansåg kollegium lämpliga. Då det syntes vara ett ganska allmänt önskemål att få tiden för deklarationens avgivande utsträckt någon tid utöver vad kommittén avsett, torde möjligheterna härför böra ytterligare undersökas. Vidare syntes i anslutning till innehållet av vissa yttranden kunna ifrågasättas en utsträckning av besvärstiden. Mot sjömanshusens avsedda medverkan i fråga om deklarationerna hade kollegium icke någon erinran.

Sveriges allmänna sjöfartsförening: Med hänsyn till sjöfolk, anställt i långväga fart, ville föreningen föreslå, att den tidpunkt, då deklaration sist finge avgivas, framflyttades ytterligare en månad eller till den 15 april. Utom de av kommittén avsedda åtgärderna ville föreningen vidare föreslå, att även besvärstiden utsträcktes för sjöfolk i utrikes fart.

Sveriges redareförening ansåg, att de allmänna deklaraionsformulären vore alltför omfattande och onödigt svåra att ifylla för den ombord anställda, som saknade möjlighet att erhålla erforderlig hjälp. Ett särskilt formulär, avpassat för det övervägande flertalet sjöfarande, vållade inga svårigheter att utarbeta och skulle vara ägnat att avhjälpa de nuvarande missförhållandena, innebärande att det övervägande flertalet sjömän inför svårigheterna helt enkelt underlåte att fullgöra deklaraionsplikten. Formulären kunde lämpligen tillhandahållas de månstringspliktiga sjömännen i samband med påmönstringen och även finnas tillgängliga ombord.

Svenska maskinbefälsförbundet fann de synpunkter kommittén framfört rörande sjöfolkets skattebetalning och avgivande av deklaration fullt riktiga och ägnade att minska de svårigheter, som utan tvivel förefunnes med avseende å dessa förhållanden. Förbundet ansåg dock, att den ifrågasatta förlängningen av tiden för deklarationens avgivande borde för sjöfolk, som vid tiden för deklarationens avgivande vistades i utrikes sjöfart, kunna utsträckas till den 15 april eller, om det ansågs medföra större olägenhet för taxeringsmyndigheterna, åtminstone till den 1 april. Vid en dylik utsträckning av deklarationstiden förefunnes givetvis ingen möjlighet att genom underrättelse till den skattskyldige få till stånd rättelser av eventuella felaktigheter i deklarationen, men denna möjlighet hade även under nuvarande förhållanden för sjömän i utrikes fart vanligen endast teoretisk betydelse, enär en sjöman i sådan fart endast undantagsvis finge del av sådan rättelse, innan det var för sent att göra erinran. Dessa sjömän voro ävenledes i regel icke i tillfälle att få kännedom om den skatt de påförts i så god tid, att de kunde, innan klagotidens utgång, anföra besvär över oriktig taxering. För att i detta avseende jämställa sjöfolket med övriga medborgare, erfordrades att besvärstiden för de förstnämnda i hög grad utsträcktes. Denna förlängning borde göras högst avsevärd, därest det avsedda resultatet skulle uppnås, men även en kort utsträckning borde under alla omständigheter vara till gagn. En förlängning med sex månader torde icke medföra någon nämnvärd olägenhet, enär skattebetalningen finge fullgöras, oberoende av om besvärstiden gått till ända eller om besvär anförts.

Sjömanshusdirektionen i Stockholm fann, i likhet med kommittén, att goda skäl talade för en utsträckning av tiden för avgivande av deklaration beträffande sjöfarande. Med hänsyn till den långväga trafiken ifrågasatte emellertid direktionen, huruvida tiden icke borde utsträckas ytterligare, förslagsvis till den 15 april. Även direktionen ansåg, att särskilda åtgärder borde vidtagas för att bereda sjöfolket tillgång till vederbörliga deklaraionsblanketter. Sådana borde lämpligen tillhandahållas av fartygsbefälhavare, sjömanshus och konsulat. Direktionen hade icke något att erinra mot att deklarationerna från fartygen insändes till sjömanshusen för distribution till vederbörande länsstyrelser och överståthållarämbetet för skatteärenden.

Länsstyrelsen i Norrbottens län: Beträffande de under 10 kap. i betänkanudet behandlade särskilda spörsmålen ville länsstyrelsen särskilt framhålla betydelsen av att sjöfolket bereddes den lättnaden att få avgiva sin självdeklaration först den 15 mars. De särskilda förhållanden, under vilka sjöfolket arbetade, torde väl motivera ett undantag från den all-

männa bestämmelsen om tidpunkten för avgivande av självdeklaration. Icke heller torde den föreslagna utsträckningen av deklarationstiden för taxeringsnämnderna medföra särskilda svårigheter. En rättvisare beskattning av sjöfolket skulle genom en sådan utsträckt tid kunna möjliggöras och vederbörande erhålla de avdrag för utskylder, försäkringspremier etc., om vilka han nu ginge miste, då under nuvarande förhållanden till grund för taexringen icke kunde läggas annat än en från arbetsgivaren inkommen löneuppgift.

Uppbördskommitténs redogörelse för det inom kommittén skisserade uppbördssystemet för sjömän berördes mera ingående endast i ett fåtal yttranden. *Sveriges redareförening* uttalade, att starka skäl onekligen talade för att sjömanshusen erhöles uppdraget att i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténs utkast ombestyras skattebetalningen. Tänkbart vore emellertid, att även postsparbanken skulle kunna övertaga detta arbete. I fråga om detaljbestämmelserna borde tillses, att, i den händelse sjöfolkets utskyldsbetalning ordnades genom förskottsbetalning i motsats till andra medborgares, största möjliga lättnader lämnades sjöfolket.

Två sjömanshusdirektioner voro emellertid bestämt emot tanken att sjömanshusen skulle på sätt ifrågasatts förmedla betalningen av sjöfolkets skatter. *Sjömanshusdirektionen i Gävle* yttrade i detta hänseende följande:

Angående systemet för den ordinarie uppbörden för sjöfolket, som kommittén upp-skisserat, måste direktionen med största bestämdhet framhålla som sin åsikt, att det för sjömanshusens verksamhet vore beklagligt, om detsamma i föreslaget skick skulle träda i kraft. Förutom den utökning av personalen vid sjömanshusen, som bleve en naturlig följd av den ökade arbetsuppgiften, komme det föreslagna uppbördssystemet att föranleda stora svårigheter av olika slag och verka förryckande på sjömanshusens egentliga och hittillsvarande uppgifter. Om förskottsavsättningar till gäldande av sjömans utskylder beslutades, vore det givetvis mest praktiskt och naturligt, att dessa avsättningar i likhet med hyresavgifterna vid avmönstringar inlevererades till sjömanshusen. Men sjömanshusen borde sedan, förslagsvis varje månad, enligt fastställda formulär och metoder, få inleverera dessa medel till ett centralt uppbördsverk, omfattande hela riket, som sedan skulle ombestyras utskyldsbetalningarna m. m. i enlighet med vad som enligt kommitténs förslag skulle åvilat sjömanshusen.

Sjömanshusdirektionen i Sundsvall ansåg det vara synnerligen olämpligt, att pålägga sjömanshusen någon funktion med skatteuppbörden. Det bleve hart när omöjligt för sjömanshusens tjänstemän att vid avmönstringar av flera besättningar samtidigt kunna kontrollera samtliga avmönstrade i berört avseende. Dessutom komme detta att medföra stor tidsförlust för fartygen, som många gånger skiftade besättning under mycket korta uppehåll i hamnarna. Även om antalet tjänstemän utökades, måste fartygen kvarligga till dess sjömansrullan bleve färdig. Sjömansrullan kunde endast handhas av en tjänsteman åt gången, antingen det avsåge kontroll av skatter eller tolkning av lagar och medling i tvister samt övervakandet av alla de lagar och författningar som redan funnos eller kunde tillkomma med avseende å sjöfarten. Däremot kunde sjömanshusen lämpligast, i den mån det vore dem möjligt, även i fortsättningen lämna skattemyndigheter och andra alla de upplysningar dessa begärde, detta å tider som ej väsentligt hindrade expeditonsarbetet och förorsakade tidsförlust för fartygen.

I två likalydande motioner till 1942 års riksdag¹⁾ hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående åvägbringande av ett särskilt skattesystem för sjöfolk samt att utredningens resultat jämte förslag om möjligt måtte föreläggas 1942 års riksdag.

Till stöd för yrkandena i motionerna anfördes:

"Vid 1934 års riksdag avlämnades en motion (nr 104 i andra kammaren) angående åvägbringande av ett särskilt skattesystem för sjöfolk. Motionen blev av riksdagen bifallen, och en utredning av frågan verkställdes. Emellertid har något särskilt skattesystem för sjöfolket icke genomförts, vilket kanske främst beror därpå att sjömännen ibland icke enbart ha sin inkomst av arbete ombord å fartyg.

Sättet för skattens erläggande har även varit ett problem. Denna fråga skulle emellertid kunna lösas på så sätt, att en viss procent av sjömännens ombord intjänata medel avsättes till ett skattekonto, varifrån skatteutbetalning sedan sker. Skulle då för mycket vara inbetalat, regleras detta ett kommande år eller vederbörande kan få sina pengar tillbaka.

Under det nu pågående kriget har det visat sig vara möjligt att ordna med särskilda konton för sjömän i postsparbanken. Dessa konton skulle kunna omvandlas till särskilda skattekonton. Redan nu uppbäras från sjömännens krigsrisikkonton skattebelopp, för vilka sjömannen häftar i skuld. Dessa skatteskulder hänföra sig emellertid oftast till tider, som ligga före krigsutbrottet, varför skatterestantierna icke nu äro så stora. Ett annat förhållande uppstår så snart kriget är slut och skatt skall erläggas för de högre inkomster, som intjänats under kriget. Många torde då få stora svårigheter att betala sina skatter, många kanske icke kunna detta. Det är därför angeläget att finna ett system, som skulle kunna underlätta för sjömännen att fullgöra sina skatteinbetalningar.

Om sjömännen, med hänsyn tagen till deras yrke, varigenom de icke kunna komma i åtnjutande av samma förmåner som landets övriga medborgare, skulle erhålla en något lindrigare skatt, bleve säkerligen ingen lidande härav. Som det för närvarande är ordnat, kommer sjömannen emellertid oftast att få erlægga en högre skatt än andra, därför att han i regel får betala indrivningsprovision för det skattebelopp, som han under sin frånvaro icke kunnat erlægga vid uppboordsstämmorna.

Enklaste sättet att låta sjömannen betala skatt vore att ombord å fartyget innehölles en viss procent av hela den ombord erhållna inkomsten. Procenten kunde då även räknas på naturaförmånerna. Vid av- eller ommönstring skulle sedan det ombord innehållna beloppet redovisas till sjömanshuset, som i sin tur insatte summan på sjömannens skattekonto, varifrån det belopp, som erfordras, kan lyftas av den kommun, som har att uppbära skatten. Härvid bör kunna ordnas så, att sjömannen slipper från indrivningsavgiften, därest fråga är om restantier. Redan nu innehållas ombord de s. k. hyresavgifterna, vars riktiga erläggande kontrolleras av sjömanshuset, som sedan i sin tur inbetala beloppen till handelsflottans pensionsanstalt. Det skulle vara lika enkelt att ombord innehålla en viss procent av sjömännens inkomster, som insattes på ett skattekonto för deras räkning. Med ett förfaringsätt som här avses har det icke någon betydelse om procentsatsen något år skulle vara en aning för hög, därför att kontoinnehavaren ju alltid skulle ha överskottet tillgodo, som även kunde användas för annat ändamål än skatter.

Ett förfaringsätt i huvudsak liknande det ovan föreslagna skulle icke taga bort skyldigheten att avlämna självdeklaration. Det skulle således icke försvåra för skattemyndigheterna att beräkna skatt på andra inkomster än dem, sjömannen haft ombord. Såvitt man kan se, skulle systemet högst betydligt underlätta för sjömannen att erlægga sina

¹⁾ I: 100; II: 146.

skatter, varjämte det bleve möjligt för de olika kommunerna att erhålla vad dem tillkommer.

För att göra det möjligt för sjömännen att själva kontrollera hur mycket som insättes på deras skattekonton vore det nödvändigt införa ett slags skattebok. Denna bok skulle föras av befälhavaren, och mönstringsförrättaren skulle i densamma teckna kvitto på att han vid avmönstringen emottagit beloppet för redovisning. Skulle sjömannen vilja kontrollera sitt konto, hade han sedan att sända in sin bok till posten, som därvid kunde lämna upplysning om kontots storlek.

Även om genomförandet av ett särskilt skattesystem för sjöfolk torde kunna ske fristående och utan samband med skattereformer i övrigt, lärer det ändå bliva nödvändigt, att frågan göres till föremål för en ny utredning, vilken borde verkställas i så god tid, att förslag i ämnet kunde föreläggas årets riksdag."

I yttrande över motionerna anförde bevillningsutskottet bl. a.¹⁾:

"I likhet med motionärerna anser utskottet det ur såväl det allmännas som sjöfolkets synpunkt vara angeläget att åtgärder snarast vidtagas för att underlätta för sjöfolket att fullgöra sina skattebetalningar. De förhållanden, under vilka sjömännen utföra sitt arbete, medföra otvivelaktigt stora svårigheter för dem — särskilt för sådana sjömän, som äro sysselsatta i utrikes sjöfart — att i rätt tid erlægga sina utskylder. De utredningar, som tidigare verkställts på detta område, hava — — — närmast tagit sikte på att införa ett särskilt skattesystem för sjöfolk. En tillfredsställande lösning av detta spørsmål har det emellertid visat sig vara svårt att åstadkomma, och utredningarna ha i varje fall ännu icke lett till något resultat. Med det nu föreliggande förslaget torde avses att inom det nuvarande beskattningssystemets ram genomföra en preliminär källbeskattning för sjöfolket. Detta spørsmål sammanhänger givetvis med frågan om förbättringar i gällande uppbördssystem, vilken fråga för närvarande är föremål för utredning av särskilda sakkunniga. Av de till ledning för dem lämnade direktiven framgår, att deras uppdrag jämväl torde omfatta frågan om skatteuppbörden för sjöfolket. Då utskottet förutsätter, att de sakkunniga vid sin utredning även komma att taga under omprövning det nu föreliggande förslaget, anser sig utskottet i frågans nuvarande läge icke böra biträda motionärernas förslag om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om särskild utredning i ärendet."

¹⁾ Bet. 1942: 7.

Utredningsmannens förslag.

Förslagets innebörd: intressekontor för sjömännen. Alla som tidigare haft att yttra sig om sjöfolkets skattebetalning ha enstämmigt betygat, att nuvarande förhållanden äro otillfredsställande och att behov föreligger av mera ändamålsenliga anordningar på detta område. Man har också varit enig om att de säregna förhållanden, varunder sjömännen arbeta, medföra särskilda svårigheter för dem att kunna i vederbörlig ordning vid uppbordestämmorna erlægga sina utskylder. Med sjöfolket jämförliga grupper i land ha i allmänhet sitt arbete förlagt till en bestämd arbetsplats, de få sina debetsedlar sig tillställda antingen till hemmet eller arbetsplatsen och kunna i regel själva ombestyrja skattens betalning å stämmorna. För sjömannen ställer det sig helt annorlunda. Större delen av sitt liv tillbringar han ombord på olika fartyg och i skilda farvatten och kontakten med hemorten är ofta minimal. I fråga om möjligheten att kunna ordna med utskyldsbetalning ha de det bäst ställt, som äro gifta eller eljest ha anhöriga, som kunna ta hand om debetsedlar och passa uppbordestämmorna, därvid givetvis förutsättes, att sjömannen genom dragsedel eller på annat sätt tillställt de hemmavarande medel till skatten. Har sjömannen däremot icke någon i hemorten, vilken han kan anförtro skattebetalningen och förse med erforderliga medel härför, är det mycket svårt för honom att även med bästa vilja ordna sin utskyldsbetalning, något som mången gång ytterligare försvåras därav, att debetsedeln aldrig kommer honom tillhanda. För en stor del av denna kategori sjömän blir därför införselaförfarandet merendels det normala sättet att betala skatten med skyldighet tillika för dem att därvid erlægga den extra straffskatt, som indrivningsavgiften innebär. Ett sådant sakernas tillstånd kan icke undgå att alstra olust gent emot skattskyldigheten och likgiltighet för den egna ekonomien. Ofta drives vederbörande över till att bli notorisk skattesolkare, vilken, då han nås av införsel, söker att så fort som möjligt få anställning på annat fartyg för att därigenom undgå införselavdraget.

Sjöfolkets missgynnade ställning i skattebetalningshänseende har ytterligare accentuerats därigenom, att för anställda i land efter hand uppstått intressekontor, skattekontor m. m. med speciellt syfte att för dessa skattskyldiga underlätta skattebetalningen. Anordningen innebär, att genom regelbundna avdrag å lönen åstadkomma uppsamling av medel till skatten, så att, då denna förfaller till betalning, erforderligt belopp alltid finnes tillgängligt för ändamålet. Sedan statsrådet och chefen för finansdepartementet jämlikt bemyndigande den 30 januari innevarande år åt särskilda

sakkunniga uppdragit att föreslå åtgärder för att uppmuntra och stödja intressekontorens verksamhet i detta avseende, ha de sakkunniga i betänkande den 28 mars i år föreslagit åtskilliga på statsmakternas prövning ännu beroende åtgärder, ägnade att ytterligare utveckla och främja denna verksamhet. För sjöfolket har hittills ingenting gjorts i detta avseende, om man bortser från den skattebetalning i blygsam skala som förmedlats av postsparbanken. Det synes därför angeläget, att åtgärder snarast möjligt vidtagas, för att denna yrkesgrupp, som obestriddigen har att dragas med de största svårigheterna i skattebetalningshänseende, beredes åtminstone samma förmåner och lättnader härutinnan som kommit motsvarande andra kategorier till del.

Vid tillsättandet av ovannämnda sakkunniga erinrade chefen för finansdepartementet om det förslag till uppbörd vid källan för inkomst av tjänst, som avgivits av t. f. underståthållaren Sandström, enligt vilket förslag arbetsgivare skulle vid avlöningstillfällena verkställa avdrag för skatt enligt tabeller upptagande vad som å avlöningsbeloppet kunde beräknas belöpa dels i statsskatt, dels i en gemensam kommunalskatt, som i huvudsak skulle ersätta skatten till landstingen och primärkommunerna. Verkställda ingående utredningar ävensom över förslaget avgivna yttranden hade tyvärr givit vid handen, att en uppbördsreform efter de föreslagna linjerna vore förenad med så avsevärda svårigheter och olägenheter, att det i varje fall icke vore möjligt att — såsom departementschefen hoppats — kunna till 1942 års riksdag framlägga förslag härom. Departementschefen förklarade sig emellertid ha för avsikt att ytterligare undersöka möjligheterna till en preliminär källbeskattning. Då resultatet av detta fortsatta arbete måste anses i viss mån oviss och lösningen i varje fall måste ställas något på framtiden, ansåges böra omedelbart vidtagas vissa förbättringar i uppbördssystemet, som visserligen vore väsentligt mindre genomgripande än de nyss nämnda, men som dock kunde vara av ett visst värde. Härmed åsyftade departementschefen åtgärder, som kunde uppmuntra och stödja den skatteförmedling, som bedrevs genom intressekontoren och vilken visat sig vara till avsevärd nytta såväl för det allmänna som för löntagarna. Förslag till dylika åtgärder har ju också, såsom ovan nämnts, därefter avgivits av de sakkunniga.

Förslag om införande för sjöfolket av ett system med skatt vid källan ha upprepade gånger framkommit. Att behovet av en rationellare ordning på detta område gjort sig mera starkt gällande i fråga om sjömännen än för andra grupper av anställda beror på de ovan antydda särskilda svårigheterna för sjöfolket att kunna erlägga utskylderna under uppbördsstämorna och den omfattande restföring, som därav blivit en följd. Oaktat någon meningsskiljaktighet icke rått om behovet av förbättrade skattebetalningsanordningar för sjöfolket, har det likväl tidigare icke ansetts

lämpligt att beträffande grunderna för skattens utgörande införa undantagsbestämmelser för viss kategori av anställda. Detsamma torde i än högre grad gälla innevarande tidpunkt. Såsom av det föregående framgår, har departementschefen för avsikt att ytterligare undersöka möjligheterna till en preliminär uppbörd vid källan. Skulle denna fråga kunna finna en lösning och således för samtliga anställda komma att införas regler om löneavdrag av källbeskattnings natur, komme självfallet även sjöfolket att inbegripas i en sådan anordning. Vid sådant förhållande bör det icke ifrågakomma att för sjöfolkets vidkommande nu föreslå åtgärder, som skulle gå utom ramen för gällande uppbörsordning. I det läge uppbörsfrågan f. n. befinner sig, gäller det följaktligen närmast att för sjömännen finna en på löneavdrag baserad form av skatteförmedling, liknande den som av intressekontor och skattekontor med så stor framgång bedrivs för anställda på land och vilken departementschefen betecknat som ett lämpligt provisorium i avvaktan på mera genomgripande åtgärder för samtliga löntagare. Det följande förslaget går alltså ut på anordnandet av intressekontor för sjöfolket.

Frivillig eller obligatorisk anslutning. Skall en skattebetalningsförmedling anordnas för sjömännen, inställer sig först den frågan, om anslutningen till en sådan förmedling skall vara frivillig eller obligatorisk. Det av 1936 års uppbördskommitté uppskisserade skattebetalningssystemet för sjömän, för vilket i det föregående redogjorts, förutsatte obligatoriska löneavdrag. Kommittén ansåg sig emellertid icke kunna förorda ett sådant system, vilket skulle försätta sjöfolket i en undantagsställning i förhållande till andra skattskyldiga, utan föreslog i stället, att åtgärder skulle vidtagas för att stimulera sjömännens anlitande av postsparbankens skatteförmedlande verksamhet. Kommitténs betänkligheter mot ett obligatoriskt avdragssystem delades av flertalet hörda myndigheter och sjöfartssammanslutningar. I några yttranden framhöllos dock de fördelar ett dylikt system skulle innebära för sjömännen, vilkas skattebetalning därigenom skulle på ett effektivt sätt underlättas.

I de direktiv, som av statsrådet och chefen för finansdepartementet lämnades till de sakkunniga för främjande av intressekontorens utveckling, berörde statsrådet frågan om att i en eller annan form göra intressekontoren obligatoriska för anställda och uttalade, att, därest det befanns möjligt att genomföra åtgärder i denna riktning, förslag därom borde framläggas. Vid sina överväganden av denna fråga funno emellertid de sakkunniga det uteslutet att genom tvångsanslutning kunna verka för ett allmänt genomförande av skatteförmedlingsverksamheten. De stannade därför vid att föreslå olika åtgärder i syfte att dels främja bildandet av skatteförmedlings-

kassor och dels uppmuntra till ökad anslutning, allt liksom hittills på frivillighetens väg.

Det kan icke förnekas, att det även i fråga om sjömännens skatteförmedling skulle varit önskvärt att kunna bygga på frivillig anslutning. Då det gäller sjömännen, ställer sig dock frågan annorlunda än för andra anställda. Den frivilliga skatteförmedlingens framgång förutsätter ju, att de anställda bliva övertygade om fördelarna för dem själva att ordna sin skattebetalning genom intressekontor. Detta förutsätter propaganda på arbetsplatserna dels av intressekontoren, som merendels äro förlagda till orten och ofta inrättade inom själva företaget, och dels av arbetskamrater, som prövat på systemet och funnit det utmärkt. Denna senare form av propaganda är utan tvivel den mest verksamma. Skattebetalning genom intressekontor förutsätter vidare som regel, att var och en beräknar sina sammanlagda skatter under en årsperiod framåt, delar detta belopp med antalet avlöningsterminer och därigenom får fram det belopp, som vid varje avlöningstillfälle skall avdragas eller betalas till skatt. En sådan budgetberäkning fordrar, att vederbörande ej endast har reda på storleken av redan debiterade skatter utan även äger sådan kännedom om skattesatser, taxerade inkomstbelopp etc., som erfordras för att de kommande skatterna skola med någorlunda säkerhet kunna beräknas. Ofta torde intressekontoret få lov att biträda vederbörande, då denne på nu angivet sätt skall uppgöra sin skattebudget.

Man finner omedelbart, att nu nämnda förutsättningar ej äro förhanden, då det gäller sjömännen. De ha sina arbetsplatser vitt spridda och på långt avstånd från det intressekontor, som skulle omhänderha deras skattebetalning. Redan själva propagandan för skattebetalning genom intressekontor skulle därför ställa sig ganska vanskligh, och det skulle nog bli rätt svårt att därvidlag nå ett resultat. Men även om det ginge att bland sjömännen uppdriva intresse för skatteförmedlingen, skulle det bli svårt för sjömännen att uppgöra den budget, som erfordras för att kunna bestämma de erforderliga löneavdragsbeloppen, med andra ord att kunna beräkna sina kommande skatter. Hur skulle det t. ex. vara möjligt för en sjöman ombord på fartyg långt från hemlandet att få vetskap om vilken procent han bör räkna med för krono- och värnskatt eller kommunalskatt för nästa år? Han har kanske inte ens tillgång till sina senaste debetsedlar. Att rådföra sig med intressekontoret vore han ju ej i tillfälle till, och ombord kunde han ej heller få någon hjälp. Bättre möjligheter skulle väl sådana sjömän ha, som befinna sig i svenska farvatten och därmed ha närmare kontakt med hemorten och intressekontoret, liksom ock sjömän, som ha hemma- varande anhöriga, som kunna beräkna skatterna och sedan meddela vederbörande, hur mycket de böra avsätta av sin avlöning till desamma. Men man kan nog utan vidare gå ut ifrån att det bleve endast ett jämförelsevis

mycket ringa antal sjömän, som verkligen kunde och komme sig för att under sådana förhållanden anlita intressekontoret. Härtill kommer så svårigheten med debetsedlarnas insändande till intressekontoret, vilket ju vore en förutsättning för att detta överhuvud skulle kunna betala skatten. Endast den som hade anhörig, åt vilken han kunde uppdraga att omhänderta och insända skattsedlarna, skulle ju kunna anlita intressekontoret för sin skattebetalning. Tar man hänsyn till de svårigheter, som sålunda skulle möta för sjömännen att kunna själva vidtaga de åtgärder, som vid frivillig anslutning till ett intressekontor påvila den skattskyldige i olika hänseenden, kommer man ovillkorligen till det resultatet, att en generell anslutning av samtliga sjömän så anordnad, att sjömännen slippa att själva göra besvärsliga förhandsberäkningar av skatten och ordna med debetsedlarnas insändande m. m., är den bästa lösningen på sjöfolkets skattebetalningsproblem. Det torde näppeligen kunna sägas, att sjömännen härigenom skulle försättas i en undantagsställning i jämförelse med anställda i land, som begagna sig av för dem anordnade intressekontor.

Organ som skall omhänderha verksamheten. I det utkast 1936 års upp-
bördskommitté framlade rörande skattebetalningsförmedling för sjömän, hade kommittén tänkt sig, att sjömanshusen skulle fungera som intressekontor. Kommittén hade därvid anknutit skatteförmedlingen till den upp-
börd av hyresavgifter, som av fartygsbefälhavare verkställes för samtliga inmönstrade sjömän, och tänkt sig, att de innehållna skattebeloppen skulle kunna levereras i samband med hyresavgifterna. Även i de förutnämnda motionerna vid årets riksdag har föreslagits, att de å hyran innehållna skattebeloppen skulle levereras till sjömanshusen, dock att medlen därefter skulle av sjömanshusen insättas på sparkonto hos postsparbanken. I och för sig synes en anknytning av skatteförmedlingen till redan befintlig annan upp-
bördsverksamhet tilltalande, om bägge avdragen kunde av befälhavaren redovisas till samma ställe och denna redovisning kunde ske i ett sammanhang. Som framgår av det följande, torde det sistnämnda dock icke vara möjligt. Vad hyresavgiften beträffar redovisas denna vid avmönstring. Den tid som förflyter mellan varje avmönstringstillfälle, varierar högst avsevärt. Ibland dröjer det kanske endast några få månader, efter det sjöman på-
mönstrat fartyg, innan han lämnar detsamma; under vissa förhållanden kan det gå ett år eller ännu längre tid, innan avmönstring sker. Redovisningen från befälhavarna av uppburna hyresavgifter sker därför synnerligen oregelbundet. Att avsättning till skatten skulle levereras till den som intressekontor fungerande myndigheten på detta oregelmässiga sätt och med långa mellanrum av kanske upp till ett år eller mera, kan icke gärna tänkas. Dessa avdrag böra givetvis inlevereras månadsvis, efter det avdrag skett, för att så snart som möjligt bli tillgängliga och kunna användas till betalning

av de efter hand förfallande skatterna. Eljest kan det ju inträffa, att när skatten skall betalas, inga medel finnas tillgängliga för ändamålet. Och att begära, att samtidigt som avdrag å hyran göres för kommande skatter, sjömännen själva skulle betala sina löpande utskylder, torde få anses uteslutet. Men skulle skattemedlen skickas separat till sjömanshusen och icke tillsammans med hyresavgifterna, då har ju den egentliga fördelen av att anlita sjömanshusen för skatteförmedlingen bortfallit. Åtskilliga olägenheter skulle också vara förenade med en uppdelning av verksamheten på ett 30-tal olika sjömanshus. Så kan exempelvis nämnas, att då hela eller en större del av besättningen på ett fartyg samtidigt avmönstrar, därvid de avmönstrade sjömännen kunna tillhöra olika inskrivningsområden, mönstringsför rättaren skulle ha att remittera avdragen till samtliga berörda skilda sjömanshus. På liknande sätt skulle kommerskollegium ha att fördela medel, som erhållits från svenskt konsulat i utlandet, inför vilket dylik kollektiv avmönstring ägt rum. Skulle emellertid avdragen redovisas månadsvis till vederbörande sjömanshus, vilket enligt vad ovan sagts torde få anses nödvändigt, måste det förutsättas, att befälhavaren levererar samtliga avdrag till redaren liksom f. n. sker med krigsriskmedlen, och redaren finge i sin tur översända avdragen till de olika sjömanshusen. Det torde nämligen icke låta sig göra att belasta befälhavaren med bestyret att expediera avdrag till ett stort antal olika sjömanshus, något som för övrigt i praktiken vore omöjligt för honom, då fartyget befinner sig i utländsk hamn. Såsom ytterligare ett skäl mot att splittra verksamheten på ett stort antal olika sjömanshus må slutligen anföras, att vid överflyttning till nytt sjömanshus, vilket sker då sjömannen flyttar till kommun, som tillhör distrikt för annat sjömanshus, det komme att inträffa, att avdragsmedel under året levererades till skilda sjömanshus. Det sjömanshus, där sjömannen tidigare varit inskriven, skulle i dylika fall ha att överlämna sjömannens inestående skatte medel och debetsedlar till det nya sjömanshuset, som för framtiden skulle ombesörja skattelikviderna.

Av vad nu anförts torde få anses ådagalagt, att det ur alla synpunkter vore lämpligast, om skatteförmedlingen kunde handhavas på ett och samma ställe för samtliga sjömän. Redare, befälhavare och sjömän hade då endast att göra med ett enda organ, vilket skulle bidra till reda och enkelhet. En dylik koncentration skulle säkerligen även draga de lägsta kostnaderna.

Utgår man från att det är fördelaktigast, att skatteförmedlingen omhändervares av ett enda organ för samtliga sjömän, synes endast vara att välja mellan postsparbanken och statens intressekontor. Av dessa två vill det förefalla, som om postsparbanken vore det för uppgiften mest lämpade. Postsparbanken har ju sedan många år bedrivit en ganska omfattande sjömanssparrörelse och även i viss utsträckning fungerat såsom intressekontor för sjömännen både beträffande betalning av skatt och andra uppdrag, de

sistnämnda merendels bestående i ombesörjande av utbetalningar till anhöriga. Därjämte har jämlikt särskild lag om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän alltsedan början av år 1940 insättning skett i postsparbanken varje månad av sjömännens krigsriskmedel, varför rederierna blivit vana vid att göra regelbundna insättningar i postsparbanken för sjömännens räkning. En omständighet, som också talar för att låta postsparbanken bli sjömännens intressekontor, är, att banken i anledning av nyssnämnda krigsriskersättningar redan har ett fullständigt kontosystem upplagt för så gott som samtliga sjömän och därigenom erhållit en god överblick över hithörande förhållanden.

Kategorier av sjömän, som skulle anslutas till intressekontoret. Den föreslagna skatteförmedlingen kommer otvivelaktigt att få sin största betydelse för de sjömän som sysselsätts i utrikes sjöfart. Men även för övriga sjömän torde det nya systemet vara ägnat att i väsentlig grad underlätta skattebetalningen.

Vid tidigare behandling av sjöfolkets skattebetalningsfråga ha meningarna varit delade rörande vilka grupper, som borde inbegripas i en eventuell skatteförmedling. Av flera myndigheter har förslagits, att anordningen borde omfatta endast sjöfolk ombord å mönstringspliktiga fartyg. Då samtliga sjömän å dylika fartyg måste vara inskrivna vid sjömanshus, betecknar förslaget en klar gränsdragning och har därför mycket som talar för sig. Emellertid förekommer, att sjömän tjänstgöra ömsom på mönstringspliktiga fartyg ömsom på andra båtar. Begränsas anslutningen till förstnämnda fartyg, skulle i dylikt fall sjömannen ibland tillhöra skatteförmedlingen ibland icke, beroende på beskaffenheten av det fartyg, varå han tjänstgjorde. Skulle ombyte förekomma mera ofta, skulle detta medföra ganska stora besvärligheter för skattebetalningen.

I det följande kommer att föreslås, att debetsedlar för alla vid sjömanshus inskrivna sjömän skola av resp. debiteringsförrättare insändas till postsparbanken. Med hänsyn härtill kunde det anses önskvärt, att vid sjömanshus inskriven sjöman alltid tillhörde skatteförmedlingen, oavsett om han tjänstgjorde å mönstringspliktigt eller annat fartyg. För skatteförmedlingen skulle detta vara förmånligt. En sådan regel skulle föra med sig, att även sjömän å motorseglare o. l. — i den mån de äro inskrivna vid sjömanshus — skulle omfattas av verksamheten, ehuru dessa grupper icke tidigare ansetts böra medtagas. Mot detta synes i och för sig icke något vara att erinra. Då det emellertid torde förekomma, att somliga av besättningen å icke mönstringspliktiga fartyg icke äro inskrivna vid sjömanshus, skulle den situationen uppstå, att på samma fartyg avdrag till skatt skulle göras för vissa sjömän men icke för andra. Detta kan icke vara lämpligt. Om befälhavaren icke personligen kände till vederbörandes inskrivningsförhållanden, kunde ju

även den som verkligen vore inskriven uppge, att så ej vore fallet, för att därigenom slippa från avdrag. Eventuellt kan befaras, att i den mån det bleve känt, att icke inskrivna sjömän icke behövde vidkännas avdrag till skatt, sjömännen allmänt skulle underlåta att inskriva sig vid sjömanhus, där icke tvång härtill förelåge.

Den meningen har framförts, att vad avser fartyg över en viss storleksgräns, besättningen även på icke mönstringspliktiga fartyg nästan undantagslöst utgöras av vid sjömanshus inskrivna sjömän. Är denna uppfattning riktig och är det mellan dessa och mönstringspliktiga fartyg, som den ovan nämnda alternerande tjänstgöringen huvudsakligen förekommer, synes böra övervägas, om icke gränsen för anslutningen lämpligen borde fastställas vid ett visst registertontal, så avpassat, att därigenom flertalet vid sjömanshus inskrivna sjömän komme att inbegripas i anordningen. Om bland besättningen undantagsvis skulle finnas någon vid sjömanshus icke inskriven, finge postsparbanken, som i dylikt fall icke skulle få någon debetsedel från debiteringsförrättaren, införskaffa debetsedeln från sjömannen eller, om detta icke skulle lyckas, begära duplett av densamma från debiteringsförrättaren.

Rörande lämpligaste gränsen för anslutningen torde vederbörande sakkunniga instanser komma att närmare uttala sig i sina yttranden över förslaget.

Någon anledning att från skatteförmedlingen undantaga sjöfolk av befälsgrad synes icke förefinnas. Beträffande fartygsbefälhavarna kan dock tvekan råda. I fråga om krigsriskersättning gäller, att insättning av sådan ersättning i postsparbanken skall ske för befälhavaren liksom för varje annan å fartyget anställd. En motsvarande likställighet i fråga om avsättning till skatt kunde visserligen synas rimlig, men vissa rent praktiska skäl tala häremot. Avlöningen till befälhavaren utgår ibland i form av tantiem av olika slag. Fall kunna även förekomma, då befälhavaren själv äger eller är delägare i fartyget. Befälhavaren torde även eljest i avlöningshänseende intaga en sådan särställning i jämförelse med övriga befälet ombord, att det synes lämpligast att icke medtaga honom i skatteförmedlingen.

Skatteavdragens beräkning. En fråga av central betydelse, då det gäller den ifrågasatta skatteförmedlingen, är hur det belopp skall fastställas, som skall avdragas sjömännens hyra och avsättas till skatten.

Vid en skatteförmedling med frivillig anslutning beräknar en var medlem i intressekontoret sina skatter för det kommande året och får på det sättet reda på hur mycket han under samma tid behöver vid varje avlöningstillfälle avsätta för intressekontorets räkning. Även om de gjorda beräkningarna med hänsyn till vissa osäkra faktorer alltid måste bliva unge-

färliga, kan vederbörande dock i allmänhet räkna med, särskilt om han tagit till avdragen i överkant, att de avsatta beloppen skola förslå till det närmaste årets skatter. Vid uppgörandet av sin skatteplan har ju medlemmen dessutom alltid möjlighet att rådgöra med intressekontoret. Det kan här även nämnas, att enligt de nyssnämnda sakkunnigas förslag rörande erkända skatteförmedlingskassor skulle såsom villkor för erhållande av anstånd med betalning av skatt fordras, att kassan godkänt vederbörandes inbetalningsplan.

Självfallet är det även beträffande sjöfolkets skatteförmedling önskvärt att kunna för varje ansluten sjöman beräkna storleken av den skatt han har att erlægga under det kommande året och i enlighet därmed bestämma erforderligt löneavdrag. Skillnaden mellan sjömannen och den till ett vanligt intressekontor anslutne skulle således endast vara den, att för sjömannens del beräkandet av skatten och bestämmandet av löneavdraget skulle göras av postsparbanken i stället för av sjömannen. Nyssnämnda beräkning skulle ske med ledning av senast utfärdade debetsedlar och tillvägagångssättet framgår av följande exemplifiering. Den i slutet av oktober distribuerade kronodebetsedeln ger besked om beloppet av den statsskatt, som skall erläggas under nästföljande år med undantag för det belopp som förfaller till betalning vid kronouppbördsstämman i slutet av året. Denna sistnämnda post får alltså beräknas approximativt. Med ledning av å kronodebetsedeln angivet antal skattekrönor kan vidare även kommunalskatten för nästa år beräknas, därvid hänsyn om möjligt bör tagas till eventuell förändring av utdebiteringsprocenten. Härigenom får man alltså kännedom om den samlade skattetungan för nästa kalenderår. Delas detta belopp med antalet avlöningstillfällen, får man det erforderliga löneavdraget, som givetvis för mötande av eventualiteter bör tagas till i överkant.

Såsom redant nämnts, kommer att föreslås, att sjömannens debetsedlar skola insändas direkt till postsparbanken av resp. debiteringsförrättare. Postsparbanken skulle därigenom få till sitt förfogande det material som erfordras för att på nyss angivet sätt med tämligen stor exakthet uppgöra skattebetalningsplan för varje sjöman. Uppgifter om avdragen översändas av postsparbanken till rederierna, som i sin ordning expediera dem till befälhavarna för behörigt iakttagande. Detta system, tillhandahållande åt arbetsgivaren av specificerade avdragslistor, är detsamma som tillämpas inom den frivilliga intressekontorsrörelsen. Det för året gällande avdraget — möjligt är att avdraget under normala förhållanden kan gälla tills vidare — bör införas i varje sjömans sjöfartsbok. Därigenom kan, om sjömannen flyttar till annan båt, befälhavaren å denna omedelbart erhålla kännedom om det för sjömannen fastställda avdragsbeloppet.

De första debetsedlar, som skulle inkomma till postsparbanken från debiteringsförrättarna, äro 1943 års kronodebetsedlar, med första uppborðsstämman i november 1943; därefter skulle debetsedlarna givetvis insändas efter hand som de utfärdas. Det är emellertid nödvändigt, att avdrag pågått någon tid, innan nyssnämnda kronoskatt skall betalas i november, för att därigenom tillräckligt belopp skall hinna samlas å sjömännens konton till berörda uppborðsstämman. I det följande föreslås därför, att avdragen skola börja vid månadsskiftet augusti/september 1943. Redan dessförinnan måste följaktligen redare och befälhavare ha erhållit besked om storleken av de avdrag, som skola göras. Frågan gäller nu huru dessa avdrag skola beräknas.

Härvid ligger det närmast till hands att tänka sig, att postsparbanken skulle söka att från sjömännen införskaffa de debetsedlar dessa senast erhållit, nämligen 1942 års kronos och 1943 års kommunaldebetsedlar och med ledning härav beräkna skatt och löneavdrag från hösten 1943. Frånsett svårigheten att under nuvarande förhållanden komma i personlig kontakt med sjömännen, varav många befinna sig utanför spärren, skulle ett sådant försök förvisso bli resultatlöst av den anledning, att många sjömän icke inneha debetsedlarna och icke heller skulle kunna framskaffa dem. Förut har i annat sammanhang framhållits, att många sjömän aldrig få sina debetsedlar. Man måste också räkna med att åtskilliga sjömän, särskilt sådana som ha införsel för skatt, skulle helt sakna intresse för en medverkan i nu angivet syfte. Men även i den mån postsparbanken möjligen skulle lyckas erhålla en del debetsedlar, skulle dessa i många fall icke ge vägledning för beräkning av den skatt, som skall betalas under år 1944. Berörda debetsedlar avse nämligen inkomsten under ett tidigare år än det, för vilket skatt skall erläggas under år 1944, och med de variationer i sjömännens inkomster, som på grund av den skiftande krigsriskersättningen f. n. förekomma, kan skatten växla avsevärt år från år. Det avgörande hindret är emellertid, att postsparbanken icke skulle ha utsikt att i någon nämnvärd omfattning få dessa debetsedlar i sin besittning.

Av det nu anförda torde framgå, att en individuell beräkning av sjömännens avsättningar till skatten icke är möjlig att åstadkomma redan från början. Man måste alltså försöka reda sig med en schematisk beräkning av avdragen, vilken finge gälla under någon tid intill dess postsparbanken hunnit få tillgång till det material, som erfordras för att individuellt för varje sjöman exakt beräkna avdragsbeloppen. Då de schematiska avdragen skulle behöva tillämpas endast under en begränsad tidrymd, behöver dock anspråken på desamma icke ställas alltför högt.

Metoden för beräkning av dessa avdrag bör vara så beskaffad, att å ena sidan de å sjömännens avlöningar innehållna medlen i allmänhet förslå till skatten, samt att å andra sidan sjömännen icke få vidkännas onödigt

höga avdrag. Man har därvid helt naturligt att hålla sig till den inkomst vederbörande uppbär i sin tjänst som sjöman. Vidare får man bortse från att de skatter de avsatta medlen skola användas till, kanske i en del fall avse inkomst, som väsentligt avviker från den som förvärfvas det år, varunder avdragen äga rum.

Skatternas relativa förhållande till årsinkomsten påverkas ju av åtskilliga faktorer. Beträffande de statliga utskylderna har man att taga hänsyn till den progressiva ökning, som följer med stigande inkomster. I fråga om kommunalskatten får man räkna med den skiftande kommunala utdebiteringen. Vidare uppställer sig frågan, i vilken utsträckning man skall taga hänsyn till den skattedifferentiering, som betingas av gällande ortsavdragsregler.

Det torde utan vidare få anses ogörligt att fastställa avdragstabeller för en mängd olika fall. Även om sådana tabeller kunde konstrueras och tillhandahållas befälhavarna, skulle de i alla fall icke kunna tillämpas på avsett sätt. Befälhavaren äger ju t. ex. i regel icke någon kännedom om vilken ortsgrupp vederbörande sjömans hemortskommun tillhör, icke heller vet han, hur stor den kommunala utdebiteringen därstädes är. I åtskilliga fall torde rent av icke endast befälhavaren utan även sjömannen vara oviss om dennes rätta mantalsskrivningsort. Någon mera omfattande differentiering kan icke heller anses av nöden. Det bör nämligen fasthållas vid att anordningen med generella avdrag endast är ett provisorium, vilket så fort ske kan bör avlösas av individuellt beräknade avdrag.

Vid bestämmandet av avdragsbeloppen måste man emellertid taga hänsyn till de olika lönelägen, som ifrågakomma för sjöfolket. Enär skatteförmedlingen skulle omfatta all personal, både befäl och manskap, med sins emellan skiftande avlöning, ytterligare accentuerad genom den f. n. utgående krigsriskersättningen, blir det här fråga om en ganska vid löneskala. Progressiviteteten vid den statliga beskattningen nödvändiggör en uppdelning i grupper av de månadslönebelopp, som kunna komma i fråga. En tabell, upptagande en serie avlöningsintervaller med angivet avdragsbelopp för varje intervall, bör dock icke erbjuda några särskilda svårigheter för befälhavarna att tillämpa. Det förutsättes, att avdragen skola verkställas månadsvis, enär lönen i regel utbetalas per månad. Om sjöman uppbär lön för endast del av kalendermånad, bör avdraget beräknas på det verkliga uppburna beloppet.

Vid beräkandet av sjömannens månadsinkomst bör självfallet hänsyn tagas till honom tillkommande naturaförmåner, fastställda till visst belopp per dag, enligt vad som är brukligt vid taxeringen. Värdet av dessa förmåner beräknas emellertid olika av taxeringsmyndigheterna. Nedanstående

sammanställning utvisar de olika värden som f. n. åsättas förmånerna i några städer med jämförelsevis större antal mantalsskrivet sjöfolk.

Städer	Värdet per dag			
	för befäl (utom befälhavare)		för sjöman av manskaps grad	
	ogift	gift	ogift	gift
	kr	kr	kr	kr
Stockholm	2: 50	1: 75	2: —	1: 50
Göteborg	2: 25	1: 70	1: 75	1: 30
Malmö.....	} 2: 75	} 2: —	} 2: —	} 1: 50
Hälsingborg				

Vid olika tillfällen har framförts önskemål om att värdet å berörda natur- förmåner skulle av taxeringsmyndigheterna beräknas efter enhetliga normer; bl. a. har 1936 års uppborrdskommitté gjort ett uttalande i sådan riktning. Givet är, att för det syfte det här gäller att tillgodose, förmånerna måste beräknas enhetligt. Därvid har syntts lämpligast att fastställa värdet till samma belopp som beräknas av taxeringsmyndigheterna i Stockholm, nämligen

för sjöman av befälsgrad, ogift 2: 50 kr, gift 1: 75 kr,

för sjöman av manskapsgrad, ogift 2: — kr, gift 1: 50 kr.

Enär en differentiering av skatteavdragen efter varierande kommunala skattesatser, såsom ovan framhållits, i praktiken icke är möjlig, gäller det att bestämma en för samtliga kommuner gemensam skattesats, efter vilken avdragen kunna anpassas. Under år 1941 varierade den kommunala utdebiteringen mellan lägst 6: 45 kr och högst 19 à 20 kr per inkomstskattekrona. Den genomsnittliga skattesatsen utgjorde 11: 23 kr. (Uppgifterna avse den sammanlagda utdebiteringen, efter avdrag av skattelindringsbidrag, till allmän kommunalskatt, landstingsskatt, vägskatt och tingshusmedel.)

Tydligt är, att man icke kan anpassa avdragen efter den högsta förekommande skattesatsen, ty detta skulle ju medföra, att avdragen i de allra flesta fall skulle bli alldeles för höga i förhållande till skatterna. En lämplig utväg synes därför vara att tillämpa en skattesats, som ungefär motsvarar den genomsnittliga utdebiteringen i kommunerna. Om det emellertid befinnes, att denna skattesats understiger utdebiteringsbehovet i kommuner, från vilka sjöfolket i större utsträckning rekryteras, d. v. s. framförallt Stockholm och Göteborg, bör man utgå från en något högre skattesats. Debiteringen av kommunalskatten i Göteborg har under innevarande år skett med 13: 29 kr per skattekrona, vilket något överstiger medelskattesatsen för året. I Stockholm är utdebiteringen lägre. Om för avdragens beräkning väljes en skattesats av 14 kronor, vilken alltså något överstiger såväl riksmedeltalet som göteborgsskatten, undgår man visserligen icke, att avdragen kunna bli otillräckliga för sjömän, som äro hemmahörande i särskilt skatte-

tyngda kommuner, men antalet sådana fall bör dock icke bli större, än att de böra kunna regleras särskilt.

Samma förhållanden, som hindra avdragets anpassande efter olika kommunala skattesatser, utesluta likaledes en differentiering av skatteavdragen efter de olika dyrortsgrupperna. Här synes man lämpligen böra gå en medelväg och sålunda beräkna avdragen under hänsynstagande till grund- och familjeavdragen inom ortsgrupp III.

Om man sålunda beträffande avsättningarnas anpassande efter de kommunala skattesatserna samt de olika dyrortsgrupperna nödgas avstå från differentiering, ställer sig förhållandet annorlunda, när det gäller att ta hänsyn till de olikheter i beskattningen, som föranledas av sjömännens familjeförhållanden. I de inkomstlägen, i vilka huvudparten av sjömännen befinner sig, medföra ju familjeavdragen betydande divergenser i fråga om skatternas storlek för sjömän i samma inkomstgrupp allt efter som vederbörande är ensamstående eller gift utan barn eller har ett eller flera barn. Det synes angeläget, att en differentiering här sker och att lägre avdrag bestämmes för familjeförsörjare. Eljest skulle dessa drabbas av oskäligt stora avdrag och högre sådana än som erfordras för skattebetalningen. Att bestämma särskilda avdrag för gifta med ett barn, två barn, tre barn etc., alltså helt differentiera avdragen efter barnantalet, torde dock icke vara nödvändigt. Man torde kunna begränsa sig till högst fyra grupper, nämligen för ensamstående, för gifta utan barn eller med högst ett barn, för gifta med två eller tre barn samt för gifta med fyra eller flera barn. I sådana mera sällsynta fall, där sjöman är berättigad till familjeavdrag för fem barn eller flera, torde avdragens storlek genom postsparbankens försorg kunna regleras. Besked om civilstånd och antalet hemmavarande barn under 18 år kan befälhavaren alltid erhålla av varje sjöman. Fråga är endast, om en dylik uppgift skall godtagas obestyrt eller om prästbetyg (släktskapsbetyg) skall krävas. Äger befälhavaren icke själv kännedom om sjömans familjeförhållanden, synes dock en av sjömannen på heder och samvete avgiven uppgift därom, liknande den som lämnas i självdeklarationen, kunna godtagas. Blankett till dylik uppgift kan tillhandahållas av postsparbanken.

Såsom *bilaga I* har fogats ett diagram, utvisande förhållandet mellan skatter och inkomster i de olika familjeavdragsfallen vid en kommunal utdebitering av tillhoppa 14 kr per skattekrona och en statlig beskattning enligt för budgetåret 1942—1943 gällande grunder. Vid beräkandet av de statliga skatterna ha bruttoinkomsterna minskats med de beräknade kommunalskattebeloppen. Till andra vid den statliga eller kommunala taxeringen medgivna avdrag har hänsyn icke tagits.

Enligt ovan angivna huvudgrunder för fastställande av avdragen skulle den för sjöfolket avsedda avdragstabellen kunna få en ganska enkel konstruktion. Väljer man en procenttabell, skulle denna eventuellt behöva upp-

taga avdragsprocent för endast ett fåtal olika inkomstgrupper och inom varje sådan grupp för fyra olika familjeavdragsfall. En sådan tabell skulle kunna tänkas erhålla följande utseende.

Månadslön (incl. naturaförmåner) kronor	Avdrag för skatt i procent av lönen			
	Ogift	Gift utan barn el. med 1 barn	Gift med 2 el. 3 barn	Gift med 4 el. flera barn
från—t. o. m.				
—300	20	16	11	7
301—600	24	21	17	13
601—1.000	27	24	21	17
1.001—	30	27	24	20

En procenttabell av detta slag skulle emellertid bliva för besvärlig för befälhavaren att använda. Även om procentalen avrundas till jämna 5- eller 10-stal, kräver tillämpningen av tabellen en viss räkneoperation och räknefel kunna lätt uppstå. Mot tabellen kan även den anmärkningen göras, att de lägre inkomsterna inom varje inkomstgrupp drabbas av onödigt höga avdrag.

För befälhavaren vore det onekligen mera praktiskt att ha tillgång till en tabell, upptagande ett antal inkomstgrupper och för varje grupp det belopp, som skall avdragas. Hur många inkomstgrupper, som behöva medtagas i en sådan tabell, är tydligen beroende av om skatteavdragsintervallerna skola göras större eller mindre. Genom att uppdelat åtminstone de lägre inkomsterna i ett större antal grupper vinnes en bättre anpassning av skatteavdragen till det föreliggande behovet, men tabellen blir däri genom mera omfattande. För befälhavaren torde det dock knappast innebära större svårighet att tillämpa en sådan tabell än en med ett mindre antal intervaller. Å sid. 41 finnas intagna två förslag till tabell med uträknade skatteavdrag, av vilka det ena upptar ett större antal inkomstgrupper och avdragsbelopp.

Avdraget skall självfallet beräknas på vederbörandes sammanlagda avlöningsförmåner: hyra, indextillägg, övertidsersättning, krigsriskärsättning etc. samt värdet av naturaförmånerna, beräknat på förut angivet sätt.

Tryckta exemplar av avdragstabellen böra av postsparbanken tillställas samtliga rederier i så god tid att avdrag första gången kan göras av resp. befälhavare vid månadskiftet augusti/september 1943. Samtidigt torde be- träffande vissa sjömän komma att meddelas uppgift å fixa avdragsbelopp att redan från början tillämpas i stället för de i tabellen angivna. Så skulle bli fallet om postsparbanken kommer att övertaga vid skatteförmedlingens igångsättande befintliga restskatter. För att därvid, förutom den löpande skatten, även restskatten skall kunna betalas, måste tydligen fastställas ett högre avdragsbelopp. Sedan debetsedlar börjat inkomma till postsparban-

Förslag till tabell angående skatteavdrag å sjömans avlöning.

Alternativ 1.

Månadslön ¹⁾	Avdrag för				Månadslön ¹⁾	Avdrag för			
	ogift	gift utan barn el. med 1 barn	gift med 2 el. 3 barn	gift med 4 el. flera barn		ogift	gift utan barn el. med 1 barn	gift med 2 el. 3 barn	gift med 4 el. flera barn
kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr
—100	10	5	5	5	501—550	130	115	85	65
101—125	15	10	5	5	551—600	140	125	100	75
126—150	20	15	10	5	601—650	155	140	110	85
151—175	25	20	10	10	651—700	170	155	125	95
176—200	35	25	15	10	701—750	185	165	140	110
201—225	40	30	20	15	751—800	200	180	155	120
226—250	45	35	25	15	801—850	215	195	165	130
251—275	55	40	30	20	851—900	235	210	180	145
276—300	60	50	35	20	901—950	250	225	195	155
301—325	65	55	40	25	951—1000	270	240	210	170
326—350	75	60	45	30					
351—375	80	65	50	35					
376—400	85	75	55	40					
401—425	90	80	60	45					
426—450	100	85	65	50					
451—475	105	90	70	55		40	35	35	30
476—500	115	100	75	60					

För varje ytterligare 100-tal kronor el. del därav ökas avdraget med

1) Häril ingå den skattskyldiges *samtliga* avlöningsförmåner: hyra, indextillägg, övertidsersättning, krigsriskärsättning etc. samt värdet av naturaförmånerna, vilket beräknas för dag sålunda:
 för sjöman tillhörande befälsgraden: ogift 2:50 kr; gift 1:75 kr.
 " " " manskapsgraden: " 2:— " ; " 1:50 "

Alternativ 2:

Månadslön ¹⁾	Avdrag för				Månadslön ¹⁾	Avdrag för			
	ogift	gift utan barn el. med 1 barn	gift med 2 el. 3 barn	gift med 4 el. flera barn		ogift	gift utan barn el. med 1 barn	gift med 2 el. 3 barn	gift med 4 el. flera barn
kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr
—100	10	5	5	5	601—700	170	155	125	95
101—150	20	15	10	5	701—800	200	180	155	120
151—200	35	25	15	10	801—900	235	210	180	145
201—250	45	35	25	15	901—1000	270	240	210	170
251—300	60	50	35	20					
301—350	75	60	45	30					
351—400	85	75	55	40					
401—450	100	85	65	50					
451—500	115	100	75	60		40	35	35	30
501—600	140	125	100	75					

För varje ytterligare 100-tal kronor el. del därav ökas avdraget med

1) Häril ingå den skattskyldiges *samtliga* avlöningsförmåner: hyra, indextillägg, övertidsersättning, krigsriskärsättning etc. samt värdet av naturaförmånerna, vilket beräknas för dag sålunda:
 för sjöman tillhörande befälsgraden: ogift 2:50 kr; gift 1:75 kr.
 " " " manskapsgraden: " 2:— " ; " 1:50 "

ken, torde det även i andra fall komma att visa sig, att avdraget enligt tabellen ej är tillräckligt utan måste höjas.

Då det synes angeläget, att sjömännen själva erhålla kännedom om grunderna för skatteavdragens beräkning, böra upplysningar härom intagas i sjöfartsböckerna. Intill dess en ny upplaga av sjöfartsboken utgives och kommer till användning, torde saken lämpligen kunna ordnas genom att i boken genom befälhavares eller mönstringsförrättares försorg inklistras ett av postsparbanken tillhandahållet särtryck av ifrågavarande upplysningar. Det extra bladet torde kunna anbringas å sidan 16 i den nuvarande blanketten till sjöfartsbok eller, om detta icke låter sig göra, på annan lämplig plats. Förutom upplysningar och skatteavdragstabell borde det infogade bladet även upptaga plats för angivande av det individuella skatteavdragsbelopp, som postsparbanken framdeles skulle fastställa och varom anteckning skulle finnas i sjöfartsboken. Som nyss nämnts, kunna dylika avdragsbelopp i vissa fall visa sig erforderliga redan från början.

Ett förslag till nu ifrågavarande upplysningar m. m. närslutes såsom *bilaga 2*.

Systemet med generella avdrag av det slag här ovan skisserats kan icke betecknas som fullt tillfredsställande. I de fall då på grund av den skiftande krigsriskensättningen årets inkomst skulle mera avsevärt avvika från inkomsten under det tidigare år, för vilket skatten skall erläggas, svarar avdraget icke mot det verkliga behovet. Icke heller medger systemet hänsynstagande till variationer i skattesatser under olika år eller inom olika kommuner. Ett för varje sjöman uträknat avdrag, avpassat så att det i görligaste mån motsvarar summan av de skattsedlar som skola under året likvideras, måste anses avgjort överlägset. Det synes därför önskvärt att postsparbanken, så snart förhållandena det medge, utbyter de generella avdragen mot individuellt uträknade sådana. För framtiden skulle sålunda de generella avdragen i allmänhet endast tillämpas beträffande i sjöfart nyanställda personer m. fl., för vilka postsparbanken icke varit i tillfälle att fastställa individuella skatteavdrag.

De å sjömännens avlöning innehållna medlen böra insättas å konton hos postsparbanken för vederbörandes räkning. Frågan huruvida dessa konton skola vara räntebärande eller icke behandlas under avsnittet "Kostnader" å sid. 69.

Debetsedlarnas insändande till postsparbanken. För att postsparbanken skall kunna verkställa skattelikviderna, är det icke tillräckligt med att medel insättas i banken för detta ändamål, det erfordras också, att debetsedlarna komma banken tillhanda i tillräckligt god tid till resp. uppöbdsstämmor.

Närmast till hands kunde anses ligga, att vederbörande sjömän själva insända sina debetsedlar till postsparbanken, så snart de erhållit dem i

händer. Sådant insändande borde få ske avgiftsfritt med anlitande av post- sakskuvert, som tillhandahölles av postanstalterna samt av sjömanshusen och befälhavarna. Det kan ju med fog sägas, att det för sjömannen under alla förhållanden vore fördelaktigare att insända den erhållna debetsedeln till postsparbanken för betalning med anlitande av där innestående medel, än att själv anskaffa pengar till skatten och ombesörja att den bleve betald.

Onekligen vore det enkelt att ålägga sjömännen att själva insända debetsedlarna till postsparbanken, för att banken därigenom skulle bli i tillfälle att betala skatten, och att låta sjömännen helt bära påföljden av underlåtenhet härutinnan. Avser man att med den nu ifrågasatta skatteförmedlingen icke endast tillgodose det allmännas intresse av en tillfredsställande skattebetalning från sjömannens sida utan även och icke minst att verkligen underlätta för dem att kunna rättidigt betala skatten, kan man emellertid icke intaga en så negativ hållning. En stor del av sjöfolket, ja kanske den övervägande delen av dem som hittills kommit på restlängd och fått betala sin skatt införselvägen, torde icke vara rena skatteskokkare utan sådana, som helt enkelt icke kunnat eller i varje fall haft mycket stora svårigheter att betala skatten på stämmorna. Detta gäller, såsom förut påpekats, framför allt sjömän utan familj eller andra hemmavarande anhöriga, åt vilka de kunna uppdraga att sköta om skattebetalningen, som de själva inte kunna passa, därför att de ligga på resor långt borta från hemlandet. Det är ju framför allt denna stora lojala grupp av sjömän, som det i första hand gäller att förhjälpa till möjlighet att genom löneavdragen och genom postsparbankens förmedling kunna få sin skatt ordentligt betald. Men det är ju klart, att har sjömannen icke någon som kan mottaga hans debetsedel och insända den till postsparbanken, så är han ju inte alls hjälpt med att pengar avdragits avlöningen och deponerats i postsparbanken för detta ändamål. Han kommer trots allt på restlängd.

Det torde därför vara nödvändigt att vidtaga åtgärder, för att sjömannens debetsedlar kunna tillställas postsparbanken direkt från vederbörande debiteringsförrättare. En framkomlig väg härvidlag synes vara att införa en anordning liknande den som föreslagits av 1936 års uppborrdskommitté i anslutning till det inom kommittén uppgjorda utkastet till ett uppborrds-system för sjömän. Förslaget innebar, att i mantals- och taxeringslängder skulle för en var där förekommande, vid sjömanshus inskriven sjöman antecknas sjömanshusets namn och sjömannens inskrivningsnummer. Av ifrågavarande längder skulle debiteringsförrättaren sedan kunna inhämta, om skattskyldig vore inskriven i sjömanshus, i vilket fall debetsedeln skulle översändas till sjömanshuset, vilket enligt det skisserade systemet skulle ombestyras utskyldsbetalningen.

En dylik anordning grundar sig på de föreskrifter, som gälla i fråga om sjömanshusens skyldighet att till pastorsämbetena anmäla varje vid sjö-

manshus verkställd inskrivning av sjöman. Enligt 13 § 4 mom. Kungl. Maj:ts kungörelse den 9 juni 1939 (nr 306) angående sjömanshusen samt sjömäns på- och avmönstring m. m. skall ombudsmannen vid det sjömanshus, i vars inskrivningsregister sjöman inskrives, om inskrivningen ofördröjligen underrätta pastorsämbetet i den församling, där sjömannen är kyrkobokförd. Utflyttar sjömannen sedermera till annan församling, antecknas sjömanshuset och inskrivningsnumret å flyttningsbetyget, vilka uppgifter sålunda inflyta i församlingsboken i den nya församlingen. Är denna emellertid belägen inom distriktet för annat sjömanshus, skall enligt 14 § 2 mom. nyssnämnda kungörelse sjömannen inskrivas vid detta sjömanshus och i samband därmed avföras ur inskrivningsregistret vid det sjömanshus han tidigare tillhörde. Härom skola resp. pastorsämbeten av sjömanshusen omedelbart underrättas. Det bör vidare framhållas, att därest vid sjömanshus inskriven sjöman, som inflyttat i en församling, är värnpliktig, det åligger vederbörande pastorsämbete eller i Stockholm mantalsintendenten att underrätta sjömanshusombudsmannen om flyttningen. Slutligen gäller, att när sjöman avföres ur inskrivningsregistret på grund av att han upphört att utöva sjömansyrket eller avlidit, underrättelse därom omedelbart skall tillställas vederbörande pastorsämbete.

Under förutsättning att de nu i korthet återgivna bestämmelserna efterföljas — i förekommande fall böra de inskräpas — är det sålunda möjligt för de lokala folkbokföringsmyndigheterna att beträffande envar avgöra om han är inskriven vid sjömanshus. Det föreslås därför, att vid mantalskrivning pastor ålägges att lämna uppgift om berörda förhållanden, så att anteckning därom kan inflyta i mantalslängden. Uppgifterna om sjömanshus och inskrivningsnummer skulle sedermera överföras till taxeringslängden och slutligen till de för vederbörande sjömän utfärdade debetsedlarna. Debetsedlar, som sålunda försetts med anteckning om sjömanshus och inskrivningsnummer, skulle av debiteringsförrättare fränskiljas övriga debetsedlar och insändas direkt till postsparbanken. I mantals- och taxeringslängd befintliga uppgifter om bostads- och postadress skulle i vanlig ordning påföras även dessa debetsedlar.

Här möta emellertid vissa svårigheter vid själva övergången. Utgår man från att ett förslag om skattebetalning för sjömän antages av 1943 års riksdag, skulle löneavdrag kunna börja ske från lämplig tidpunkt samma år, och vid mantalsskrivningarna i slutet av 1943 skulle förefintliga uppgifter i församlingsböckerna om sjömanshus och inskrivningsnummer överföras till mantalslängderna, men den första debetsedel, som kunde av debiteringsförrättaren föras med dessa uppgifter och insändas till postsparbanken, vore den kronodebetsedel som skall betalas i november 1944. Under hela mellantiden med 6 à 7 olika uppboordsstämmor skulle således postsparbanken för likvidering av sjömannens skatter vara beroende av att sjö-

männen själva insände debetsedlarna. Även om i sjömännens sjöfartsböcker och motböcker intoges påminnelse härom och även om genom propaganda på annat sätt sjöfolkets uppmärksamhet fästes på saken, måste man räkna med att debetsedlar i mycket stor utsträckning icke skulle komma postsparbanken tillhanda. I all synnerhet bleve detta fallet ifråga om sjömän, som sakna hemmavarande anhöriga och icke heller själva i annan ordning få mottaga sina debetsedlar. Flertalet sjömän skulle nog också förmena, att i och med att staten låtit göra avdrag å lönen till skatt, allting vore i sin ordning och att ingenting därutöver behövde åtgöras från deras sida. Men om postsparbanken icke erhöle debetsedlarna, kunde banken icke betala skatten, oaktat medel funnes avsatta för ändamålet. Skatteförmedlingen kunde helt enkelt icke fungera. Det är tydligt att det icke går an att försätta sig i en dylik situation. Nu berörda svårigheter skulle visserligen undvikas, om det bestämdes, att avdragen skulle börja först på hösten 1944; den näst därefter utfärdade debetsedeln skulle då vara försedd med uppgift om sjömanshus och inskrivningsnummer och alltså komma att av resp. debiteringsförrättare insändas till postsparbanken. Ett helt års uppskov med skatteförmedlingen bör dock såvitt möjligt undvikas. Såsom längre fram skall påvisas, är det angeläget, att avsättning till skatt kan börja så snart som möjligt, särskilt för att därigenom medel skola hinna uppsamlas för gäldande av sjömännens "efterkrigsskatter", d. v. s. skatter, som beräknats på de höga inkomsterna under kriget men som förfalla till betalning först sedan inkomsterna sjunkit till normal nivå.

Ett effektivt sätt att lösa övergångsfrågan vore, att Kungl. Maj:t utfärdade en tillfällig föreskrift för vederbörande myndigheter, dels att vid mantalsskrivningen innevarande år intaga i församlingsböcker befintliga uppgifter om inskrivning vid sjömanshus i mantalslängderna, dels ock att därifrån överföra sagda uppgifter till resp. taxerings- och uppbördslängder. Det förutsattes, att Kungl. Maj:t dessförinnan beslutat sig för att avlämna proposition i ämnet till 1943 års riksdag och för sin del funnit det föreslagna sättet för debetsedlarnas insändande till postsparbanken lämpligt. I samband med att förslag om skattebetalning för sjömän antoges av riksdagen, bleve ju den tillfälligt givna föreskriften automatiskt ersatt av en permanent sådan. Genom en förhandsåtgärd som den nu ifrågasatta skulle redan 1943 års kronodebetsedel — första stämman november 1943 — kunna insändas till postsparbanken. På så sätt skulle vinnas samstämmighet i fråga om tidpunkten för avdragens påbörjande och debetsedlarnas insändande utan att hela skatteförmedlingen behövde uppskjutas.

Även om det kan förväntas, att debetsedlarna skulle bli ordentligt tillställda postsparbanken direkt av debiteringsförrättaren, kan det ändock inträffa, att debetsedel ankommer till sjömannen under den vanliga postadressen. Först och främst är detta fallet i fråga om nyinskrivna sjömän.

För deras vidkommande kan ju systemet med det direkta insändandet till postsparbanken av debetsedlarna icke omedelbart träda i tillämpning. En person t. ex., som inskrives vid sjömanshus i mitten av året, måste ju få debetsedlarna sig tillsända på vanligt sätt beträffande alla utskylder, som skola betalas intill hösten påföljande år. Först de därpå följande debetsedlarna kunna expedieras av debiteringsförrättaren direkt till postsparbanken. I fall vidare en sjöman icke skulle vara inskriven vid sjömanshus, oaktat han tillhör postsparbankens skatteförmedling — som förut nämnts kan detta ibland vara fallet — skulle självfallet även dennes debetsedel bli tillställd honom direkt. Slutligen kan tänkas att debiteringsförrättare av misstag expedierar debetsedel enligt den vanliga postadressen i stället för till postsparbanken.

För att i ovan anförda fall felande debetsedel snarast möjligt må komma postsparbanken tillhanda, bör i det meddelande angående skatteförmedlingen, som skulle intagas i sjöfartsböckerna, införas en uppmaning till sjömännen att omedelbart till postsparbanken insända debetsedlar, som de eventuellt själva skulle mottaga. Ett liknande observandum bör dessutom på ett iögonenfallande sätt åtryckas omslaget till sjömännens motböcker. Skulle trots allt debetsedel saknas för sjöman, som innehar skattekonto, bör det åligga postsparbanken att genom hänvändelse till sjömannen, eller eventuellt till hans hemmavarande anhöriga, söka införskaffa densamma. Skulle detta icke leda till något resultat, återstår i sista hand utvägen att anskaffa duplett av debetsedeln.

Det kan givetvis inträffa, att debetsedel eller duplett av densamma icke hinner anskaffas före uppboordsstämans slut. Då en restföring av skatten under angivna förhållanden skulle innebära en orättvisa gentemot vederbörande sjöman, bör anstånd med skattens betalning medgivas.

Å andra sidan kan det av skilda anledningar förekomma, att debetsedel inkommer till postsparbanken, utan att konto för berörda sjöman finnes upplagt hos banken, eller att konto visserligen finnes men detsamma saknar behållning, i allt fall tillräcklig sådan för skattens gäldande. Till en början kan det här vara fråga om en sjöman, som visserligen är inskriven vid sjömanshus men tillhör fartyg vars besättning icke är ansluten till sjöfolkets skatteförmedling. Att debetsedlar för dylika utomstående sjömän ändock kunna inkomma till postsparbanken, beror på att desamma äro försedda med uppgift om sjömanshus och inskrivningsnummer. Debetsedel av detta slag bör av postsparbanken omedelbart tillställas sjömannen enligt angiven postadress för likvidering genom vederbörandes egen försorg. Att skattsedel inkommer till postsparbanken utan att där motsvaras av något konto med aktuella insättningar, kan också bero på att sjömannen slutat sin anställning till sjöss, fastän han ännu icke avförts ur sjömanshusets register. Även i

detta fall bör debetsedeln tillställas vederbörande på nyss angivet sätt. Emellertid kan det också beträffande en sjöman i aktiv tjänst inträffa, att hans konto saknar behållning eller att behållningen är otillräcklig för likvidering av en inkommen debetsedel. De insatta medlen ha åtgått för tidigare betalning av skatt och ytterligare avdrag ha uteblivit på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av annan anledning. Man kommer här in på spørsmålet, hur i allmänhet bör förfaras, om tillräckligt med medel icke finnes att tillgå, då skatt skall betalas, samt om möjligheten att i fall av sjukdom, arbetslöshet o. d. bevilja visst anstånd med skattens betalning. Anståndsörfarandet behandlas närmare å sid. 49 o. f.

Möjligen kan från sjömännens sida göras invändning mot att debetsedlarna av debiteringsförrättarna insändas till postsparbanken utan att vederbörande skattskyldiga dessförinnan varit i tillfälle att granska och taga del av dem, vilket bl. a. kunde erfordras för avgivande av besvär. Här må då först påpekas, att ordinarie besvär över taxeringsnämnds beslut, vilka skola avgivas till länsstyrelse senast den 15 juli och till överståthållarämbetet senast den 10 augusti — således innan debetsedel ännu utfärdats — självfallet icke beröras av förevarande anordning. Vad angår särskilda besvär jämlikt 123 § taxeringsförfordningen avseende bl. a. felräkning, misskrivning eller annat förbiseende i debetsedels utfärdande, förutsätta dessa givetvis att vederbörande haft tillfälle att taga del av innehållet i debetsedeln. Dessa besvär skola ingivas inom natt och år efter det utskylden avfordrats den skattskyldige. Det kan vara tveksamt vid vilken tidpunkt utskylden kan anses vara avfordrad vederbörande, när som i detta fall skatten erlägges genom ett intressekontor. Även om besvärstiden skall räknas från första uppöbdsstämman, skulle emellertid efter verkställd slutbetalning i allmänhet återstå minst 4 à 5 månader innan besvärstiden utgår. Om postsparbanken efter debetsedels slutlikvidering omedelbart återställer densamma till den skattskyldige, finnes alltså — åtminstone i tider med normala förbindelser — möjlighet för denne att inkomma med sina besvär före besvärstidens utgång.

Även om någon rättsförlust således icke behöver uppstå för den skattskyldige genom ovannämnda förfarande, torde det dock få anses mindre tillfredsställande att sjömännen icke i förväg erhålla del av de skattsedlar, till vilkas betalning avdrag göres på deras avlöning. Att delgiva sjömännen debetsedlarna före likvideringen är uteslutet och att göra fullständiga avskrifter av dem, som kunde översändas till sjömännen, skulle medföra ett alldeles för stort arbete. Däremot bör det icke vara omöjligt för postsparbanken att utfärda en enkel uppgift å debetsedelns slutsumma och tillstålla sjömännen denna enligt å debetsedeln angiven postadress på samma sätt som förfares av vissa enskilda intressekontor, vilka erhålla debetsedlarna för sina medlemmar direkt från debiteringsförrättarna.

Redovisning till postsparbanken av avdragsmedlen. Skattens betalning. Med ledning av från postsparbanken mottagna uppgifter — avdragstabeller resp. avdragsförteckningar — skulle redaren ombesörja att löneavdrag i behörig ordning verkställas samt svara för att avdragen vederbörligen redovisas till postsparbanken. Enligt föreskrift i lagen om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän föreligger en liknande skyldighet för redare att av krigsriskersättningen göra insättningar i postsparbanken för sjömannens räkning. Det må i detta sammanhang erinras om att de intressekontors sakkunniga i sitt betänkande föreslagit en allmän skyldighet för arbetsgivare att på begäran göra avdrag å lön för arbetsanställda, som äro anslutna till erkänd skatteförmedlingskassa. Redarna skulle således i nu omförmält hänseende bliva likställda med arbetsgivare i allmänhet. Framhållas må dock, att besväret för redarna enligt sakens natur skulle bliva större än för andra arbetsgivare. De från postsparbanken mottagna uppgifterna skulle översändas till befälhavaren, som hade att verkställa avdragen i samband med löneutbetalningen och avgiva redovisning till redaren, varefter denne i sin ordning skulle redovisa avdragen till postsparbanken. Bestyret med skatteavdragen kan emellertid i stort sett likställas med nyssnämnda insättningar i postsparbanken av krigsriskersättningsmedel. För avdragens redovisning till postsparbanken skulle också lämpligen kunna tillämpas i huvudsak samma system som vid insättning av berörda medel.

I likhet med vad som gäller beträffande avdrag i allmänhet å hyra, bör anteckning om avdragen göras i sjömannens motbok. Det kan möjligen befinnas lämpligt att därvid använda ett särskilt uppslag för dessa avdrag, så att summan av gjorda avdrag lätt kan konstateras. Vidare bör motsvarande anteckning för en var sjöman verkställas i fartygets avlöningslista, som av befälhavaren för varje månad insändes till rederiet. Efter mottagandet av avlöningslistan har rederiet att ofördröjligen inbetala de innehållna medlen till postsparbanken.

Insättning av avdragsmedel sker klumpvis genom inbetalning till postsparbankens postgirokonto. Det inbetalade beloppet specificeras å en särskild insättningslista, upptagande varje sjömans namn jämte övriga erforderliga uppgifter ävensom det redovisade beloppet.

Erforderliga blanketter till insättningslistor m. m. skola tillhandahållas av postsparbanken. Inbetalning av löneavdragen bör kunna ske portofritt. Eventuellt kunna sjömannens namn och skattekontonummer av postsparbanken i förväg (enligt Adremametoden) angivas å insättningslistorna, varvid endast avdragsbeloppen behövde ifyllas av rederiet. Sedan postsparbanken övergått till fixerade avdragsbelopp, kunde även dessa i förväg anbringas å listorna, om så önskas.

Betalning av inkomna debetsedlar har postsparbanken att i vanlig ordning verkställa å vederbörliga uppbördsstämmor. I detta avseende skulle post-

sparbanken fungera på samma sätt som ett vanligt intressekontor. Någon underrättelse till sjömannen varje gång skatt erlagts synes icke vara erforderlig. Efter utgången av varje kalenderår bör emellertid vederbörande tillställas ett besked om behållningen å skattekontot. Sjömannen bör medges rätt att om han så begär, jämväl vid annat tillfälle erhålla besked om sitt tillgodohavande hos postsparbanken.

Sedan debetsedel slutbetalats bör densamma, såsom redan framhållits, omedelbart översändas till vederbörande sjöman.

Förfarande då innestående belopp ej förslår till skatten. Anstånd med betalning av skatt. Beträffande alla intressekontor, som förmedla betalning av skatt, gäller, att man icke på förhand med säkerhet kan veta, om de av intressekontorsmedlemmarna avsatta medlen verkligen komma att täcka de kommande skatterna. Självfallet måste detta i än högre grad gälla det nu ifrågasatta skattebetalningssystemet för sjömän i dess första skede, då avdragen icke kunnat beräknas individuellt för var och en med ledning av tillgängliga debetsedlar utan måst bestämmas enligt mera summariska metoder. Såsom redan förut framhållits, ha emellertid de till ledning för avsättningarna beräknade beloppen avvägrats så att man normalt bör kunna räkna med att de i postsparbanken insatta medlen skola förslå till betalning av sjömannens skatter. De undantag, som kunna förekomma, skola beröras i det följande.

Såsom framhållits av de intressekontorssakkunniga, har man att taga hänsyn till den nu rådande ojämna fördelningen av skattetungan på kalenderårets båda hälfter. Under första halvåret hållas nu uppbördsstämmor för värnskatt och kronoskattens andra del, varjämte å denna del av året i flertalet av landets kommuner även infalla de största inbetalningarna av kommunalskatt. Under andra hälften av året hålles uppbörd av kronoskattens första del samt resterande kommunalskatt. Särskilt i det stora antal kommuner, som hålla tre uppbördsstämmor årligen för kommunalskatten, är skattetungans förskjutning till första halvåret betydande. Härav följer, att den som inträder i ett intressekontor vid årets början och som har att betala ett visst lika stort belopp per månad, för att hela årets skatteböroda skall kunna gäldas, icke genom sina inbetalningar under första halvåret förmår täcka då förfallande skatter. Avdragen räcka måhända till för februaristämman, men därefter förslå de icke till att helt täcka de skatter, som därefter förfalla tätt på varandra under första halvåret, detta ehuruval vid årets slut medel ha inbetalts, motsvarande hela årets skattebelopp. Den som ansluter sig till intressekontor den 1 juli, hinner däremot — tack vare att stämmorna till en början, d. v. s. under det andra halvåret, äro färre och glesare — att undan för undan samla tillräckligt med medel för att därmed betala skatten vid varje förekommande stämma under hela anslut-

ningsåret eller ända fram till den 1 juli nästa år. Strängt taget är det egentligen endast vid anslutning den 1 juli, som ett dylikt gynnsamt resultat kan vinnas; vid anslutning å övriga tider av året uppstå vid de första stämorna större eller mindre underskott, som då måste fyllas.

Vad sjömännen beträffar, är särskilt att märka, att dessa icke skulle bli i tillfälle välja viss tid för inträde i sitt intressekontor. I och med att en sjöman får anställning på ett mönstringspliktigt eller till fastställd storleksklass hörande fartyg, blir han automatiskt ansluten till postsparbankens skatteförmedling, oberoende av vid vilken tidpunkt under året anställningen sker. Vidare bör beaktas, att den obligatoriska anslutningen också får till följd, att vid verksamhetens igångsättande anslutning på en gång sker av samtliga då i tjänst på berörda fartyg varande, cirka 15.000 sjömän. För att undvika ovan berörda svårigheter är det därför av synnerlig vikt, att förhållandena vid starten ordnas så att tillräckliga medel hinna avsättas till de skatter, som förfalla till betalning närmast efter anslutningen. I föregående avsnitt har föreslagits sådana anordningar, att översändandet från debiteringsförrättarna till postsparbanken av sjömannens debetsedlar skulle taga sin början med 1943 års kronodebetsedlar och att löneavdragen skulle börja vid månadsskiftet augusti/september, avseende augusti månads lön. Härigenom skulle tre månadsavdrag hinna insättas i postsparbanken innan novemberskatten skall betalas, och detta torde innebära trygghet för att åtminstone beträffande flertalet sjömän erforderliga medel skola finnas å kontot för såväl den första som därefter följande stämmor.

De sakkunniga för intressekontorsrörelsen ha föreslagit, att erkänd skatteförmedlingskassa skulle tillerkännas befogenhet att åt den som ansluter sig till dylik kassa bevilja anstånd med betalning under högst ett år av de skattebelopp, som förfalla å de två närmast efter inträdet infallande stämorna. Anståndet ansåges icke behöva omfatta mer än ett år, ty med en fullgod betalningsplan skulle vid utgången av denna tid avdragens samlade summa motsvara hela årets skattetunga och medel således finnas för intressekontoret att betala även de med stöd av anståndet tidigare överhoppade skatterna. Om beviljat anstånd skulle skatteförmedlingskassa under rätta vederbörande utmättningsman senast 14 dagar efter avslutandet av den uppboresstämman anståndet avsäga. Utmättningsmannen å sin sida skulle göra anteckning om anståndet i restlängden samt icke vidtaga några indrivningsåtgärder så länge anståndet varade. Indrivningsavgift skulle icke heller påföras i dylikt fall. De skatter, för vilka kassa beviljat anstånd, skulle före anståndstidens utgång av kassan redovisas till utmättningsmannen. Om den som beviljats anstånd, skulle lämna kassan eller underlåta att fullgöra sitt betalningsåtagande eller avlida, innan den för anståndstiden gällande inbetalningsplanen fullgjorts, skulle kassan göra anmälan härom till utmättningsmannen. Vid dödsfall skulle anmälan dock icke be-

höva göras, såvitt dödsboet eller annan åtagit sig att genom kassans försmedling fullgöra den avlidnes utskyldsbetalning. Om anståndstiden gått till ända, utan att redovisning för anståndsskatten inkommit, liksom också då anmälan av nyss omförmält slag dessförinnan ingått till utmätningssmannen, skulle denna äga frihet att vidtaga de indrivningsåtgärder, som i anledning av det beviljade anståndet dittills inhiberats.

Den möjlighet till anstånd vid nyanslutning, som de sakkunniga sålunda föreslagit för medlemmar av erkänd skatteförmedlingskassa, bör införas även inför sjömannens skatteförmedling. Bortsett från själva övergången, som genom ovan föreslagna anordning bör kunna avvecklas utan större svårigheter, måste nämligen eljest alltid räknas med att då en sjöman anstingen första gången eller efter långt avbrott tar hyra på en båt tillräckliga medel icke hinna inflyta för att täcka de efter anslutningen först förfallande skatterna.

Samma svårigheter, som möta en nyinträdande medlem av intressekontor, kunna emellertid inträda även för den som redan är ansluten. Genom sjukdom, arbetslöshet eller dylikt kan en medlem försättas i den situationen, att han är ur stånd att gälda förfallande skattebelopp. Nyssnämnda sakkunniga ansågo icke rimligt, att i dylika fall icke skulle lämnas någon möjlighet att vinna anstånd, särskilt vid jämförelse med de förmåner som föreslagits vid första anslutningen. De ha därför föreslagit, att anstånd skulle kunna medgivas även i dylika fall, men ansett, att prövningen av behovet härav skulle ankomma på vederbörande utmätningssman. Som skäl härför har anförts, att det ofta vore fråga om en prövning av den skattskyldiges ekonomiska förhållanden, vilken prövning ej gärna syntes böra läggas på en enskild skatteförmedlingskassa.

Ovan berörda svårigheter att gälda skatten, då på grund av sjukdom, arbetslöshet e. d. avsättning till densamma under längre eller kortare tid icke kunnat äga rum, göra sig i hög grad gällande bland sjömännen, och möjligheten att under dylika brydsamma omständigheter få visst anstånd med betalningen komme att för denna yrkesgrupp bli av stor betydelse. Täta arbetslöshetsperioder äro mycket vanliga bland sjöfolket, beroende på att det i allmänhet förflyter viss tid innan sjöman efter avslutad resa erhåller hyra på ny båt. Det är ju synnerligen önskvärt, att sjömannen icke på grund av dylika tillfälliga avbrott i arbetet och därav orsakade uppehåll i löneavdragen skall behöva restföras.

Även andra av sjömännen själva ej beroende hinder kunna uppstå för skattens betalning. Sålunda måste man så länge kriget pågår räkna med att redare från fartyg utanför spärren icke kunna erhålla uppgift om löneavdragen regelbundet varje månad utan klumpvis med längre tids mellanrum. Detta kan medföra, att tillräckligt med medel ej finnes på sjömannens konton, då skatten skall betalas. Än vidare är att märka, att de

avdrag, som enligt ovan framlagt förslag skulle fastställas för sjömännena, äro tämligen schematiska, och det kan därför ej undvikas, att exempelvis för sjöman från kommuner med hög utdebitering avdragen visa sig ej förslå till gäldande av deras skatter. På grund av krigsriskersättningens växlande storlek kunna sjömännens inkomster variera avsevärt år från år, och äro de mindre det år skatten skall betalas, än de voro under beskattningsåret räcka måhända avdragen icke till. Även andra fall, då de fastställda avdragen bliva otillräckliga, kunna ifrågakomma, så exempelvis om sjöman har inkomst av annan verksamhet än sin tjänst ombord o. s. v. Tidigare har påpekats, att anstånd även kan erfordras av den anledning att debetsedel ej kommit postsparbanken tillhanda före uppboörsstämman utgång.

Då det vid uppboörsstämma konstateras, att medlen å vissa konton ej förslå till skatten, saknar postsparbanken vanligen kännedom om anledningen härtill. När det är förenat med betydande omgång, särskilt under nu rådande förhållanden, att komma i förbindelse med befälhavare och sjöman, kan upplysning om orsaken icke erhållas före uppboörsstämman utgång utan först åtskillig tid därefter. I praktiken torde det därför bli nödvändigt, att anstånd provisoriskt meddelas för samtliga fall, då erforderliga medel saknas å kontot. Det ligger i sakens natur, att dessa anstånd måste beviljas av generalpoststyrelsen utan utmätningsmännens hörande. Dessa böra emellertid underrättas om anstånden, så att de bliva i tillfälle att därom göra anteckning i restlängderna. Genom skriftväxling med redare och befälhavare — eventuellt även med sjömännena själva — införskaffar postsparbanken så fort ske kan fullständig utredning i de olika fallen, varefter anstandsfrågan definitivt avgöres. I samband därmed bestämmes anståndstidens längd, erforderlig ändring av avdraget o. s. v. Det torde icke vara erforderligt, att generalpoststyrelsen tillskriver resp. utmätningsmän för att få anstånden bekräftade. Därigenom skulle förfarandet bli alldeles för omständligt och för utmätningsmannen måste godkännandet bli en ren formsak. De betänkligheter, som av de sakkunniga anförts mot att låta enskild skatteförmedlingskassa bevilja anstånd vid sjukdom, arbetslöshet o. l., synas icke behöva hysas i detta fall då befogenheten skulle utövas av en statlig central myndighet. Åt generalpoststyrelsen synes utan tvekan kunna anförtros att beträffande den av postsparbanken omhändertavda skatteförmedlingen bevilja anstånd med betalning av skatt icke endast vid själva anslutningen utan även eljest då behov av dylikt uppskov föreligger. Befogenheten att bevilja anstånd bör icke heller begränsas till högst ett år. Sjöfolkets oregelbundna arbetsförhållanden och de ofta förekommande arbetslöshetsperioderna m. m. torde i stor omfattning betinga anstånd, som sträcker sig utöver denna tid. Det bör i detta sammanhang beaktas, att ett anstånd nästan alltid måste förknippas med ett förhöjt löneavdrag. För att icke höjningen av avdraget skall behöva bli alltför be-

tungande, kan det ofta befinnas nödvändigt att förlänga anståndstiden. Generalpoststyrelsen bör därför äga att utan viss begränsning i tiden bevilja anstånd med betalning av skatt, då styrelsen finner detta erforderligt för att därigenom kunna förhjälpa sjömannen att fullgöra sin skattskyldighet, dock givetvis med iakttagande av att skatten alltid skall vara erlagd innan preskription inträder.

Då anstånd beviljats och anmälts till utmätningsmannen, bör denne icke vidtaga några indrivningsåtgärder så länge anståndet varar. Indrivningsavgift skall icke heller påföras. De skatter för vilka anstånd medgivits, böra av postsparbanken redovisas till utmätningsmannen efter hand som erforderliga medel för ändamålet bli disponibla. Skulle sjöman, som beviljats anstånd, sluta sin anställning, vilket ju medför att löneavdragen upphöra, eller skulle det eljest befinnas utsiktslöst att få anståndsskatten betald före preskriptionstidens utgång, bör generalpoststyrelsen anmäla till utmätningsmannen, att anståndet återkallats. Utmättningsmannen har därefter full frihet att vidtaga indrivningsåtgärder. Avlider sjömannen, innan anståndsskatten tillfullo guldits, bör anmälan likaledes göras till utmätningsmannen, för så vitt icke dödsboet eller annan åtagit sig att betala skatten. Som synes skulle således i stort sett tillämpas samma förfarande som föreslagits för de erkända skatteförmedlingskassorna.

Restförda skatter. Förutom anstånd med löpande skatter ha de intressekontorssakkunniga föreslagit, att om en person, som redan häftar för ogulden skatt, ansluter sig till skatteförmedlingskassa, han må av kassan beviljas anstånd även med den redan förfallna skatten under högst ett år. Han skulle icke befrias från indrivningsavgift, men alla indrivningsåtgärder mot honom skulle inställas, beslut om införsel återkallas o. s. v. Detta innebär, att kassan omhändertager restskatten. Denna lägges jämte löpande skatter in i den betalningsplan, som fastställs för första årsperioden, och restskatten blir därigenom slutbetald inom loppet av ett år. Skulle längre amorteringstid än ett år erfordras för restskatternas betalning, vilket ofta är fallet, om dessa äro flera och uppgå till större belopp, skall utmätningsmannens godkännande inhämtas.

Motivet för detta slag av anstånd är, att vederbörande icke genom införsel skall hindras från att kunna betala sina löpande skatter. Skulle införseln fortsätta, riskeras, att så sker, emedan indrivningsmyndigheterna sin plikt likmätigt söka att så snart som möjligt indriva den förfallna skatten, och för anställda med relativt låga löner kommer införseln att ta hela den del av lönen i anspråk, som ej åtgår till livsuppehållet för dem själva och deras familjer. Den skattskyldige får större möjligheter att komma ur sina iråkade skattebetalningssvårigheter, om han kan få en gemensam plan för betalningen av både restskatter och löpande utskylder, så avpassad, att de sistnämnda under alla förhållanden kunna betalas på stämmorna och

restskatterna så fort ske kan med iakttagande av att skatterna alltid bliva betalda innan preskription inträder. För sanering av de anställdas ekonomi anses det av stor betydelse, att intressekontoren även kunna omhändertaga de anslutnas restskatter.

De restförda skatterna utgöra för sjömännens vidkommande ett problem, som kräver särskilt beaktande.

Enligt de uppgifter rörande införselbeslut, som erhållits av rederierna, torde man kunna räkna med att bortåt 25 % av samtliga sjömän f. n. ha införsel i sin avlöning för oguldna utskylder. Förefintligheten av ett så betydande antal införselar måste i hög grad påverka hela den ifrågasatta skatteförmedlingen. Jämlikt 7 § införsellagen skall utmättningsman, då införsel meddelas, *dels* förordna hur stort belopp av avlöningen som skall avdragas för ändamålet, *dels ock* bestämma att visst belopp, motsvarande vad den betalningsskyldige anses behöva till underhåll för sig själv samt för maka och oförsörjda barn, skall förbehållas den betalningsskyldige. Avdrag enligt införselbeslutet må följaktligen endast ske i den mån avlöningen överstiger sistnämnda belopp (det s. k. existensminimum). Är avlöningen icke tillräcklig för både existensminimum och avdrag måste följaktligen det senare jämkas. Om de skatteinförselar, som vid skatteförmedlingens början påvila sjömännen, även därefter skulle utgå med oförändrade belopp, är det tydligt, att införselavdraget jämte det av utmättningsmannen angivna existensminimum i många fall skulle taga i anspråk hela avlöningen, så att något avdrag till den löpande skatten icke kunde verkställas. Då postsparbanken i sådant fall ej erhöle löneavdrag, kunde banken icke heller betala den förfallande skatten på stämmorna, och skulle ett sådant förhållande pågå en längre tid, vore saken icke hjälpt med att postsparbanken eventuellt beviljade anstånd med skattebetalningen; även de skatter, för vilka anstånd beviljats, måste efter hand överlämnas till utmättningsmannen för att i sin ordning uttagas genom införsel och så undan för undan. De sjömän, som en gång kommit på restlängd, skulle riskera att alltjämt nödgas betala skatten genom införsel och att jämte skatten vidkännas indrivningsavgift.

Självfallet är det nödvändigt att vidtaga åtgärder till förebyggande av en dylik utveckling, vilken skulle kunna göra skatteförmedlingen illusorisk för en stor del av sjöfolket. Olika lösningar synas härvid kunna ifrågakomma. För att utan hinder av befintlig skatteinförsel garantera, att stadgat avdrag till skatten inflyter, skulle eventuellt kunna i en blivande författning om skatteavdrag föreskrivas, att den del av sjömans avlöning, som jämlikt samma författning skall avdragas till skatt, icke får omfattas av beslut om införsel för restförd skatt. (Införsel för exempelvis barnuppfostringsbidrag skulle således icke lida någon inskränkning.) Utmättningsman finge alltså i fråga om skatteinförsel meddela redaren, att angivet införselavdrag skulle

ske i den mån avlöningen försloge härtill, sedan föreskrivet avdrag till skatt jämte visst existensminimum undantagits. Genom att sistnämnda avdrag sålunda, oberoende av införsel, alltid skulle kunna utgå, skulle betalningen av den löpande skatten icke behöva hindras av förefintliga införselar. Det stora antal införselbeslut, som förelåge vid själva övergången, skulle alltså fullföljas i vanlig ordning, tills de slutbetalts. Det är givet, att restskatten i många fall icke skulle bli slutbetald lika tidigt som om skatteavdraget till postsparbanken icke mellankommit, men man vunne det som härvidlag måste anses vara viktigast, nämligen att den löpande skatten kunde betalas i rätt tid. Därigenom hade sjömannen utsikt att så småningom komma i balans med sin skattebetalning.

Kan icke genom en bestämmelse av ovannämnt slag så ordnas att avdragen till postsparbanken, oberoende av införsel, alltid kunna utgå, återstår den möjligheten att postsparbanken övertager restskatterna av utmätningsmännen. För sjömännen vore det otvivelaktigt fördelaktigast att få fullgöra hela sin skattebetalning genom postsparbanken och för redare och befäl skulle det innebära en icke oväsentlig lättnad att befrias från arbetet med avdrag och redovisning av införselmedel. Såsom ovan nämnts skulle enligt de intressekontorssakkunnigas förslag erkänd skatteförmedlingskassa få bevilja anstånd med betalning av restskatter endast för högst ett år. Skall postsparbanken omhändertaga sjöfolkets restskatter, bör detta ske utan en dylik begränsning. Skulle generalpoststyrelsen vid varje anstånd utöver ett år nödgas inhämta godkännande av vederbörande utmätningsman, skulle detta föranleda omgång och tidsutdräkt samt ytterligare öka postsparbankens arbete med restskatternas betalning. Generalpoststyrelsen bör därför i fråga om restskatterna liksom beträffande löpande skatter äga samma befogenhet att bevilja anstånd, som enligt de sakkunnigas förslag skulle tillkomma utmätningsman.

Har postsparbanken övertagit en sjömans restskatter, upprättar banken en betalningsplan för sjömannen så beskaffad, att de löpande skatterna alltid kunna betalas på stämmorna och restskatterna slutbetalas så fort förhållandena det medge med iakttagande av att preskription undvikes. Det måste förutsättas, att planen fastställs av generalpoststyrelsen, utan att vederbörande sjömans samtycke behöver inhämtas. Häremot torde någon invändning icke kunna göras, då generalpoststyrelsen inträtt i utmätningsmannens ställe samt det därjämte torde kunna förutsättas, att skattebetalningen enligt en dylik betalningsplan i regel skulle bliva mindre tyngande för sjömannen, än om restskatten skulle uttagits genom införsel samtidigt med att avdrag till postsparbanken skulle utgå.

Vederbörande redare skulle av postsparbanken erhålla uppgift om lönesavdraget för varje restförd sjöman. Detta avdrag skulle införas i sjöfartsboken å därför avsedd plats.

De av postsparbanken övertagna restskatterna skulle av banken redovisas till respektive utmättningsman efter hand som de bliva erlagda. För dylika skatter skulle indrivningsavgift utgå i vanlig ordning. Skulle en restförd sjöman sluta sin anställning eller skulle postsparbanken i något fall eljest icke se sig i stånd att likvidera restskatten utan risk för preskription, hade banken att omedelbart göra anmälan härom till vederbörande utmättningsman för på honom ankommande åtgärder. Härutinnan, liksom för det fall att sjöman avlider, skulle förfaras på samma sätt som vid anstånd med betalning av löpande skatt.

För att postsparbanken skall kunna övertaga betalningen av restskatterna, är det nödvändigt, att postsparbanken erhåller kännedom om desamma. För detta ändamål synes skyldighet böra föreskrivas för utmättningsman att, innan införsel för oguldna utskylder meddelas i sjömans avlöning, anmäla ärendet till postsparbanken, för att banken därigenom skall sättas i tillfälle att, om restskatten avser sjöman, som är ansluten till postsparbankens skatteförmedling, övertaga betalningen av densamma. Skulle ärendet eventuellt avse annan sjöman, underrättar postsparbanken utmättningsmannen härom, varefter denne behåller indrivningsärendet för egen handläggning. Särskilda svårigheter vålla de införselar, som förefinnas vid skatteförmedlingens ikraftträdande och vilkas antal torde uppgå till flera tusen. Dessa måste återkallas redan före månadsskiftet augusti/september 1943, för att icke första avdraget till postsparbanken skall hindras av införsel. Uteblivandet av nämnda avdrag skulle nämligen medföra, att tillräckliga medel ej hinna inflyta å kontot till kronoskatten i november. Här erfordras alltså vissa förhandsåtgärder, vilka icke synas kunna läggas på utmättningsmannen. Man torde få gå tillväga på det sättet, att postsparbanken, omedelbart efter det statsmakterna fattat beslut i skatteförmedlingsfrågan, inhämtar upplysningar från vederbörande redare om befintliga skatteinförselar samt därefter i god tid före skatteförmedlingens början underrättar respektive utmättningsmän om de restskatter, som skulle övertagas av postsparbanken. Utmättningsmännen å sin sida skulle omedelbart återkalla dessa införselar och samtidigt lämna postsparbanken exakt uppgift å ännu oguldet restskattebelopp för varje sjöman. Därefter skulle betalningsplanen uppgöras samt uppgifter å avdragsbelopp tillställas redare och befälhavare, helst i så god tid att avdragen kunde tillämpas redan vid månadsskiftet augusti/september 1943.

Av det nu anförda framgår, att svårigheterna vid övergången med de då befintliga restskatterna skulle bliva betydande. Med hänsyn härtill vore det ur postsparbankens synpunkt önskvärt om, såsom ovan antytts, restskattefrågan kunde lösas genom en bestämmelse av innebörd att skatteavdraget till postsparbanken icke behövde beröras av föreliggande införselar.

Dispositionsrätten till innestående medel. Förbud mot utmätning.

En betydelsefull fråga är, huruvida de för sjömännens skatter avsatta medlen under alla förhållanden skola vara spärrade för andra ändamål än skatt eller om och under vilka förutsättningar sjöman skall äga utfå å hans skattekonto innestående medel. I sakkunnigbetänkandet angående erkända skatteförmedlingskassor uttalades, att det ur synpunkten av det allmännas ekonomiska intresse vore mest tilltalande, att av belopp, som inbetalats till kassa, aldrig finge utbetalas mera, än som eventuellt översköte vad som vid varje särskild tidpunkt skulle enligt den fastställda planen vara inbetalt. Då den fastställda planen skulle motsvara just vad som erfordrades för likvidering av löpande skatter jämte i förekommande fall restskatter, innebar alltså uttalandet, att utbetalning till medlemmen borde få ske endast av belopp därutöver, d. v. s. av medel, som strängt taget ej behövdes för skatten. De sakkunniga avstodo likväl från att föreslå även en så begränsad spärr, för att icke förhandenvaron av en sådan skulle inverka hämmande på anslutningen till den frivilliga skatteförmedlingsrörelsen. Det kan måhända också sägas, att då den till en skatteförmedlingskassa frivilligt anslutne när som helst kan inhibera löneavdragen och utgå ur kassan, ett uttagningsförbud skulle vara av föga betydelse.

Emellertid ställer sig problemet annorlunda beträffande sjömännen, för vilka anslutning till postsparbankens skatteförmedling skulle göras obligatorisk. Löneavdragen skulle icke heller få bestämmas av dem själva utan utgå med vissa fastställda belopp. Det torde omedelbart inses, att en föreskrift om obligatoriska avsättningar till betalning av skatten vore tämligen meningslös, om den, för vilken avdragen skett, utan vidare skulle kunna utfå avdragsmedlen. För sjömännens vidkommande torde frågan därför inskränka sig till hur man skall förfara i fall, då sjöman fått vidkännas för höga löneavdrag i förhållande till sina skatter och överskott således uppstått på hans skattekonto.

Vid bedömning av denna fråga bör det erinras om att postsparbanken under första skedet av skatteförmedlingsverksamheten skulle tillämpa ett schematiskt avdragssystem, vilket längre fram skulle utbytas mot individuella avdrag för varje sjöman, beräknade så att de i görligaste mån skulle motsvara beloppet av hans utskylder under avdragsåret.

Därest postsparbanken redan från början kunnat fastställa avdragen på sistnämnda sätt, hade frågan om rätt för sjömannen att utbekomma medel från kontot utan tvekan bort besvaras nekande. Enär avdragen jämlikt uppgjord betalningsplan skulle jämnt motsvara de under året förfallande utskylderna, skulle något överskott å kontot icke uppstå. Här bortses från att en betalningsplan givetvis alltid måste uppgöras med viss marginal för mötande av oförutsedda omständigheter, men detta kommer ju vederbörande tillgodo under ett följande år. Om sjömannen, oaktat avdragen i

sin helhet erfordrades för skatten, skulle äga att uttaga medel från sitt konto, skulle postsparbanken icke vara i stånd att erlægga skatten vid upp-
bördsstämmorna. Att medgiva uttag, som skulle inkräkta på skattebetal-
ningen, torde få anses uteslutet, enär därigenom syftet med skatteförmed-
lingen, nämligen att möjliggöra en rättidig betalning av sjöfolkets utskylder,
skulle helt förfelas.

Den individuella avdragsmetoden utesluter dock icke varje möjlighet för
att överskott skall kunna uppstå på skattekonto. Det kan ju sålunda tänkas,
att postsparbanken genom felberäkning av en sjömans skatter för ett år
råkat fastställa ett avdragsbelopp, som väsentligt överstiger vad i verklig-
heten erfordras för betalningen av dessa skatter. Det kan eventuellt också
inträffa, att sjömannen själv eller hemmavarande anhörig med egna medel
betalat en skatt, för vilken avdrag gjorts. I nu angivna eller liknande fall,
där uppenbart misstag föreligger, bör självfallet rättelse kunna vidtagas
genom utbetalning till sjömannen av uppkommet överskott.

Under den tid de schematiska avdragen skola tillämpas, kan det på grund
av avdragens summariska karaktär komma att visa sig, att avdragen i vissa
fall äro större än den skatt, som därmed skall betalas och att i anledning
däraf överskott uppstår på skattekontot. Härvid bör dock beaktas, vad redan
förut påpekats, nämligen att sjömännens inkomster under kriget äro i hög
grad växlande, bl. a. beroende på krigsriskersättningens skiftande storlek.
Skatteavdragen kunna därför under ett år med höga inkomster — vilka
automatiskt medföra höga avdrag — visa sig för stora för samma års skatter,
men följande år kan förhållandet vara det motsatta och överskottet från
föregående år kommer då att tagas i anspråk för skattebetalningen. En
utbetalning av överskottet vore under sådana förhållanden olämplig och
bör självfallet icke ifrågakomma.

I det följande föreslås, att, förutom det vanliga skatteavdraget, ett extra
avdrag skulle verkställas enbart å krigsriskersättningen, avsett att efter kriget
användas för underlättande av betalningen av de då förfallande skatterna.
Utbetalning av dessa sistnämnda medel kan tydligen icke medgivas, enär
desamma måste reserveras till det ändamål, för vilket de blivit avsatta.
Dessa medel skulle emellertid redovisas och bokföras tillsammans med de
vanliga avdragen. Det torde därför bliva svårt att, så länge kriget pågår,
kunna konstatera, om något överskott föreligger å sjömans skattekonto och
den eventuella storleken däraf. Så snart det emellertid kan med visshet
avgöras, att å konto förefinnas överskottsmedel, som icke erfordras för
skattebetalningen, bör återbetalning av desamma kunna medges.

Vad ovan sagts, har avsett utbetalning av medel från kontot till sjöman,
som fortfarande tillhör postsparbankens skatteförmedling. Återstår frågan
under vilka omständigheter en person, som slutat idka sjöfart, skall äga att
utfå medel, som innestå å hans konto. Denna fråga torde få bedömas från

fall till fall. Har jämförelsevis lång tid förflutit, sedan han slutade sin sista anställning ombord, d. v. s. sedan avdrag för honom upphörde att inflyta, och finnes ej anledning antaga, att ytterligare debetsedlar avseende honom skola inkomma till postsparbanken, synas medlen kunna utbetalas. Avlider sjöman, böra inestående medel kunna utbetalas till dödsboet. Både i fråga om sjöman som avlidit och sjöman som slutat sin anställning gäller, att, om vederbörande häftar för oguldna utskylder, av behållningen skall innehållas ett belopp, som svarar mot de oguldna utskylderna jämte därå belöpande indrivningsavgift.

Av det föregående har framgått, att de avdrag, som göras å sjömännens löner, icke få användas för annat ändamål än till betalning av skatt. Ehuru avdragen insätts å personliga konton i postsparbanken och medlen således tillhöra kontoinnehavaren, skulle denne icke äga dispositionsrätt till desamma. Endast i vissa fall, då det vore uppenbart, att medlen icke erfordrades för likvidering av utskylder, skulle återbetalning till sjömannen kunna ske. Han skulle således icke heller kunna överlåta medlen på annan. Men dessutom torde det vara nödvändigt att föreskriva, att medlen icke få tagas i mät för gäld. Lika viktigt som det är, att redare icke av införsel hindras från att verkställa avdraget — och för detta syfte har i det föregående föreslagits särskilda anordningar — lika angeläget är det också, att icke de i postsparbanken redan insatta avdragsbeloppen kunna tagas i anspråk för annat ändamål än det, vartill de avsetts, nämligen för betalning av löpande skatter. Utan en dylik frihet från utmätning vore det lätt för en utmätningsman att exempelvis strax före varje uppbördsstämma, då ett avsevärt belopp samlats på kontot, utmäta detta för restskatter, vilkas indrivning han omhänderhar. Skulle detta upprepas undan för undan, skulle postsparbanken icke kunna betala skatterna vid uppbördsstämmorna, utan även dessa måste restföras. Visserligen skulle för dylika fall ha vunnits ett enkelt och effektivt indrivningsförfarande, på samma gång som det allmänna tack vare de obligatoriska avdragen alltid kunde påräkna att utfå skatten, men huvudsyftet med skatteförmedlingen — att för sjömännens möjliggöra en rättidig skattebetalning utan indrivningsböter — skulle självfallet förfelas, om de avsatta medlen icke skulle kunna tagas i anspråk för betalning av skatterna, förrän dessa blivit restförda.

Utmätningfriheten bör icke vara ovillkorlig. Medel, som enligt det föregående under vissa förutsättningar skulle kunna utbetalas till sjömannen, böra även vara utmätningsbara. Regeln synes kunna utformas så, att å skattekonto inestående medel få tagas i mät för gäld endast i den mån generalpoststyrelsen finner medelen icke behöva av postsparbanken tagas i anspråk för betalning av sjömännens skatter.

Åtgärder för underlättande av skattebetalningen under de första efterkrigsåren. Frågan om anordnande av skatteförmedling för sjömän kompliceras i viss mån därav att sjömännen under kriget, enligt därom mellan organisationerna för redare och sjöfolk slutna avtal, uppbära särskild ersättning på grund av krigsrisk, s. k. krigsriskersättning. Denna ersättning utgår med viss procent på den ordinarie hyran och procentsatsen varierar för olika farvatten allt efter dessas farlighet. F. n. växlar procenttalet mellan lägst 40 och högst 300. För vissa grupper av sjömän beräknas krigsrisk-tillägget på visst minimibelopp per månad — 200 resp. 250 kronor — ehuru den ordinarie hyran utgår med lägre belopp. Beloppet av krigsriskersättningen är därför, där denna utgår med högsta procenttalet, betydande.

Redan vid den urtima riksdag, som sammanträdde strax efter krigsutbrottet hösten 1939, antogs lag om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän (856/1939). Enligt denna lag skall, i den mån Konungen förordnar, krigsriskersättning av redaren insättas hos postsparbanken för den ersättningsberättigades räkning. Enligt lagen äger Konungen förordna, att av krigsriskersättning, som skall insättas hos postsparbanken, högst hälften skall under villkor, som Konungen bestämmer, innestå viss tid, ej över två år. I motiveringen till lagen hade i främsta rummet anförts vissa skäl av social och praktisk natur, men därjämte hade framhållits, att också statens och kommunernas intresse av att kunna uttaga dem tillkommande skatter borde beaktas.

Med stöd av det i lagen lämnade bemyndigandet förordnade Kungl. Maj:t genom kungörelse den 15 december 1939 (nr 857) att av krigsriskersättningsbelopp, som insattes hos postsparbanken, hälften skulle innestå intill dess två år förflutit från insättningsdagen. Genom denna spärregel borde, antogs det, kunna uppnås bl. a., att erforderliga belopp reserverades för skatter, som belöpte på den tid, då sjömannens inkomster till följd av krigsriskersättningarna varit högre än eljest. Det är uppenbart, att ifrågasvarande bestämmelser inneburo en fördel icke blott för det allmänna utan även för sjömännen, vilkas skattebetalning härigenom skulle komma att effektivt underlättas. Emellertid innehöll förenämnda kungörelse jämväl ett förordnande om att även den spärrade hälften av krigsriskersättningen eller del därav finge lyftas omedelbart, under förutsättning bl. a., att beloppet erfordrades för sjömannens uppehälle eller underhåll åt hans familj eller för annat ändamål av vikt. Framställningar om utbekommande av spärrade medel i förtid skulle prövas av postsparbanken. Det visade sig snart, att nu ifrågasvarande undantagsstadgande kom att utnyttjas i en omfattning och på ett sätt som icke kunnat förutses. På grund av bl. a. de olägenheter, som härigenom uppstodo, upphävdes redan den 15 mars 1940 genom en kungl. kungörelse (nr 149) stadgandet om spärrning av hälften av i post-

sparbanken insatta krigsriskersättningsmedel. Därefter ha sålunda sjömännena varit berättigade att omedelbart lyfta samtliga dessa medel.

Enligt 1 § i förstnämnda kungörelse, i dess ursprungliga lydelse, skulle, om krigsriskersättningen för kalendermånad — efter avdrag för hyresavgift — uppgick till mer än 50 kronor, överskjutande belopp i jämnt tiotal kronor av redaren insättas hos postsparbanken för den ersättningsberättigades räkning. Den insättningsfria delen av krigsriskersättningen höjdes fr. o. m. den 1 augusti 1941 till 150 kronor (kungl. kungörelse den 19 juli 1941, nr 661). Redan dessförinnan hade Kungl. Maj:t emellertid förordnat (kungl. kungörelse den 14 mars 1941, nr 153), att, om sjömannen det begär, från insättning i postsparbanken skall undantagas ytterligare högst ett hundra kronor, om och i den mån motsvarande belopp av hyran för samma månad skall på grund av dragsedel utbetalas till person här i riket eller insättas i svensk bank. På grund av nämnda stadganden är sjöman f. n. berättigad att av krigsriskersättningen för månad ombord uppbära 150 kronor eller eventuellt 250 kronor, under förutsättning givetvis att totala ersättningen för månaden uppgår till nämnda belopp.

Vid en reglering av sjöfolkets skattebetalning får icke bortses från det förhållandet att sjömännena under kriget åtnjuta särskild krigsriskersättning utöver den ordinarie hyran. För en betydande del av sjöfolket uppgår till följd därav inkomsten under nu rådande förhållanden till dubbelt, ja ofta flerdubbelt det belopp som uppbäres under normala förhållanden. Med de högre inkomsterna följa högre skatter, ytterligare skärpta genom att såväl den statliga som kommunala utdebiteringen väsentligt ökats under de senaste åren.

Så länge krigsriskersättning utgår, bereder det självfallet icke större svårigheter för sjömännena än för andra skattskyldiga att komma ut med skatterna, om man bortser från de rent praktiska svårigheterna ur skattebetalningssynpunkt, vilka emellertid genom anordnandet av intressekontor för sjöfolket skulle väsentligen undanröjas. Efter krigets slut upphör emellertid krigsriskersättningen. Men på grund av skatteuppbördens eftersläpning kommer sjömannen att få betala skatt på sina under kriget förvärvade stora inkomster under bortåt två år efter det dessa inkomster upphört. Man torde med visshet kunna förutsätta, att det för flertalet sjömän blir fullständigt omöjligt att med sin vanliga hyra betala dessa skatter, för många skulle rent av hela hyran åtgå till skatten. Det synes uteslutet att kunna föreskriva löneavdrag till skatt av sådan storleksordning. Möjligt är, att krigsriskersättningen ej helt upphör på en gång utan även efter kriget kommer att utgå någon tid med nedsatt belopp, vilket i viss mån skulle mildra svårigheterna i avseende å skattebetalningen. Härom torde dock f. n. ingenting kunna sägas med bestämdhet. Om staten genom anordnandet av

obligatorisk skatteförmedling påtager sig ett visst ansvar för sjöfolkets utskyldsbetalning, synes därmed även följa en skyldighet för staten att vidtaga åtgärder för att i möjligaste mån undanröja de svårigheter i skattebetalningshänseende, som vid ett plötsligt försämrat inkomstläge äro en oundgänglig konsekvens av nuvarande uppördssystem.

Möjligen kunde tänkas, att postsparbanken, då krigsriskersättningen upphör, beviljade sjömännen ett allmänt uppskov med skattebetalningen och i samband därmed upprättade betalningsplaner för efterkrigsskatten, som sjömännen kunde gå i land med. Givetvis skulle detta medföra ett omfattande arbete för postsparbanken, vilket denna emellertid icke av sådan anledning finge undandraga sig, om sjömännen därigenom kunde hjälpas. Man finge då fördela betalningen av skatten på en längre tidrymd. Därest intressekontorssakkunnigas förslag i avseende å preskriptionstiden bifalles, skulle preskription av utskylder ej inträda förrän efter 5 år. Även om den härigenom vunna förlängningen av betalningstiden fullt tages i anspråk, skulle avdragen ändock bli mycket höga. Icke endast den eftersläpande skatten från de sista krigsåren skulle betalas under anståndstiden, även den efter hand förfallande fredsskatten skulle samtidigt erläggas å resp. uppördsstämmor. För alla sjömän, som under de sista krigsåren haft hög krigsriskersättning, skulle till och med över hälften av lönen avdragas till skatt. I den frivilliga intressekontorsrörelsen förekommer nog, då restskatter övertagas av intressekontoret, att löneavdragen understundom kunna vara ganska stora. Men därvid är att märka, att detta sker helt i samförstånd med den skattskyldige och på dennes egen framställning. Vad sjömännen beträffar, kan det icke förutsättas, att deras samtycke till betalningsplanen skulle kunna inhämtas. Klienteletets storlek och svårigheten att komma i personlig kontakt med varje enskild sjöman lägga hinder i vägen härför. Skulle betalningsplanen göras beroende av sjömannens samtycke, är det för övrigt sannolikt, att många av dem skulle vägra godkännande. Å andra sidan synes det uteslutet, att postsparbanken i egenskap av intressekontor skulle kunna obligatoriskt föreskriva, att exempelvis av en månadshyra å kontant 250 kronor hälften eller 125 kronor skulle avstås till skatt. I varje fall vore detta icke möjligt beträffande sjömän, som äro familjeförsörjare, enär återstoden icke skulle förslå till familjens uppehälle. Sjömännen måste finna det orimligt, om skatteavdraget, som, medan de ännu hade höga inkomster, utgjort endast en måttlig del av dessa, plötsligt i och med att deras avlöning minskats, skulle höjas till 50 % av denna reducerade avlöning. Med fog kunde från deras sida framhållas, att då staten åtagit sig att genom löneavdrag förmedla deras skattebetalning, detta borde ske på ett smidigare sätt och icke enligt ett system med så orimliga verkningar. Det bör icke heller förglömmas, att en amorteringsplan av ovannämnt slag dessutom för ett lyckligt genomförande förutsätter, att sjömannen under

hela amorteringstiden, således under hela fem år, oavbrutet har arbete och inkomst. I stor utsträckning kan detta icke beräknas bli fallet. Som förut framhållits, är tillfällig arbetslöshet mellan mönstringarna mycket vanligt förekommande bland sjöfolket, vartill givetvis kan komma sjukdom o. d. Då av sådana orsaker avdrag ej kunde ske, måste ju den redan förut hårt ansträngda betalningsplanen ohjälpligt rubbas. Särskilt besvärligt skulle det bli beträffande sjömän, som redan förut befunne sig på restlängd. Det senare kunde gälla ett stort antal av dem som vid skatteförmedlingens ikraftträdande häftade för oguldna skatter och som vid krigets slut ej hunnit slutbetala dessa. Som sammanfattning kan sägas, att för flertalet sjömän disproportionen mellan inkomster och skatter efter krigets slut skulle befinnas alltför stor för att postsparbanken skulle kunna genom beviljande av anstånd reglera skattebetalningen. För att undgå att skatterna preskriberades, skulle postsparbanken i stor utsträckning nödgas överlämna de oguldna skatterna till resp. utmätningsmän för på dem ankommande åtgärd. Den sanering av sjöfolkets ekonomi, som man hoppats få till stånd genom postsparbankens skatteförmedlingsverksamhet, skulle härigenom spolieras.

Enda utvägen att möjliggöra betalningen av de från krigsåren eftersläpande skatterna torde vara, att erforderligt belopp för detta ändamål avsättes redan under kriget, medan sjömännen ännu uppbära sina förhöjda inkomster. I förbigående må anmärkas, att den mest ändamålsenliga utjämnningen i skattebetalningshänseende skulle ha vunnits, om avsättning till efterkrigsskatten skett redan under de första krigsåren, då sjömännen hade att erlægga skatt endast på förkrigslön, oaktat de samtidigt uppburo krigsavlönning. Då en sådan reserv icke kom till stånd under denna för sjöfolket gynnsammaste tidsperioden, synes det angeläget att avsättningar i form av ett extra skatteavdrag anordnas så snart som möjligt, så att tillräckliga medel hinna uppsamlas å sjömännens konton hos postsparbanken före krigets slut. Det extra avdraget är avsett att täcka den del av skatten efter kriget, som belöper på den tidigare åtnjutna krigsriskersättningen. Den behöfliga storleken av avdraget är beroende av under hur lång tid detsamma kan tillåtas utgå, vilket i sin ordning beror av krigets varaktighet. Räknar man med att kriget kommer att pågå länge än och att krigsriskersättning följaktligen kommer att utbetalas under ytterligare ett flertal år, kunde avdraget bestämmas till ett mindre belopp än om krigsriskersättning skulle komma att utgå under endast en kortare tid. I saknad av hållpunkter för bedömande av denna tidsomfattning har synts lämpligast att kalkylera med en tid av två år. Med en dylik avdragsperiod, vilken ungefärligen motsvarar skatteeftersläpningen, skulle det extra avdraget lämpligen kunna ske efter samma grunder som föreslagits för det ordinarie skatteavdraget och följaktligen kunna verkställas med tillämpning av tabellen å sid. 41. Enär, som förut sagts, medlen ifråga äro avsedda att efter kriget täcka den

del av skatten som härrör av den tidigare uppburna krigsriskersättningen, är det tydligt, att det särskilda avdraget skall verkställas endast å berörda ersättning och således icke på den ordinarie hyran. Är krigsriskersättningen ringa, blir avdragsbeloppet självfallet obetydligt, varemot vid högre krigsriskersättning beloppet blir förhållandevis större. I ena som andra fallet skulle dessa avdrag, om de finge utgå under den avsedda tidsperioden, sannolikt bliva tillräckliga för att efter krigets slut — jämte de därefter å den vanliga hyran utgående normala avdragen — täcka de eftersläpande skatterna på krigsavlöningen.

Då insättning i postsparbanken av sjömännens krigsriskersättning redan nu äger rum jämlikt krigsriskersättningslagen, kunde det ligga närmast till hands, att erforderlig del av dessa medel avsattes för ovannämnda ändamål, därvid den tidigare omnämnda spärrningsregeln finge återinföras. Såsom ovan nämnts må enligt den i anslutning till krigsriskersättningslagen utfärdade tillämpningskungörelsen sjöman av krigsriskersättningen kontant uppbära 150 kronor i månaden samt därutöver ytterligare 100 kronor om och i den mån motsvarande belopp av hyran på grund av dragsedel utbetalas till person här i riket eller insattes i svensk bank. Endast överskjutande belopp skall insättas i postsparbanken och av insatt belopp må enligt lagen högst hälften spärras. Detta innebär, försåvitt dragsedel å 100 kronor föreligger, att om krigsriskersättningen icke överstiger 250 kronor, någon insättning icke alls sker; uppgår ersättningen till 300 kronor, insättes 50 kronor, varav dock endast 25 kronor må spärras, o. s. v. Man finner härav, att nu gällande bestämmelser om krigsriskersättning icke ge möjlighet till den uppsamling av medel, som här åsyftas. För att detta skall kunna ske, måste bestämmelserna ändras därhän, att visst belopp av krigsriskersättningen skall avdragas för insättning i postsparbanken, innan kontant utbetalning till sjömannen av berörda ersättning må ske. Som nyss sagts, skulle avdraget kunna verkställas med i tabell å sid. 41 angivna belopp.

I efterföljande sammanställning, upptagande ett antal olika krigsriskersättningar, har angivits, å ena sidan, de belopp som enligt nu gällande regler kontant uppbäras av sjömannen samt, å andra sidan, de belopp som vid en genomförd skatteförmedling skulle efter avdrag för skatt kontant utbetalas till ogift sjöman.

Av sammanställningen framgår, att om skatteförmedling anordnas för sjömännen och avdrag därvid göras *dels* å sammanlagda avlöningen till löpande skatter och *dels* särskilt å krigsriskersättningen till skatten efter kriget, skulle — utom i fall där krigsriskersättning utgår med mycket höga belopp — de belopp, som återstode för sjömannen, bli mindre än vad han nu jämlikt krigsriskersättningslagens föreskrifter äger uppbära. Sjömännen torde emellertid finna det mera förstäeligt att en del av krigsriskersättningen

och, om så erfordras, av hyran avdrages och insättes i postsparbanken för betalning av deras skatter, än att, såsom f. n. sker, viss del av krigsrisk-ersättningen av andra skäl undandrages deras disposition, vilket av många uppfattas som ett obehörigt förmynderskap. Då avdragen till skatt i antagligen flertalet fall icke endast skulle taga i anspråk lika mycket eller kanske mera av sjömannens avlöning än som nu insättes i postsparbanken, utan dessa skatteavdragsmedel därjämte skulle vara spärrade, vilket icke är fallet med nuvarande insättningar, synes icke någon anledning föreligga att längre bibehålla bestämmelser om insättning i postsparbanken — utom till skatt — av krigsriskersättningsmedel.

Hyra (kontant)	Krigsrisk- ersättning	Sjömannen uppbär ombord	
		f. n.	enl. förslaget ¹⁾
250	50	300	210
250	100	350	250
250	150	400	275
250	200	400	285
250	250	400	325
250	300	400	335
250	350	400	355
250	400	400	380
250	450	400	400
250	500	400	420
250	550	400	435
250	600	400	460
250	650	400	475
250	700	400	490
250	750	400	505

¹⁾ = vad som återstår efter avdrag för skatt, beräknad dels å hela avlöningen incl. värdet av naturaförmåner dels ock enbart å krigsriskersättningen.

Möjligheterna för sjömännen att övervinna här berörda svårigheter i skattebetalningshänseende påverkas tydligen i hög grad av om de under kriget och särskilt under de för dem så gynnsamma två första krigsåren avsatt sparmedel till mötande av efterkrigstidens skattetunga. Då ett sådant sparande även kan ha skett i den formen, att sjömännen låtit medel inestå å sina krigsriskersättningskonton hos postsparbanken, har det ansetts av intresse att få kännedom om i vilken omfattning detta skett. En av postsparbanken gjord undersökning i detta hänseende har dock givit ett ganska nedslående resultat. Vid granskning av de cirka 20.000 olika kontona har det visat sig, att vid utgången av juni månad 1942 endast på 10 à 15 % av samtliga konton funnos tillgodohavanden av den storlek, att de skulle kunna förslå till betalning av efterkrigsskatten. Omkring 75 % av kontona

voro antingen helt tömda eller utvisade ytterst obetydliga behållningar. Även om en del sjömän överflyttat medlen till andra sparböcker, tyda dock siffrorna icke på något allmänt sparande. Det förhållandet, att flertalet sjömän icke själva synas ha förberett sig på de skattebetalningssvårigheter, som måste uppstå efter kriget, understryker behovet av att medel avsättas för detta ändamål, medan sjömannens inkomster ännu göra en sådan avsättning möjlig. Att skjuta över denna börda på framtiden, d. v. s. till efter krigets slut, vore endast att göra den tyngre för sjömännen själva.

I det föregående har föreslagits, att det vanliga skatteavdraget skulle taga sin början vid månadsskiftet augusti/september 1943, vilken tidpunkt anses lämplig, när postsparbanken därigenom skulle hinna få in erforderliga medel för likvidering av kronoskatten i november samma år. Även om hinder icke behövde möta mot att det särskilda avdraget å krigsriskersättningen började två månader tidigare — vid vilken tidpunkt giltighetstiden för krigsriskersättningslagen utgår — synes det av praktiska skäl lämpligast att bägge avdragen börja vid samma tidpunkt, nämligen månadsskiftet augusti/september.

Mot anordningen med två skilda löneavdrag, ett som beräknas på den sammanlagda avlöningen och ett som utgår endast å krigsriskersättningen, kan självfallet göras vissa invändningar. Enklare vore ju, om i stället det vanliga avdraget kunde tills vidare utgå med ett förhöjt belopp så att därigenom medel inflöte även till betalning av efterkrigsskatten. En sådan hopslagning av avdragen skulle emellertid, som lätt inses, ge ett missvisande resultat, i det att sjömän, som icke åtnjuta krigsriskersättning eller endast obetydlig sådan, skulle belastas med för stort löneavdrag, medan sjömän med hög sådan ersättning finge ett för litet avdrag. Beräknas däremot avdraget å krigsriskersättningen särskilt för sig, uttages automatiskt just det belopp som erfordras till skatten på denna del av avlöningen. Det dubbla avdraget torde icke heller behöva medföra nämnvärt ökat besvär för befälhavaren, när bägge avdragen kunde bekvämt avläsas i samma tabell och därjämte redovisas gemensamt. Om exempelvis en gift sjöman med två barn under 18 år har en sammanlagd avlöning för månaden av 600 kronor, därav 300 kronor i krigsriskersättning, utgör avdragen enligt nyssberörda tabell 100 kronor + 35 kronor = 135 kronor. Detta sistnämnda belopp antecknas i motboken och avlöningslistan och redovisas av redaren till postsparbanken.

Åtgärder för underlättande av sjöfolkets taxering. Vid tidigare behandling av frågan om sjöfolkets skattebetalning har särskilt framhållits, att man borde göra det lättare för sjömännen att avge självdeklaration. Såsom tänkbara åtgärder ifrågasatte 1936 års uppborrdskommitté bl. a., att befälhavare skulle åläggas att på resa under deklarationstiden tillhandahålla

besättningen deklara-tionsblanketter och göra densamma uppmärksam på skyldigheten att avgiva deklaration. Kommittén ansåg det vidare kunna övervägas, huruvida icke befälhavaren borde åläggas att mottaga och till det sjömanshus, där vederbörande sjöman vore inskriven, vidarebefordra till honom överlämnad deklaration. Sjömanshusen skulle i sin ordning till resp. taxeringsnämnder överlämna sålunda emottagna deklarationer. Att sjömanshusen föreslogos till förmedlare av självdeklarationerna torde delvis sammanhånga med att kommittén även tänkt sig sjömanshusen såsom organ för sjöfolkets skatteförmedling, därest en sådan ansåges böra komma till stånd.

Om, såsom i det föregående föreslagits, postsparbanken skall omhändera skatteförmedlingen för sjöfolket, synes det naturligt, att postsparbanken lämnar sin medverkan även i fråga om deklarationernas införskaffande. Avsett är att postsparbanken efter varje års utgång skall meddela varje till skatteförmedlingen ansluten sjöman besked om behållningen å hans skatte-konto vid årets slut. Beskeden torde eventuellt komma att adresseras till det fartyg, varå sjömännen vid tillfället befinna sig, för att på så sätt snabbast komma dem tillhanda. I brevet med saldobeskedet kunde lämpligen inläggas en deklara-tionsblankett jämte uppmaning till sjömannen att deklarerera. En för sjömannen, liksom för varje annan skattskyldig, viktig detalj vid avgivandet av deklaration är att å denna göra avdrag för under beskattningsåret erlagda kommunalutskylder. Såsom framhållits å sid. 49 skulle postsparbanken tillstålla sjömännen debetsedlarna så snart de tillfullo likviderats. Vid deklarationstillfället har detta således redan skett, vad avser det föregående årets kommunaldebetsedlar; däremot äro krono-debetsedlarna vid denna tidpunkt ännu icke slutlikviderade, och dylika debetsedlar, med undantag för de största städernas, innefatta även vissa kommunala utskylder. Då sjömannen således vid deklarationstillfället icke är i besittning av sistnämnda debetsedel och — även om kommunaldebetsedeln återställts till honom — ofta icke torde ha denna till hands då han skall deklarerera, bör postsparbanken i brevet till sjömannen även meddela uppgift om de avdrag för erlagda utskylder, som han äger göra i deklarationen. Detta skulle helt säkert verksamt stimulera sjömännen till att avgiva självdeklaration, särskilt om postsparbanken framhåller, att de eljest ej kunna få åtnjuta detta avdrag vid taxeringen.

Deklarationerna kunna lämpligen antingen av befälhavaren eller rederiet tillställas postsparbanken. Därigenom kan banken övervaka, att deklarationer inkomma från samtliga sjömän samt eventuellt påminna därom, i den mån de utebli. Skulle deklaration sakna uppgift om hemortskommun, bör postsparbanken med ledning av sitt register ha goda möjligheter att kunna meddela denna uppgift. Mottagna deklarationer skulle av postsparbanken överlämnas till resp. taxeringsnämnder.

Tvivalsutan skulle det vara av visst värde om även redarnas löneuppgifter jämlikt § 33 taxeringsförordningen insändas till postsparbanken. Då av postsparbankens kontoregister framgår, för vilka sjömän löneavdrag gjorts under beskattningsåret och vilka rederier som verkställt insättningar, vore postsparbanken följaktligen i tillfälle att kontrollera, att löneuppgifter lämnades för samtliga ifrågakommande sjömän. Löneuppgifterna skulle i så fall bifogas deklARATIONERNA, då dessa av postsparbanken översändas till taxeringsnämnderna.

Självfallet skulle icke genom ovannämnda förfarande kunna garanteras, att självdeklARATIONER verkligt avgivs av samtliga sjömän. En del torde trots postsparbankens uppmaning och eventuella påminnelse ändå underlåta att deklarerat, andra ha kanske slutat sin anställning och erhålla aldrig postsparbankens uppmaning. En väsentlig förbättring i nuvarande förhållanden bör dock kunna påräknas, om det organ, vilket omhänderhar sjöfolkets skatteförmedling, kan åtaga sig att på ovan antytt sätt påminna sjömännen om deras deklARATIONSSKYLDIGHET samt hjälpa dem med behövliga blanketter och uppgifter.

Bevillningsutskottet vid 1934 års riksdag ifrågasatte, att särskilda för sjöfolket avpassade deklARATIONSFÖRMULÄR borde utarbetas. Även Sveriges redareförening har i avgivet yttrande framhållit, att de allmänna deklARATIONSFÖRMULÄREN vore alltför omfattande och onödigt svåra att ifylla för den ombord anställde och att ett särskilt formulär, avpassat för det övervägande flertalet sjöfarande, skulle vara ägnat att avsevärt underlätta deklARATIONSPLIKTENS fullgörande.

En förenklad deklARATIONSBANKETT för sjöfolket, varav flertalet — särskilt bland de ogifta — icke torde ha annan inkomst än av sin tjänst, skulle säkerligen hälsas med tillfredsställelse och även bidra till ett mera allmänt fullgörande av deklARATIONSPLIKTEN. Mot en förenklad blankett kan möjligen anföras, att sjömän med inkomster även av annat slag än som funnes angivet å blanketten, kunde förledas till att icke uppge dylika inkomster.

Från många håll har yrkats, att den tid, inom vilken deklARATION senast må avgivs, måtte utsträckas, åtminstone för sådana sjömän som under tiden för deklARATION avgivande varit påmönstrade till utrikes sjöfart. Beskrifvande dylika sjömän föreslog 1936 års uppborrdskommitté en förlängning av tiden till den 15 mars. I flera yttranden över detta förslag har uttalats önskemål om ytterligare förlängning.

Den nuvarande tidsfristen för avgivande av självdeklARATION ger i många fall icke möjlighet för sjömän i utrikes sjöfart att inom den härför bestämda tiden avlämna sin deklARATION. En resa på Sydamerika drager under normala förhållanden en tid av över två månader fram och åter. Anträdes resan i slutet av året, sker hemkomsten tidigast i början av mars. Alltså är besättningen ombord på detta fartyg urständsat att avgiva deklARATION före

den 15 februari. Icke sällan taga utrikesresor ännu längre tid i anspråk. En utsträckning av tiden något utöver vad nyssnämnda kommitté föreslagit synes därför önskvärd, därest detta kan ske, utan att taxeringsmyndigheterna därigenom beredas svårigheter. Möjligen borde i samband härmed även bevärstiden utsträckas.

Kostnader. De åtgärder för insändande direkt till postsparbanken av sjöfolkets debetsedlar, som i det föregående föreslagits, torde icke komma att medföra ett sådant merarbete för berörda myndigheter, att någon hänsyn till kostnaderna därför behöver tagas. För övrigt torde arbetet för upp-
bördsmyndigheterna i icke oväsentlig grad komma att minskas genom den föreslagna skatteförmedlingen, framförallt om postsparbanken omhändertar betalningen av sjöfolkets restskatter och om generalpoststyrelsen erhåller föreslagen befogenhet i fråga om beviljande av anstånd m. m.

Genom att centralisera sjöfolkets skatteförmedling till postsparbanken kommer denna att påläggas ett betydande merarbete. För kostnaderna härför, vilka självfallet komma att bli ganska avsevärda, bör postsparbanken beredas gottgörelse. Huru stora kostnaderna komma att bli, ställer sig svårt att på förhand med säkerhet beräkna. Vissa jämförelser kunna dock göras med statens intressekontor, som i fråga om skattebetalningen fullgör liknande funktioner, som skulle komma att åvila postsparbanken. För bankens vidkommande skulle dock tillkomma åtskilliga komplicerade och arbetskrävande uppgifter, vartill motsvarighet saknas hos intressekontoret.

I jämförelse med statens intressekontor torde postsparbanken sålunda, åtminstone under de första åren, i proportionsvis större utsträckning få att ombesörja betalning av restskatter. Vidare torde man få räkna med att anståndsförfarande får tillgripas i ganska stor omfattning. Bestyret med restskatter och handläggningen av anståndsärenden komma uppenbart att medföra ett avsevärt arbete och en omfattande skriftväxling. Härvid kommer onekligen den lösare kontakten med de skattskyldiga jämväl att utgöra en fördyrande faktor. Slutligen kommer självfallet det ifrågasatta bestyret med sjöfolkets deklarationer och löneuppgifter att medföra vissa kostnader.

De medel, som inestå i statens intressekontors rörelse, förvaltas av generalpoststyrelsen tillsammans med postgiromedlen. Å den del av ifrågasvarande medel, som under ett år kan anses ha stått till förfogande för fast placering, tillgodoföres intressekontoret den medelränta, som postgirokontoret under samma år haft å sina fasta placeringar. På motsvarande sätt synes böra förfaras med de medel, som komma att insättas å sjömannens skattekonton. Dessa medel böra sålunda förvaltas och göras fruktbärande på sätt sker med postsparbanksmedlen och belöpande ränteinkomster gottgöras sjöfolkets skatteförmedling.

Nettokostnaden för statens intressekontors skatteförmedling under år 1941 beräknas uppgå till cirka 5 kr per ansluten medlem, i vilket belopp dock icke ingå portokostnader samt de särskilda kostnaderna för förmedlingen av restskatte för skattskyldiga i Stockholm. Av skäl som förut nämnts torde man få räkna med att nettokostnaderna för sjöfolkets skatteförmedling komma att bli förhållandevis större än motsvarande utgifter för statens intressekontors verksamhet. De högre kostnaderna få emellertid ses i belysning av att den föreslagna anordningen avser att tillgodose en grupp av anställda, som i skattebetalningshänseende intar en synnerligen oförmånlig ställning jämfört med övriga kategorier skattskyldiga. Man bör även ta med i beräkningen, att en på föreslaget sätt organiserad skatteförmedling kommer att i hög grad förbättra resultatet av uppbörden av sjöfolkets utskylder. Räknar man med att antalet ombordanställda under normala tider uppgår till cirka 20.000 och att de sammanlagda utskylderna för dessa belöpa sig till bortåt 10 milj. kronor, skulle en förbättring av uppbördsresultatet med endast en eller två procent antagligen täcka det allmännas utgifter för sjöfolkets skatteförmedling.

De ovan berörda kostnaderna avse administrationen av den föreslagna skatteförmedlingen. Härutöver återstår frågan, huruvida sjömännens skola gottgöras ränta å de å skattekontona insatta medlen.

1936 års uppbördskommitté föreslog i sitt utkast till ett uppbördssystem för sjömän, att till dess att sjömannens utskylder förfölle till betalning, hans förskottsavsättningar skulle vara insatta i bank å särskilt konto med rätt för honom att tillgodoföras därå belöpande ränta. Även i den framställning om inrättande av ett särskilt skattesystem för sjöfolk, som framlagts vid innevarande års riksdag, synas motionärerna ha avsett, att ränta skulle tillgodogöras de skattemedel, som enligt vad som ifrågasatts skulle insättas å sparkonto i postsparbanken. I de privata skattekontona erhålla i flera fall de anslutna ränta å medel, som inestå hos kassan. Sparbanker, som bedriva skatteförmedlingsverksamhet, tillgodogöra sålunda i regel medlemmarna gängse inlåningsränta å medlemmarnas tillgodohavanden. Även i en del kassor vid särskilda företag förekommer, att medlemmarna erhålla ränta. Å tillgodohavanden i statens intressekontor lämnas icke någon räntegottgörelse.

Å sparmedel, som insättas å s. k. sjömanssparkonton i postsparbanken enligt avlämnade dragsedlar utgår ränta efter f. n. 3%. Samma ränta gottgöres även sjömännens för i postsparbanken insatta krigsrisersättningsmedel.

De medel, som skola insättas å sjömannens skattekonton i postsparbanken, kunna icke anses utgöra sparmedel i egentlig mening. Insättningarna komma ju efter hand att avvägas så, att de tämligen jämnt motsvara de skatter, som skola betalas. De å kontona insatta medlen komma

sålunda att undan för undan tagas i anspråk till skatterna. De räntor, som skulle kunna gottgöras det övervägande antalet sjömän, skulle därför bli jämförelsevis obetydliga. Att döma av förhållandena inom övriga intressekontor med anslutna i motsvarande inkomstgrupper kan man sålunda räkna med att, med de avlöningar som under normala förhållanden utgå till sjömännen, de årliga räntebeloppen i varje särskilt fall i regel skulle komma att belöpa sig till endast en eller annan krona. Ur sjömännens synpunkt torde det därför icke vara av vital betydelse att erhålla ränta å avdragsmedlen. Visserligen skulle det ovan omnämnda extra avdraget på krigsriskersättningen medföra, att på flertalet konton medel skulle komma att permanent innestå, intill dess efterkrigsskatterna slutlikviderats, men denna omständighet synes icke nödvändigtvis motivera räntegottgörelse å det insatta beloppet.

Såsom i det föregående framhållits, skulle sjömännen icke äga dispositionsrätt till å skattekonto innestående medel, utan skulle dessa få användas endast för likvidering av utskylder. För det fall ränta anses böra utgå å sjömännens skattemedel, böra i varje fall dessa räntebelopp gottgöras resp. skattekonton och liksom avdragsmedlen förbehållas skattebetalningen. Utanordnande av räntor till samtliga till skatteförmedlingen anslutna sjömän skulle nämligen föranleda icke endast ett avsevärt arbete utan dessutom i förhållande till de obetydliga räntebeloppen så betydande kostnader, att ett dylikt tillvägagångssätt icke kan anses försvarligt ur ekonomisk synpunkt.

Därest ränta skall tillgodogöras medel, som insätts å sjömännens skattekonton, synes lämpligen samma räntefot böra användas, som tillämpas beträffande medel, som insätts å sjömanssparkonton. Postsparbanken bör självfallet beredas gottgörelse av statsverket för sålunda utgivna räntebelopp.

Sammanfattning.

Det i det föregående framlagda förslaget till åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldsbetalning innebär sålunda i huvudsak,

att ett intressekontor, anknutet till postsparbanken, inrättas med uppgift att förmedla betalning av utskylder för sjömän,

att anslutningen till postsparbankens skatteförmedling göres obligatorisk för envar, som tillhör besättningen å mönstringspliktigt handelsfartyg eller, alternativt, handelsfartyg med en nettodräktighet överstigande visst fastställt registertontal,

att erforderliga medel för betalning av de anslutna sjömännens utskylder skola avsättas genom månatliga avdrag å sjömännens avlöning ombord, vilka av redaren redovisas till postsparbanken,

att avdragen till en början skola ske med ledning av en särskild skatteavdragstabell, i vilken för olika avlöningsgrupper och för olika familjeavdragsfall upptagits avdrag, som beräknats motsvara sammanlagda beloppet av krono- och kommunalutskylder inom kommun med en skattesats, motsvarande den genomsnittliga utdebiteringen inom kommunerna,

att, därest i nyssnämnda tabell angivna avdrag visa sig otillräckliga för betalning av sjömans utskylder — beroende bl. a. på den summariska metoden för avdragens beräkning eller därpå, att medel erfordras för betalning jämväl av restskatte — postsparbanken skall med hänsyn till det föreliggande behovet bestämma ett individuellt avdrag för berörda sjöman,

att postsparbanken skall, så fort förhållandena det medgiva, övergå till att för samtliga sjömän med ledning av deras debetsedlar bestämma individuella avdrag, avvägda så, att de för envar sjöman i görligaste mån motsvara dennes utskylder för ett kommande år, samt att postsparbanken skall till vederbörande redare överlämna förteckningar över sålunda för sjömännen bestämda avdrag,

att därefter avdrag enligt skatteavdragstabellen skola verkställas endast i fråga om i sjöfart nyanställda sjömän, beträffande vilka postsparbanken icke erhållit debetsedlar och fördenskull ej kunnat beräkna individuella avdrag,

att befälhavare i sjömans sjöfartsbok skall anteckna det för honom av postsparbanken i förekommande fall bestämda skatteavdragsbeloppet och att i sjöfartsböckerna tillika skola intagas upplysningar rörande skatteförmedlingen jämte skatteavdragstabellen,

att till postsparbanken redovisade avdragsmedel skola insättas på för sjömännen upplagda personliga skattekonton,

att mantalsskrivningsförrättare skall ombestyras, att i församlingsböcker befintliga uppgifter om inskrivning vid sjömanshus överföras till mantalslängden, samt att dessa uppgifter därefter skola överföras till taxerings- och uppbördslängder samt i sista hand till vederbörande debetsedlar,

att samtliga debetsedlar, vilka försetts med uppgift om sjömanshus och inskrivningsnummer, skola av debiteringsförrättarna insändas direkt till postsparbanken,

att postsparbanken skall till varje särskild sjöman översända en uppgift å slutsumman av de utskylder, som upptagits å till postsparbanken direkt från debiteringsförrättare inkommen debetsedel,

att i sjöfartsböcker och motböcker skall intagas en uppmaning till sjömännen att till postsparbanken omedelbart insända debetsedel, som de eventuellt erhållit under sin vanliga adress,

att postsparbanken skall på vederbörande uppbördsstämmor likvidera inkomna debetsedlar med användande av å resp. skattekonton innestående medel i samma ordning som övriga intressekontor, och efter verkställd slutlikvidering av debetsedel översända densamma till vederbörande sjöman,

att, om debetsedel saknas för sjöman, som innehar skattekonto, postsparbanken skall söka införskaffa densamma från sjömannen eller eventuellt från hans hemmavarande anhöriga och, om sådant försök icke leder till resultat, anskaffa duplett av debetsedel,

att, om till postsparbanken inkommer debetsedel, som avser sjöman, som icke är ansluten till skatteförmedlingen, postsparbanken omedelbart skall vidareända densamma till vederbörande enligt å debetsedeln angiven postadress,

att därest å skattekonto innestående medel icke förslå till betalning av förfallen skatt — beroende på att erforderliga medel icke hunnit inflyta till postsparbanken efter sjömannens anslutning till skatteförmedlingen eller att de för sjömannen bestämda avdragen befunnits otillräckliga eller att avdrag ej kunnat ske på grund av sjukdom, arbetslöshet e. d. eller slutligen att debetsedel inkommit för sent till postsparbanken — generalpoststyrelsen må bevilja vederbörande sjöman erforderligt anstånd med betalningen av ifrågavarande skatt,

att besked om beviljat anstånd skall av postsparbanken omedelbart anmälas till vederbörande utmätningsman, som har att verkställa anteckning därom i restlängden,

att, om på grund av särskilda omständigheter, såsom långvarig sjukdom, arbetslöshet e. d., anstånd erfordras för längre tid, postsparbanken vid upprättande av betalningsplan för vederbörande skall tillse, att anståndsskatten hinner slutbetalas, innan preskription inträder,

att beträffande skattebelopp, med vars betalning generalpoststyrelsen beviljat anstånd, utmättningsman icke må vidtaga indrivningsåtgärder och att icke heller indrivningsavgift skall påföras den skattskyldige,

att, om sjöman, vilken åtnjuter anstånd med betalning av skatt, upphör att utöva sjömansyrket eller övergår till fartyg, som faller utanför skatteförmedlingen, eller om postsparbanken eljest finner, att utsikt icke förefinnes för att anståndsskatt skall bliva slutbetald, innan preskription inträder, postsparbanken skall till vederbörande utmättningsman anmäla, att anståndet återkallats, varefter utmättningsmannen äger vidtaga indrivningsåtgärder,

att, om sjöman, som åtnjuter anstånd som ovan sägs, avlider, anmälan likaledes skall göras till utmättningsmannen, såvida icke vederbörande dödsbo åtagit sig att erlægga sjömannens oguldna skatter,

att för säkerställande av att skatteavdrag må kunna ske utan hinder av i sjömannens avlöning lagd införsel för restförd skatt, stadgande skall utfärdas om att beslut om sådan införsel icke får omfatta den del av sjömans avlöning, som skall avdragas och redovisas till postsparbanken,

att, om dylikt stadgande icke anses kunna införas, betalningen av sjöfolkets restskatter skall övertagas av postsparbanken,

att för detta ändamål skyldighet skall stadgas för utmättningsman att, innan beslut meddelas om införsel i sjömans avlöning för ogulden skatt, anmäla ärendet för postsparbanken, för att banken skall sättas i tillfälle att, om sjömannen är ansluten till skatteförmedlingen, taga hand om ifrågavarande restskatt,

att postsparbanken i god tid före övergången till den ifrågasatta skatteförmedlingen skall från redarna införskaffa uppgifter rörande de restskatter, för vilka införsel meddelats i sjömannens avlöningar samt därefter meddela resp. utmättningsmän besked angående de restskatter, som skola överlämnas till postsparbanken, varefter utmättningsmännen skola återkalla berörda införselar,

att postsparbanken för betalningen av restskatterna skall uppgöra en betalningsplan så beskaffad, att betalningen av löpande skatter kan ske vid uppborädsstämmorna och att de resterande skatterna jämte indrivningsavgift kunna redovisas till utmättningsmannen, innan preskription inträder,

att, därest en restförd sjöman slutar sin sjömansanställning eller avlider eller om postsparbanken eljest icke ser sig i stånd att likvidera restskatten utan risk för preskription, postsparbanken omedelbart skall göra anmälan härom till vederbörande utmättningsman, på sätt ovan sagts i fråga om återkallande av beviljat anstånd med betalning av löpande skatt,

att sjöman icke skall äga dispositionsrätt till å skattekonto inestående medel men att utbetalning till honom må medgivas, om på kontot på grund

av för höga avdrag eller eljest överskott uppstått, som, såvitt kan bedömas, icke erfordras för skattelikvidering,

att, om sjöman definitivt utträtt ur postsparbankens skatteförmedling eller avlidit, kvarstående behållning å skattekontot må utbetalas till honom resp. hans dödsbo, dock sedan i förekommande fall av behållningen undantagits ett belopp, som svarar mot oguldna utskylder jämte därå belöpande indrivningsavgift, samt

att å skattekonto innestående medel få tagas i mät för gäld endast i den mån generalpoststyrelsen finner medlen icke behöva av postsparbanken tagas i anspråk för betalning av sjömannens skatter.

I syfte att möjliggöra för sjömännen att efter krigets slut kunna betala de skatter, vilka påförts dem för de under de två sista krigsåren uppburna inkomsterna, föreslås,

att, förutom ovannämnda löneavdrag, tills vidare skall göras ett särskilt avdrag enbart å krigsriskersättningen med tillämpning av förut omnämnda skatteavdragstabell.

För att den föreslagna skatteförmedlingen må kunna träda i funktion utan dröjsmål, föreslås,

att Kungl. Maj:t utfärdar en tillfällig föreskrift för vederbörande myndigheter *dels* att vid mantalsskrivningen innevarande år intaga i församlingsböcker befintliga uppgifter om inskrivning vid sjömanshus i mantalsslängderna, *dels ock* att därifrån överföra sagda uppgifter till resp. taxerings- och uppbördslängder, genom vilka åtgärder skulle vinnas, att kronodebetssedlarna för år 1943 skulle kunna av debiteringsförrättarna insändas direkt till postsparbanken, samt

att avdrag till skatt å sjömannens avlöningar skola äga rum första gången vid månadsskiftet augusti/september 1943 avseende avlöningen för augusti månad.

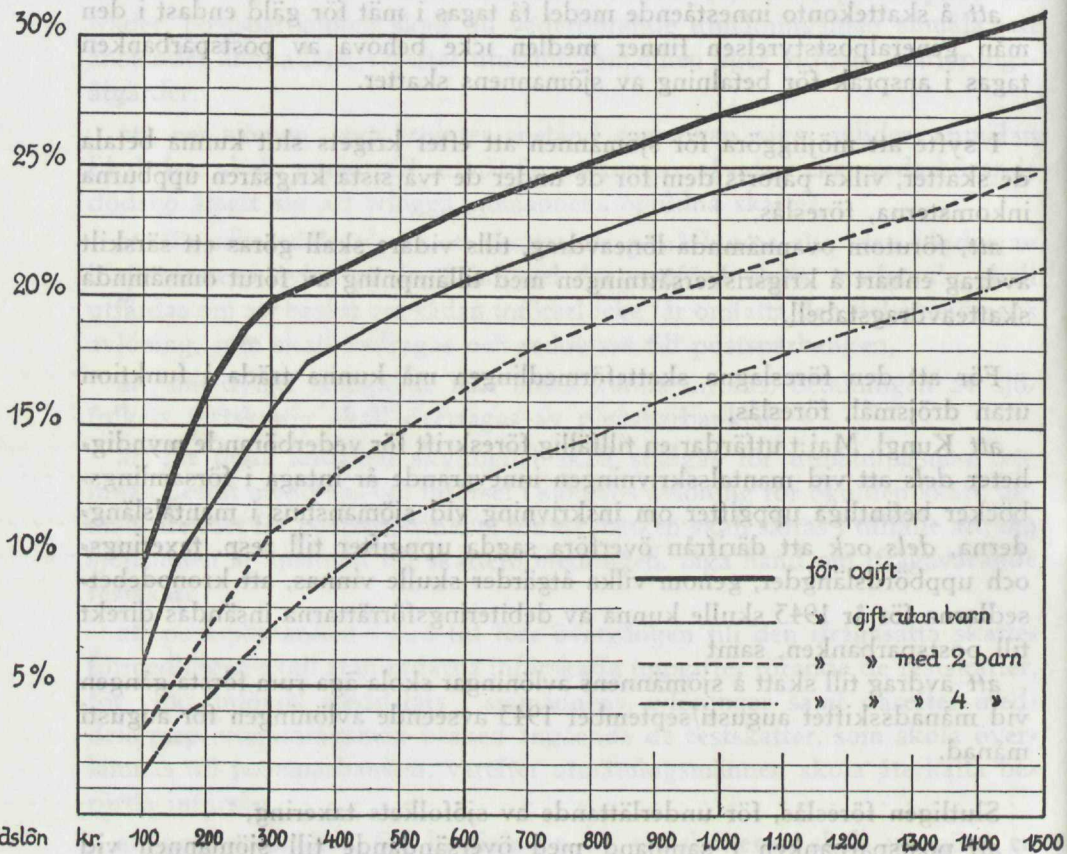
Slutligen föreslås, för underlättande av sjöfolkets taxering,

att postsparbanken i samband med översändande till sjömännen vid kalenderårs slut av besked angående behållningen å deras skattekonton skall tillställa dem *dels* deklarationsblankett med uppmaning att avgiva deklaration, *dels ock* uppgift å de avdrag för erlagda utskylder, som de äga göra i deklarationen,

att av besättningen avgivna deklarationer skola av befälhavaren uppsamlas och insändas till postsparbanken, som därefter distribuerar dem till vederbörande taxeringsmyndigheter, samt

att för sjöfolkets vidkommande en utsträckning av tiden, inom vilken självdeklaration skall avgivas, måtte tagas under övervägande.

Diagram utvisande ungefärliga förhållandet, uttryckt i procent, mellan utskylder och inkomster vid en kommunal utdebitering av tillhoppa 14 kr pr skattekrona och en statlig beskattning enligt för budgetåret 1942—1943 gällande grunder.

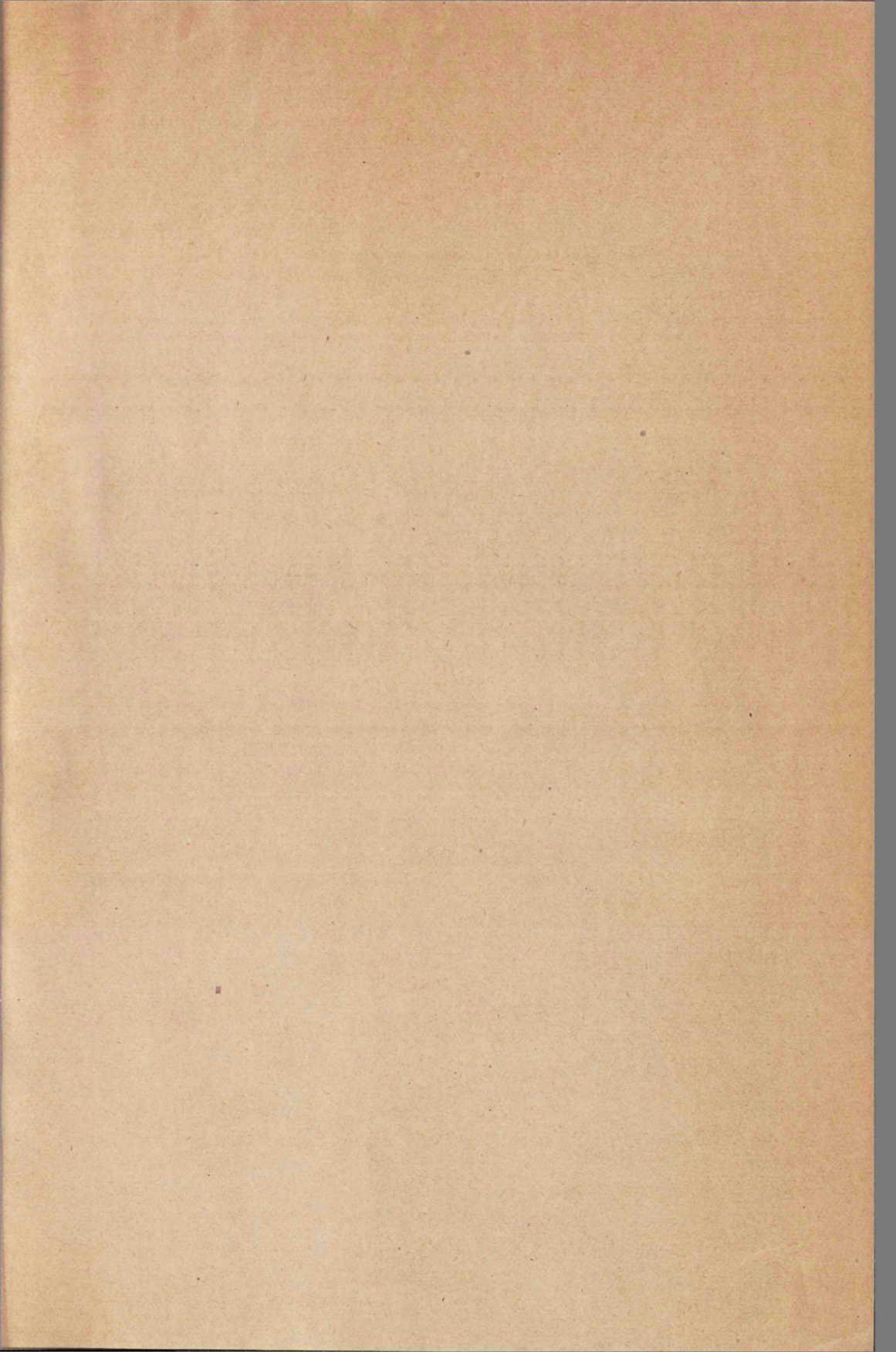

Innehållsförteckning.

	Sid.
Skrivelse till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet.....	3
Historik	5
Utredningsmannens förslag.....	27
Förslagets innebörd: intressekontor för sjömännen	27
Frivillig eller obligatorisk anslutning	29
Organ som skall omhänderha verksamheten	31
Kategorier av sjömän, som skulle anslutas till intressekontoret	33
Skatteavdragens beräkning	34
Debetsedlarnas insändande till postsparbanken	42
Redovisning till postsparbanken av avdragsmedlen. Skattens betalning	48
Förfarande då innestående belopp ej förslår till skatten. Anstånd med betalning av skatt	49
Restförda skatter	53
Dispositionsrätten till innestående medel. Förbud mot utmätning	57
Åtgärder för underlättande av skattebetalningen under de första efterkrigsåren	60
Åtgärder för underlättande av sjöfolkets taxering	66
Kostnader	69
Sammanfattning.....	72
Bilagor	76

Innehållsförteckning.

244	
7	Skrivelse till Högsta Rättshuset och Chifren för Kongl. Finansdepartementet
7	Historik
22	Uredningsmannens förslag
27	Förslaget inarbetat: intresskonator för sjömännen
29	Frivillig eller obligatorisk anslutning
31	Orsaker som skall omhändträs verkställighet
33	Konator av sjöman som skulle ansluta till intresskonator
34	Skattvärdens berättigande
42	Öfverstyrelsens inrådan till postspärrkonator
43	Redovisning till postspärrkonator av uträkningen Skattens betydelse
49	Förslaget till inarbetande belegg af lönsamt till skattens Använd med betänning av skatt
57	Restörda skatter
57	Dispositionsrätten till inarbetande medel förord mot utnämning
60	Åtgärder för underhållande av skattförslagen under de första ständstämorna
66	Åtgärder för underhållande av sjöfolkets taxering
69	Konator
72	Sammanfattning
76	Bilagor

STOCKHOLM 1942. POSTVERKETS TRYCKERI.
